

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΝΗ'

Δευτέρα 21 Ιουλίου 2025

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Ι. Πλακιωτάκη , σελ. 16616
2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 16607, 16608, 16616, 16622, 16623, 16625, 16627, 16629, 16634, 16635

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:, σελ.
  - α) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: i. με θέμα: «Καταγγελία περιφερειάρχη για προεκλογικό άνοιγμα της πλατφόρμας επιδοτήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ στη Λάρισα», σελ. 16607
  - ii. με θέμα: «Εξόφληση κοινοτικών ενισχύσεων προηγούμενων ετών για αγρότες που δικαιώθηκαν με ενστάσεις», σελ. 16609
  - iii. με θέμα: « Άδικη εξαίρεση των ελαιοπαραγωγών της Λέσβου και της Λήμνου από την Οικονομική Ενίσχυση του Μέρους 23 για τις ζημιές στους Ελαιώνες από την ξηρασία και το καύσιμα της ελαιοκομικής περιόδου 2024 -2025», σελ. 16611
  - β) Προς την Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Καθυστερήση λειτουργίας τμημάτων μετεκπαίδευσης τουρισμού στη Χαλκίδα», σελ. 16612
  - γ) Προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με θέμα: «Να παρθούν πίσω οι απολύσεις στον Φάρο Τυφλών και στο The Mart», σελ. 16614
  - δ) Προς τον Υπουργό Υγείας:
    - i. με θέμα: « Ένας ακόμα άνθρωπος κινδύνεψε να χάσει τη ζωή του στο αεροδρόμιο της Ρόδου. Ως τότε θα αφήνεται στην τύχη τη ζωή και την υγεία των εκατομμυρίων ταξιδιωτών που διέρχονται ετησίως από το αεροδρόμιο του νησιού; Απαιτείται άμεσα η πρόσληψη μόνιμου ιατρού στο ιατρείο του β ΔΙΑΓΩΡΑΣ'», σελ. 16618
    - ii. με θέμα: « Άμεση ανάγκη προμήθειας της Καρδιολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λάρισας με τον αναγκαίο εξοπλισμό, ώστε να παρέχει ασφαλείς υπηρεσίες υγείας στους καρδιολογικούς ασθενείς», σελ. 16618
  - ε) Προς τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας με θέμα: «Δραματική καθυστέρηση στην επιχορήγηση πληγέντων Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης μέσω κρατικής αρωγής για τις εκτεταμένες απώλειες από την πυρκαγιά του 2023», σελ. 16620
  - στ) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
    - i. με θέμα: «Για τα απορρίμματα στον Δήμο Ικαρίας», σελ. 16621
    - ii. με θέμα: « Έντονη ανησυχία των κατοίκων της Θάσου και αντίθεση της τοπικής κοινωνίας στο έργο ταφής και αποθήκευσης τεραστίων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα στα υποθαλάσσια πηγάδια του Πρίνου», σελ. 16622
    - iii. με θέμα: «Καθυστερήσεις και αδράνεια στην αντιμετώπιση της ξήρανης των ελάτων στον Ελικώνα», σελ. 16624
  - ζ) Προς την Υπουργό Πολιτισμού:
    - i. με θέμα: «Από την κορυφή του πολιτισμού, στο βωμό της ιδιωτικοποίησης, το ιστορικό μνημείο λόφου Παπούρα», σελ. 16625
    - ii. με θέμα: «Για την προστασία των πολλών σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων στον λόφο της Παπούρας, κοντά στο Καστέλλι Πεδιάδος, στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου

Κρήτης», σελ. 16628

- iii. με θέμα: «Κλειστό το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού (ΜΒΠ) Θεσσαλονίκης λόγω της υποστελέχωσης», σελ. 16630
- η) Προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα: «Οργιώδεις μεθοδεύσεις στις δημόσιες συμβάσεις από την Κυβέρνηση», σελ. 16632
- θ) Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη: «Οργή αγροτών για τις μαζικές κλοπές μετασηματιστών», σελ. 16616

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν στις 18-7-2025 σχέδιο νόμου «Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων - Σύσταση Ταμείου Ακινήτων Εθνικής Άμυνας και Φορέα Αξιοποίησης Ακινήτων Ενόπλων Δυνάμεων - Σχέδιο δράσεων για τη διαχείριση των στεγαστικών αναγκών των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων», σελ. 16616

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 16607 - 16623
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,
σελ. 16623 – 16635

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 16607, 16608, 16616, 16622, 16623
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,
σελ. 16625, 16627, 16629, 16634, 16635

B. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ Ι. , σελ. 16608, 16609, 16610, 16611, 16612
ΑΧΜΕΤ Ι. , σελ. 16620
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Σ. , σελ. 16618, 16619
ΔΑΓΚΑ Π. , σελ. 16614, 16615
ΔΕΛΗΣ Ι. , σελ. 16630, 16631
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ Π. , σελ. 16633, 16634
ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ Κ. , σελ. 16614, 16615
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ Ά. , σελ. 16613, 16614
ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ Κ. , σελ. 16620, 16621
ΚΑΤΣΩΤΗΣ Χ. , σελ. 16621, 16622
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. , σελ. 16609, 16610, 16618, 16619
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,
σελ. 16632, 16633, 16634
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Ι. , σελ. 16617
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. , σελ. 16607, 16608, 16609
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ. , σελ. 16625, 16626, 16627, 16628

ΜΕΝΔΩΝΗ Σ. , σελ. 16626, 16627, 16628, 16629,
16630, 16631, 16632
ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. , σελ. 16618
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Θ. , σελ. 16622, 16623
ΠΑΝΑΣ Α. , σελ. 16612, 16613
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Π. , σελ. 16611, 16612
ΠΟΥΛΟΥ Π. , σελ. 16624, 16625
ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ Ε. , σελ. 16628, 16629, 16630
ΤΣΑΦΟΣ Ν. , σελ. 16622, 16623, 16624, 16625
ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Μ. , σελ. 16616, 16617

Γ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 16614, 16622

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΝΗ'

Δευτέρα 21 Ιουλίου 2025

Αθήνα, σήμερα στις 21 Ιουλίου 2025, ημέρα Δευτέρα και ώρα 14.02' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Η' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΙΛΙΑΡΔΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Με έγγραφό της η Γενική Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα για τα εξής:

«Με την παρούσα σας ενημερώνουμε, σχετικά με τη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου τη Δευτέρα 21^η Ιουνίου 2025, ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν είναι οι εξής:

Οι υπ' αριθμόν 1189/8-7-2025 και 1197/10-7-2025 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Υγείας κ. Σπυρίδωνα-Άδωνι Γεωργιάδη.

Η υπ' αριθμόν 1214/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Παναγιώτη Θεοδωρικάκο.

Οι υπ' αριθμόν 1192/9-7-2025, 1208/14-7-2025 και 1210/14-7-2025 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από την Υπουργό Πολιτισμού κ. Στυλιανή Μενδώνη.

Η υπ' αριθμόν 1200/11-7-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Προστασίας του Πολίτη κ. Ιωάννη Λαμπρόπουλο.

Οι υπ' αριθμόν 1188/7-7-2025 και 1209/14-7-2025 επίκαιρες ερωτήσεις και η υπ' αριθμόν 3975/875/14-3-2025 ερώτηση (κατ' άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής) θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαο Τσάφο.

Η υπ' αριθμόν 1211/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κωνσταντίνο Καραγκούνη.

Οι υπ' αριθμόν 1193/9-7-2025, 1194/9-7-2025 και 1199/11-7-2025 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ιωάννη Ανδριανό.

Η υπ' αριθμόν 1201/11-7-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από την Υφυπουργό Τουρισμού κ. Άννα Καραμανλή.

Τέλος, η υπ' αριθμόν 1212/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας κ. Κωνσταντίνο Κατσαφάδο.

Παρακαλούμε, όπως προβείτε στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να ενημερωθούν τόσο ο Προεδρεύων στη διαδικασία όσο και οι ερωτώντες Βουλευτές.

Η Γενική Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, Χριστίνα Τσάκωνα»

Κατόπιν τούτου, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα ξεκινήσουμε με την τέταρτη με αριθμό 1193/9-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ευαγγελίας Λιακούλη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Καταγγελία περιφερειάρχη για προεκλογικό άνοιγμα της πλατφόρμας επιδοτήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ στη Λάρισα».

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ιωάννης Ανδριανός.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Καλησπέρα σας και καλή εβδομάδα, κύριε Υπουργέ.

Έχω ένα ερώτημα, το οποίο θεωρώ ότι θα πρέπει να απαντηθεί ευθέως, διότι όπως καταλαβαίνετε η φύση του ερωτήματος, κύριε Υπουργέ, δεν επιτρέπει μεσοβέζικα πράγματα ή θολό τοπίο και αυτό γιατί έχουμε μια συνέχεια στο θέμα.

Όπως γράφω και στην ερώτησή μου που απευθύνω στο Υπουργείο σας, στις 12 Οκτωβρίου 2023 είχα καταθέσει μία ερώτηση στον κύριο Πρωθυπουργό, με την οποία ζητούσα συγκεκριμένες εξηγήσεις. Ήταν η επόμενη ημέρα της ημέρας που ήρθε στη Λάρισα ο κ. Αυγενάκης, ο οποίος εμφανίστηκε μαζί με τον υποψήφιο περιφερειάρχη που είχε τη στήριξη της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Αγοραστό, και συνέδεσε ανοιχτά το εκλογικό αποτέλεσμα των αυτοδιοικητικών εκλογών, λέγοντας, μάλιστα, ότι η ταχύτητα των αποζημιώσεων των πλημμυρών του «Daniel» και όλων αυτών που είχαμε πάθει στη Θεσσαλία είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το γεγονός ότι θα πρέπει να γνωρίζει και να έχει επαφή ο άνθρωπος που θα εκλεγεί με την Κυβέρνηση.

Ο κ. Βορίδης στις 6 Νοεμβρίου 2023, κύριε Υπουργέ, μου απάντησε λέγοντας ότι πλέον των αξιολογικών κρίσεων και χαρακτηρισμών κ.λπ., που είναι απαξιωτικοί και μειωτικοί της Κυβέρνησης κ.ο.κ. -εγώ δεν μοντάρω τίποτα, βλέπετε δεν έχουμε μονταζιέρα εμείς, εγώ τα διαβάζω όλα-, ως προς τις δήθεν αντιαυτοδιοικητικές δηλώσεις ακούστε τι λέει ο κ. Βορίδης, γιατί έχει ενδιαφέρον. Λέει ότι «εμείς επιλέξαμε συγκεκριμένα στελέχη να τα στηρίξουμε». Μέρος της επιχειρηματολογίας ήταν ότι εν όψει της διαχείρισης σημαντικών κονδυλίων από την τοπική αυτοδιοίκηση μέσα από διαφορετικά χρηματοδοτικά εργαλεία και λόγω των ιδιαίτερων απαιτήσεων των εργαλείων αυτών, θα έπρεπε να εκτιμηθεί η σχετική γνώση, εμπειρία και εξοικείωση με τις διαδικασίες των υποψηφίων από τους πολίτες. Να κριθεί αν αυτό είναι παρέμβαση ή δεν είναι στο εκλογικό αποτέλεσμα.

Το καταθέτω, παρακαλώ, στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Ευαγγελία Λιακούλη καταθέ-

τει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Μετά από αυτά και ενώ έχουν συμβεί όλα τούτα και η απάντηση ήταν αυτή που σας είπα, κύριε Υπουργέ, έρχεται ο περιφερειάρχης με μία συνέντευξη του στα «Παραπολιτικά» πριν από μία εβδομάδα περίπου, ο οποίος καταγγέλλει δύο πολύ σοβαρά πράγματα για το Υπουργείο σας.

Το ένα είναι ότι δεν ήρθε μόνο ο κ. Αυγενάκης για να επηρεάσει το αποτέλεσμα των αυτοδιοικητικών εκλογών υπέρ του κ. Αγοραστό, ο οποίος κ. Αγοραστός έκανε και ανάρτηση των δηλώσεων του κ. Αυγενάκη -μπορείτε να τις βρείτε εύκολα παντού αυτές δηλώσεις-, αλλά και ότι άνοιξε 6, 7 και 8 Οκτωβρίου 2023 παράνομα την πλατφόρμα ΟΣΔΕ για να δηλώσουν αγρότες, να κάνουν δηλώσεις εκτός διαδικασίας αγρότες.

Ένα, λοιπόν, είναι το θέμα: Άνοιξε όντως η πλατφόρμα, χωρίς καμία διαδικασία, για δήλωση εκτός κάθε πλαισίου δηλώσεων ΟΣΔΕ; Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο, έκανε και μία καταγγελία ακόμα ο κ. Κουρέτας, σημαντική. Είπε, λοιπόν, ο Περιφερειάρχης ότι δεν ήταν μόνο αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρία συνάδελφε, παρακαλώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Τελειώνω τη φράση μου, κύριε Πρόεδρε.

«Με πίεζαν αφόρητα» λέει «να φτιάξω εγώ τους χάρτες των βοσκοτόπων και, μάλιστα, μου είχαν στείλει και λεφτά. Εγώ δεν το δέχτηκα αυτό και είπα πάρτε πίσω και τα λεφτά σας. Εγώ τους βοσκοτόπους, τους χάρτες, δεν τους φτιάχνω γιατί η πίεση που μου έκαναν ήταν σε κατεύθυνση τέτοια που δεν συνάδει με αυτά που εγώ πιστεύω».

Θέλουμε εξηγήσεις και για τα δύο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Λιακούλη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμη κυρία συνάδελφε, σε ό,τι αφορά στο άνοιγμα του συστήματος του ΟΠΕΚΕΠΕ κατ' αρχάς όπως είμαι βέβαιος ότι το γνωρίζετε και εσείς, η βάση δεδομένων του οργανισμού ήταν σύνηθες να ανοίγει για διορθώσεις και διοικητικές πράξεις από πλευράς των παραγωγών πριν ή μετά από κάποιες πληρωμές. Η πρακτική αυτή είχε ως σκοπό την κατά το δυνατό ορθότερη πληρωμή των δικαιούχων.

Βεβαίως, επειδή εσείς μιλάτε για άνοιγμα παράνομο πλέον, όλα επανεξετάζονται. Οι πρακτικές αυτές βρίσκονται σε κατάσταση ολικής ανανέωσης ώστε να διασφαλιστεί ότι κανένα απολύτως περιθώριο δεν θα υπάρχει στο εξής για εκμετάλλευση αυτών των δυνατοτήτων από επιτήδειους. Στο πλαίσιο, λοιπόν, αυτό εξετάζεται και η κατάργηση αυτής της πρακτικής.

Ως προς το αν, εν προκειμένω, υπήρξε η παρατυπία, όπως είπατε η παρανομία, από τον οργανισμό αυτό θα διερευνηθεί και θα διαλευκανθεί. Βεβαίως, θα διαλευκανθεί στο πλαίσιο των συνολικών και σε βάθος ερευνών που ήδη διεξάγονται. Η Κυβέρνηση αυτή άλλωστε άνοιξε το θέμα στέλνοντας τις ύποπτες υποθέσεις στον εισαγγελέα. Κι εμείς προωθούμε και τις αναγκαίες αλλαγές ώστε οι επίμονες παθογένειες στο σύστημα των αγροτικών ενισχύσεων να εκριζωθούν οριστικά. Αυτή τη στιγμή δεν έχω κάτι περισσότερο να σας πω και θα σας πω και τον λόγο για το συγκεκριμένο θέμα.

Όπως γνωρίζετε, το σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ είναι αυτήν την περίοδο την περίοδο πλήρως κατειλημμένο λόγω των ερευνών που διεξάγονται. Αντλούνται όλα τα δεδομένα, όλα τα στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, εισαγγελικές αρχές που διερευνούν όλη αυτήν την υπόθεση. Λόγω, λοιπόν, του χρόνου θα αναφερθώ στο δεύτερο θέμα που ήγυθε, των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, στη δευτερολογία μου.

Θέλω ωστόσο απαντώντας και στα υπόλοιπα σημεία που ανα-

φέρετε στην ερώτησή σας, να υπογραμμίσω δύο αυτονόητα πράγματα. Πρώτον, η καθημερινότητα του πολίτη εξαρτάται άμεσα από την ποιότητα, την εμπειρία, την ικανότητα και την αποτελεσματικότητα των προσώπων που τον υπηρετούν είτε από την τοπική αυτοδιοίκηση είτε από την Κυβέρνηση. Δεύτερον, η Κυβέρνηση έχει αποδείξει τη βούλησή της να συνεργάζεται με κάθε εκλεγμένο και κάθε εκλεγμένη τοπική αρχή. Η καλύτερη απόδειξη γι' αυτό είναι η αμεσότητα και αποτελεσματικότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν οι συνέπειες των καιρικών φαινομένων του «Daniel» και του «Ιανού» εκείνη ακριβώς την περίοδο για την οποία μιλάτε και ειδικά, βεβαίως, στην πολύπαθη περιοχή σας. Ενδεικτικά μόνο θυμίζω το έκτακτο πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων ύψους 280 εκατομμυρίων ευρώ εκ των οποίων περίπου τα 80 εκατομμύρια αφορούσαν στον νομό της Λάρισας, τη χρήση του γεωργικού αποθέματος 15,8 εκατομμυρίων ευρώ για καλλιέργειες και ζωικό κεφάλαιο μη υπόχρεα ασφάλισης, το μέτρο 5.2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ύψους 45 εκατομμυρίων ευρώ για την αντικατάσταση του ζωικού κεφαλαίου και την ανακατασκευή σταβλικών εγκαταστάσεων, τα de minimis στην αλιεία, την ειδική ενίσχυση για τις περιοχές που βρίσκονται στη λίμνη Κάρλα. Για να γίνουν, λοιπόν, όλα αυτά συνεργάστηκαν φορείς, υπηρεσίες και άνθρωποι από όλες τις θέσεις. Δεν εξαιρέθηκε κανείς. Στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και των κρίσεων δεν περισσεύει κανείς. Όπως, επίσης, κανείς δεν περισσεύει στην υλοποίηση των πολιτικών που απαντούν στα υπαρκτά προβλήματα και δίνουν νέες προοπτικές στον πρωτογενή τομέα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε τον κύριο Υφυπουργό.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Κυρία Υπουργέ, απαντήσατε ξεκάθαρα σε ό,τι αφορά στο θέμα της πλατφόρμας. Καταλαβαίνω, λοιπόν, ότι η πλατφόρμα για τον ΟΣΔΕ άνοιξε. Ένα αυτό. Δυο: άνοιξε παρανόμως ή νομίμως; Είπατε για πρακτικές που ελέγχονται. Να σας ρωτήσω για τη δευτερολογία σας κατ' αρχάς, πόσες φορές έγινε αυτό; Πόσες φορές άνοιξε αυτή η πλατφόρμα για να διορθώσει αυτά που έπρεπε να διορθώσει; Γιατί μιλάτε για τον οργανισμό και τον ΟΠΕΚΕΠΕ, τον αμαρτωλό; Ο Αυγενάκης τα είπε αυτά στη Λάρισα. Δεν το είπε ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο Αυγενάκης τα είπε. Μιλάμε για τον Υπουργό τώρα.

Και να σας ρωτήσω: αυτό το δώσατε στην Εισαγγελία; Το στοιχείο που αποκαλύφθηκε για την πλατφόρμα στις 6, 7 και 8, το έχετε δώσει στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, κύριε Υπουργέ; Απαντήστε μου και σ' αυτό. Και στο πόσες φορές και στο ποιους δέχτηκε. Ξέρετε η πλατφόρμα αυτή πόσες χιλιάδες ανθρώπων δέχτηκε να δηλώνουν και τι ακριβώς; Ποιο ήταν το μέγεθος, το αντικείμενο των δηλώσεων και το οικονομικό αντικείμενο; Πολύ σοβαρό θέμα. Και σχετίζεται με τις δηλώσεις ενός Υπουργού. Όχι του διοικητή του ΟΠΕΚΕΠΕ, του Υφυπουργού ή οποιουδήποτε άλλου. Εδώ μιλάμε για μπίζνες, όχι αστεία. Και, βεβαίως, έχει συνάφεια με το εκλογικό αποτέλεσμα. Πάμε σε άλλα επίπεδα, κύριε Υπουργέ. Φαντάζομαι ότι το καταλαβαίνετε και εσείς ότι εδώ μιλάμε για επίδραση επί του εκλογικού αποτελέσματος. Είναι πρωτοφανές αυτό που συμβαίνει. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι δεν μου απαντήσατε για τα βοσκοτόπια.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Θα απαντήσω στη δευτερολογία μου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Δεν θα έχω τη δυνατότητα εγώ να ανταπαντήσω, αφού επιλέξατε στη δευτερολογία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ μη διακόπτετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Τα πρώτα ερωτήματα της ερώτησης, ξέρετε ότι απαντώνται στην πρωτολογία για να μπορώ κι εγώ να έχω τη δυνατότητα να δευτερολογήσω. Προφανώς, επιλέξατε έτσι να κάνετε. Δικό σας δικαίωμα.

Υπάρχει καταγγελία για τα βοσκοτόπια που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Το ότι στείλατε, πιέζατε να γίνουν οι χάρτες από την περιφέρεια και τα πήρατε πίσω και σας έστειλε πίσω και τα λεφτά, θέλω να μας πείτε αν είναι αληθές και αν έχει γίνει έτσι ακριβώς.

Και κάτι ακόμα, κύριε Υπουργέ, επειδή αναφέρατε για τα κον-

δύλια που δίνει το Υπουργείο και πώς στηρίζει και κανείς δεν περισσεύει. Χαίρομαι που το ακούω αυτό από εσάς. Οι συνάδελφοί σας στο Υπουργείο δεν έχουν την ίδια αντίληψη, διότι μόλις προχθές έγινε η σύσκεψη στη Λάρισα και δεν είχαν κληθεί οι Βουλευτές της Αντιπολίτευσης. Φανταστείτε. Προσωπικά δεν εκλήθη στην συγκεκριμένη σύσκεψη και ήταν για τους αφανισμένους, καθημαγμένους, ρημαγμένους, ξεκληρισμένους κτηνοτρόφους. Άρα, περισσεύουμε εμείς που θεωρούμαστε ότι είμαστε εχθροί σας, όχι αντιπροσωπεία κοινοβουλευτική του τόπου μας για τον οποίο επιτρέψτε μου να πω ότι ένα νοιάξιμο έχουμε, αφού εκεί γεννηθήκαμε, μεγαλώσαμε και μεγαλώνουν και τα παιδιά μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Το δεύτερο, όμως, που πρέπει να πω σε εσάς, κύριε Υπουργέ, είναι ότι εκτός από το ότι απόλυτα περισσεύουμε, επειδή μιλάτε για κονδύλια επί κονδυλίων και ούτω καθεξής, η κατάσταση είναι στο μη περαιτέρω. Εχθές το βράδυ, κύριε Υπουργέ, ήμουνα με κτηνοτρόφους, με αντιπροσωπεία από όλη τη Θεσσαλία. Έχει φτάσει πλέον η ευλογία στη Φαρκαδόνα, στο Βελεστίνο, στον Ριζόμυλο κ.λπ.. Πράματα και θάματα άκουσαν πάλι τα αυτιά μου και είδαν τα μάτια μου. Το πρωτόκολλο δεν εφαρμόζεται. Οι αποζημιώσεις δεν δίνονται και οι άνθρωποι αυτοί, αυτό που δεν έχετε καταλάβει, το πιο απλό στο Υπουργείο, είναι ότι βρίσκονται με την πλάτη στον τοίχο διότι σκοτώνονται όλα τους τα ζώα αν ένα μόνο έχει ευλογία. Το να γίνει καινούργιο κοπάδι απαγορεύεται, τουλάχιστον, για έξι μήνες. Το ξέρετε καλύτερα από μένα. Και για να γίνει παραγωγικό το νέο κοπάδι, αν ποτέ το αντικαταστήσετε, χρειάζεται ενάμιση χρόνος. Και είναι για δύο χρόνια οικογενειάρχες άνθρωποι χωρίς 1 ευρώ. Ανακαλούν τα μισθωτήρια των παιδιών τους που σπουδάζουν γιατροί, μηχανικοί, τεχνικές σχολές κ.λπ.. Τα ανακαλούν πίσω, γιατί δεν έχουν να σπουδάσουν τα παιδιά τους, δεν έχουν να ταΐσουν τις οικογένειές τους. Και εσείς έρχεστε εδώ και μου λέτε «κανείς δεν περισσεύει». Το καταλαβαίνω. Καλοπροαίρετα τα λέτε. Πώς δεν περισσεύουμε; Περισσεύουμε, κύριε Υπουργέ, γιατί δεν μας ρωτάτε τι ακριβώς συμβαίνει στις περιφέρειές μας. Εγώ, λοιπόν, θέλω να μου απαντήσετε για τους βοσκοτόπους και να μου πείτε, τέλος, αν ο κ. Αυγενάκης είχε δικαίωμα να ανοίξει την πλατφόρμα του ΟΣΔΕ στις 6, 7 και 8 Οκτωβρίου 2023.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρία συνάδελφε, όπως σας είπα και στην πρωτολογία μου, είμαστε αποφασισμένοι να μην κρούσουμε τίποτα κάτω από το χαλί. Κάθε φορά που ανοίγει το σύστημα υπάρχει αποτύπωμα. Ήδη, λοιπόν, η Εισαγγελία και οι αρμόδιες υπηρεσίες ερευνούν όλα τα στοιχεία, πότε άνοιξε, πότε έκλεισε. Αν υπήρχε κάποια παράνομη διαδικασία θα ελεγχθεί.

Τώρα, όσον αφορά σ' αυτό που είπατε, ότι σας βλέπουμε ως εχθρούς τους εκπροσώπους, τους συναδέλφους της Βουλής, του Κοινοβουλίου και των κομμάτων, νομίζω πως μας αδικείτε. Εγώ, τουλάχιστον, προσωπικά, γνωρίζετε πως σέβομαι τους πάντες -αυτό επιβάλλει η δημοκρατία- από όλα τα κόμματα και είμαι βέβαιος πως και όλοι οι συνάδελφοί μου στην Κυβέρνηση αυτό πράττουν.

Τώρα αναφορικά με το θέμα των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, επιτρέψτε μου να πω ότι δεν καταλαβαίνω ακριβώς τι καταγγέλλατε, γιατί με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του ν.4351/2015, τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης ανατέθηκαν στις περιφέρειες. Υπεγράφησαν προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ του Υπουργείου και των περιφερειών και μεταφέρθηκαν κονδύλια στις περιφέρειες για την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας. Οι περιφέρειες όφειλαν να έχουν ολοκληρώσει τα σχέδια έως το τέλος του 2019. Δυστυχώς, η διαδικασία δεν προχώρησε, εκτός δύο περιπτώσεων, όπου και εκεί ξεκίνησε μεν, ωστόσο ακυρώθηκε λόγω προσφυγών από συμμετέχοντες. Λέω δυστυχώς, γιατί αν είχε ολοκληρωθεί, πολλά από τα προβλήματα που συζητάμε το τελευταίο διάστημα για τις επιδοτήσεις, θα είχαν αποφευχθεί, διότι θα είχε προ πολλού πάψει να χρησιμοποιείται η τεχνική λύση της κατανομής των βοσκοτόπων που ακριβώς είχε επιλεγεί

ως προσωρινή μέθοδος μέχρι να εκπονηθούν τα σχέδια.

Τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης είναι ένα απολύτως αναγκαίο εργαλείο, είναι προϋπόθεση για την ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση των βοσκοτόπων και την αποφυγή άναρχης χρήσης προς όφελος των κτηνοτρόφων, του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και της εθνικής οικονομίας. Μιλάμε δηλαδή, για ένα από τα ισχυρότερα εργαλεία για τη θωράκιση της διαδικασίας των πληρωμών και ελέγχου των αγροτικών ενισχύσεων.

Καμία πίεση, λοιπόν, πιστεύω δεν ασκήθηκε και πιστεύω ότι αν ασκήθηκαν πιέσεις και προς την κατεύθυνση που είπατε έπρεπε...

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Δεν το λέω εγώ. Ο κ. Κουρέτας το λέει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ο κ. Κουρέτας λοιπόν, αν είχε αυτές τις πιέσεις τότε, έπρεπε να τις είχε καταγγείλει σε κάθε αρμόδια αρχή τότε και να μην ερχόμαστε μια εβδομάδα πριν και να λέμε «τότε μου ασκήθηκαν πιέσεις σε συγκεκριμένη κατεύθυνση». Έπρεπε, λοιπόν, ως αιρετός, ως θεσμικός παράγων, να καταγγείλει οτιδήποτε παρανόμο ή οποιαδήποτε άσκηση πίεσης του γινόταν.

Λοιπόν, αυτό που κάναμε ήταν το αυτονόητο, ζητήθηκε από τις περιφέρειες, να ανταποκριθούν στην υποχρέωσή τους. Και ακριβώς επειδή οι περιφέρειες δεν ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωσή τους, με τροποποίηση του παραπάνω νόμου και συγκεκριμένα με τα άρθρα 11 και 12 του ν.5184/2025 καθίσταται αρμόδια για την εκπόνηση των σχεδίων το ίδιο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και, φυσικά, προβλέπεται και η επιστροφή των κονδυλίων από τις περιφέρειες. Τίποτα παράτυπο ή εξωθεσμικό δεν υπάρχει σε αυτό που καταθέσατε. Εάν υπάρχει, οι καταγγελίες θα ερευνηθούν. Υπάρχουν εισαγγελικές αρχές να καλέσουν τον κ. Κουρέτα για να πει από ποιον και ποιες πιέσεις και προς ποια κατεύθυνση τις υπέστη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Υπουργό.

Θα συνεχίσουμε με τη δεύτερη με αριθμό 1194/9-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Εξόφληση κοινοτικών ενισχύσεων προηγούμενων ετών για αγρότες που δικαιώθηκαν με ενστάσεις».

Τον λόγο έχει ο κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, άκουσα πριν την ερώτηση και την απάντηση. Δεν αφορά βέβαια, στη συγκεκριμένη επίκαιρη ερώτηση, αλλά να πούμε ότι τότε εμείς κάναμε μηνυτήρια αναφορά άμεσα για απόπειρα εξαπάτησης εκλογών, με φυσικό αυτουργό τον κ. Αγοραστό και ηθικό τον κ. Αυγενάκη.

Κύριε Υπουργέ, οι εκκρεμότητες που έχει αυτήν τη στιγμή ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι αμέτρητες. Να ξεκινήσουμε από τα αγροπεριβαλλοντικά; Να πάμε στους μαύρους χοίρους; Να πάμε στη συνδεδεμένη για τους κτηνοτρόφους; Από πού; Από τα οικολογικά προγράμματα; Την ευθύνη την έχει η Κυβέρνησή σας. Η Κυβέρνησή σας είχε πει τον Σεπτέμβριο του 2024 ότι είναι υπό την εποπτεία του Υπουργού, του κ. Τσιάρρα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ και θα καταθέσει ένα action plan. Κι ενώ τον Σεπτέμβριο τελειώνει η προθεσμία για το action plan, ξαφνικά βγήκε αυτό το σκάνδαλο με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, όλες αυτές οι πολύ άσχημες πτυχές περί εγκληματικής οργάνωσης. Την πληρώνουν, όμως, οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι.

Μια υποκατηγορία αυτών των εκκρεμοτήτων είναι και οι άνθρωποι με παλιές πληρωμές. Δικαιωμένοι είτε με ενστάσεις, είτε με δικαστικές αποφάσεις, είτε κατόπιν διασταυρωτικών διοικητικών ελέγχων και περιμένουν αυτοί οι άνθρωποι πότε θα πληρωθούν.

Θέλουν από την Κυβέρνησή σας -σας μεταφέρω το αυτονόητο δικαίωμα των κτηνοτρόφων- να γνωρίζουν. Και ξέρετε, αυτό δεν είναι σύγκριση. Από το 2021 και μετά δεν ξέρουν: Πρώτον, πόσα λεφτά θα παίρνουν κάθε χρόνο. Ο αγρότης δεν πληρώνεται κάθε μήνα. Δεύτερον, δεν ξέρουν και τον λόγο της μείωσης. Σήμερα θέλουν από μία υπεύθυνη Κυβέρνηση, από ένα σοβαρό κράτος

να γνωρίζουν ότι κάθε Οκτώβριο που είναι οι επιδοτήσεις, θα παίρνουν αυτό το ποσό, κάθε Δεκέμβριο που είναι η εκκαθάριση, αυτό το ποσό. Κι εν πάση περιπτώσει, τότε θα πληρωθούν αυτές οι παλιές εκκρεμότητες, οι παλιές ενισχύσεις δικαιωμένες είτε με ενστάσεις, είτε με διασταυρωτικούς ελέγχους, είτε με δικαστικές αποφάσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, τον κ. Κόκκαλη.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμε, κύριε συνάδελφε, θα ξεκινήσω με το συγκεκριμένο θέμα της ερώτησης, γιατί οι αγρότες μας δικαιούνται να ενημερωθούν πλήρως, και στην δευτερολογία μου θα σας απαντήσω και για το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ, στο οποίο αναφερθήκατε.

Σε ό,τι αφορά, λοιπόν, στις ενισχύσεις των παλαιών ετών, οι εκκρεμότητες δεν αφορούν σε τακτικές πληρωμές που δεν έγιναν από κάποια παράλειψη των αρμόδιων υπηρεσιών. Αφορούν σε δύο κατηγορίες: Πρώτον, συμπληρωματικές πληρωμές μεμονωμένων παραγωγών, των οποίων οι αιτήσεις είχαν αστοχίες ή παραλείψεις, που διορθώθηκαν με την προβλεπόμενη διαδικασία των διοικητικών πράξεων και δεύτερον, παραγωγούς, των οποίων τα αιτήματα δικαιώθηκαν διοικητικά ή δικαστικά, όπως είπατε. Κάποια από αυτά δικαιώθηκαν μετά από αρκετά χρόνια, βεβαίως.

Όπως είπατε, οι εκκρεμότητες αυτές ξεκινούν από το 2015, επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Το 2015 μάλιστα, δεν υπήρχαν τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα με τους διαγωνισμούς για τον ανάδοχο του πληροφοριακού συστήματος, ώστε να διενεργηθούν οι πληρωμές. Ωστόσο, οι εκκρεμότητες ξεκινούν από τότε.

Παρ' όλα αυτά και εν μέσω όλων των τεχνικών ζητημάτων του οργανισμού, το 2023 ο ΟΠΕΚΕΠΕ διενήργησε τον απαιτούμενο διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου που θα υποστηρίξει ειδικά τις συγκεκριμένες πληρωμές.

Πράγματι, η εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων παρελθόντων ετών έχει ξεκινήσει και έχει ήδη ολοκληρωθεί για το 2015 και αν κάποιες πληρωμές δεν έχουν ολοκληρωθεί, ολοκληρώνονται. Είναι έτοιμο το 2016, το οποίο σταμάτησε λόγω των εξελίξεων στον ΟΠΕΚΕΠΕ και τους ελέγχους που γίνονται. Για τα επόμενα έτη θα γίνεται επεξεργασία ανά μήνα, με στόχο την πλήρη εκκαθάριση όλων των οφειλών μέχρι και το έτος 2022.

Οι συμπληρωματικές πληρωμές παρελθόντων ετών, δεδομένων των περιορισμών, γίνονται όντως αραιά και αφορούν σε ολόένα και μικρότερο αριθμό παραγωγών. Είναι γεγονός ότι προτεραιότητα δίνεται στο τρέχον έτος. Ωστόσο, οι πληρωμές θα γίνουν, έστω και αν χρειαστεί μερική τροποποίηση του αρχικού χρονοδιαγράμματος του οργανισμού λόγω των εισαγγελικών ερευνών που διεξάγονται και οι οποίες έχουν δεσμεύσει τα πληροφοριακά συστήματα και καλώς έχουν κάνει και πρέπει αυτός ο έλεγχος, όπως έχουμε πει, να γίνει σε βάθος και αυτή είναι η βούλησή μας.

Είναι, λοιπόν, μια διαδικασία που επί των ημερών μας δρομολογήθηκε και επί των ημερών μας θα ολοκληρωθεί. Ούτε 1 ευρώ δεν θα χαθεί για τους δικαιούχους αυτούς. Οι δικαιούχοι θα πάρουν τα χρήματά τους στο ακέραιο και, ταυτόχρονα -γιατί όντως οφείλουμε να διασφαλίσουμε τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του κράτους έναντι των πολιτών-, προχωράμε στην αναβάθμιση του συστήματος ώστε αυτές οι καθυστερήσεις να αντιμετωπιστούν ριζικά.

Στόχος είναι οι γραφειοκρατικές καθυστερήσεις να εξαλειφθούν. Η μεγάλη στρατηγική επιλογή της Κυβέρνησης για την ψηφιοποίηση του κράτους αποδεικνύει ότι μπορούμε αυτό να το πετύχουμε και θα το πετύχουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ανδριανό.

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στη συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων πριν από λίγο -ήταν η συνεδρίαση με την ακρόαση των φορέων- ο κ. Πισιλής αναφέρθηκε στην κατάργηση του

ΟΠΕΚΕΠΕ και του υπέβαλε την εξής ερώτηση. Ο Ευρωπαίος Επίτροπος ο κ. Χάνσεν σε ερώτηση του κ. Αρβανίτη απάντησε -επί λέξει στις 15 Ιουλίου του 2025- τώρα πριν λίγες ημέρες ότι: «Μέχρι σήμερα», λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή «δεν έχει λάβει στο πλαίσιο αυτό επίσημες κοινοποιήσεις των αποφάσεων σχετικά με τον οργανισμό πληρωμών ή τον ρόλο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων». Δηλαδή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν γνωρίζει τον ρόλο της ΑΑΔΕ.

Ερωτάσθε: Ποια εμπιστοσύνη μπορεί να έχει ο αγρότης μετά; Λησμονεί η Κυβέρνηση ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν είναι μόνο ελεγκτικός οργανισμός, είναι και οργανισμός αναπτυξιακός. Απαιτείται πιστοποίηση από την εθνική αρχή και αυτή η πιστοποίηση δεν έχει ξεκινήσει. Δεν είναι μόνο έλεγχος ο ΟΠΕΚΕΠΕ, είναι και πληρωμή και μάλιστα με αναπτυξιακό πρόσημο. Για να το κάνει αυτό απαιτείται πιστοποίηση. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έκανε τρία χρόνια να πιστοποιηθεί. Μπορείτε να πείτε σήμερα ότι, ναι, όλες οι πληρωμές θα είναι εντάξει; Είπατε πριν για τις παλιές. Ναι και πρέπει να γίνουν άμεσα, είναι χιλιάδες, να μην πω εκατομμύρια οι εκκρεμότητες που έχει σήμερα ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε όλα τα προγράμματα -το ανέφερα πριν-, συνδεδεμένες, ενισχύσεις παλαιών ετών, αγροπεριβαλλοντικά, μαύροι χοίροι, πάρα-πάρα πολλές εκκρεμότητες και το μόνο σίγουρο και αυτονόητο ο αγρότης να γνωρίζει κάθε χρόνο τι έχει λαμβάνειν. Διότι, από το 2021 και μετά και λιγοστεύουν οι ενισχύσεις και δεν γνωρίζει ο αγρότης για ποιον λόγο είχε και έχει μειωμένες ενισχύσεις χωρίς, βέβαια, να φταίει σε κάτι. Αυτό δεν το γνωρίζει και αυτό στον έβδομο χρόνο της διακυβέρνησης το κάνατε ακόμα χειρότερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κόκκαλη, σημαντικά ερωτήματα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε συνάδελφε, κατ' αρχάς θα διαφωνήσω με το ότι μιλήσατε για κατάργηση του ΟΠΕΚΕΠΕ. Είναι υπαγωγή του ΟΠΕΚΕΠΕ στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και, βεβαίως, έχουν γίνει από πλευράς Κυβέρνησης όλες οι συνεννοήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βεβαίως, σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να διακινδυνεύσουμε τις ενισχύσεις των αγροτών μας, αυτών που πραγματικά τις δικαιούνται και περιμένουν αυτήν τη στήριξη σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες, που είναι απαραίτητο να τους στηρίξουμε και αυτό κάνουμε. Αυτή είναι η βούλησή μας, αυτή είναι η εντολή του Πρωθυπουργού.

Όσον αφορά στην ενημέρωση -που είπατε- των αγροτών, τι παίρνουν, τα ποσά που πρέπει να γνωρίζουν οι κτηνοτρόφοι. Βεβαίως έχετε απόλυτο δίκιο και αυτό κάνουμε τώρα με όλες τις αλλαγές που γίνονται σε όλα τα συστήματα του οργανισμού, να γνωρίζει ο κάθε παραγωγός -είτε κτηνοτρόφος, είτε παραγωγός άλλων προϊόντων αγροτικών- τις επιδοτήσεις που δικαιούται και να ξέρει ακριβώς πώς γίνεται ο υπολογισμός αυτών των επιδοτήσεων, ώστε να μην έχει την αίσθηση ότι αδικείται.

Θα μου επιτρέψετε να απαντήσω στη δευτερολογία μου για το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ γενικότερα που θίγεται στην ερώτησή σας. Δεν κρύβουμε κανένα πρόβλημα, όπως είπα και πριν στη συνάδελφό σας, κάτω από το χαλί, ούτε μας ενδιαφέρει ο συμφισμός. Η δέσμευσή μας είναι διπλή, αφενός πλήρους διαλεύκανση και αφετέρου αποφασιστική εκρίζωση των επίμονων παθογενειών, των αδυναμιών και των κενών στο σύστημα που επιτρέπουν διαχρονικά αυτό το τεράστιο πρόβλημα.

Σε ό,τι αφορά, λοιπόν, τη διαλεύκανση της υποθέσης -θυμίζω τη διερεύνηση του προβλήματος στις πληρωμές των ενισχύσεων, γιατί από το '96 μέχρι σήμερα η Ελλάδα έχει πληρώσει 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ σε σχετικά πρόστιμα-. Ξεκίνησε από το γεγονός ότι ο ίδιος ο ΟΠΕΚΕΠΕ με διοίκηση που ορίστηκε από αυτήν την Κυβέρνηση έστειλε ύποπτες περιπτώσεις στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές. Οι υποθέσεις αυτές ήδη εκδικάζονται, όπως σας είπα και την προηγούμενη εβδομάδα. Γνωρίζετε, λοιπόν, τις εισαγγελικές προτάσεις για αυστηρές ποινές και έπεται και η εκδίκαση και άλλων τέτοιων υποθέσεων, ακριβώς επειδή η Κυβέρνηση έστειλε αυτές τις υποθέσεις στη δικαιοσύνη. Δεν είδαμε κάτι ανάλογο για το διάστημα 1998-2004 της διακυβέρνησης

ΠΑΣΟΚ που καταλογίστηκαν 860 εκατομμύρια ευρώ σε πρόστιμα, ούτε βεβαίως το διάστημα 2016-2019 της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ που αφορούν τα 103 εκατομμύρια ευρώ του πρόσφατου προσπίπτου. Βεβαίως να διευκρινισώ πρόκειται για διοικητικά πρόστιμα.

Η δικαιοσύνη, λοιπόν, κάνει απεριόριστη τη δουλειά της. Ήδη μάλιστα το λεγόμενο ελληνικό FBI με τον εποπτεύονται εισαγγελέα έκανε έφοδο στα γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και κατάσχεσαν σκληρούς δίσκους. Επίσης κλιμάκια της Οικονομικής Αστυνομίας είναι ακόμα εκεί, βρέθηκαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ για άντληση περαιτέρω στοιχείων. Θυμίζω επίσης τους διασταυρωτικούς ελέγχους από την ΑΑΔΕ, ενώ έχει εμπλακεί και η Ανεξάρτητη Αρχή για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος.

Όλα, λοιπόν, θα βγουν στο φως και όπως ρητά δεσμεύτηκε και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός όποιος αποδειχτεί ότι έχει λάβει παράνομα χρήματα, θα κληθεί να τα επιστρέψει και όποιος αποδειχτεί ότι έχει διαπράξει απιστία, θα υποστεί τις ποινικές συνέπειες.

Ταυτόχρονα, όμως, με τη διαλεύκανση προχωρά και η αντιμετώπιση των δομικών και επίμονων προβλημάτων με την επαναφορά των σχεδίων βόσκησης στο Υπουργείο, με την προγραμματική σύμβαση και την πλήρη ψηφιοποίηση του πληροφοριακού υποσυστήματος, με την ανασυγκρότηση της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου, με το σχέδιο δράσης για οριστική επίλυση των χρονιζόντων προβλημάτων και την υπαγωγή του οργανισμού στην ΑΑΔΕ.

Αναμετριάσαμε, λοιπόν, κύριε συνάδελφε, με το πρόβλημα - αυτή είναι η διαφορά μας - και θα κριθούμε τόσο από την διαλεύκανση της υπόθεσης, όσο και από το κατά πόσο θεσμικά και αποτελεσματικά θα ξεριζώσουμε αυτές τις χρόνιες παθογένειες. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Θα συνεχίσουμε με την έβδομη με αριθμό 1199/11-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λέσβου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Παναγιώτη Παρασκευαΐδη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Άδικη εξαίρεση των ελαιοπαραγωγών της Λέσβου και της Λήμνου από την οικονομική ενίσχυση του Μέτρου 23 για τις ζημιές στους ελαιώνες από την ξηρασία και το καύσωνα της ελαιοκομικής περιόδου 2024 -2025».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, δικαίως οι ελαιοπαραγωγοί της Λέσβου διαμαρτύρονται για την εξαίρεσή τους από το Μέτρο 23 της ΚΑΠ για οικονομική ενίσχυση λόγω φυσικών καταστροφών του ελαιοκάρπου. Διότι το 2024 λόγω υψηλών θερμοκρασιών και ανομβρίας καταστράφηκε τουλάχιστον κατά 50% ο ελαιοκάρπος. Δηλαδή, αν χρειαζόταν πεντακόσια κιλά ελιές για να βγάλουν εκατό κιλά λάδι, έπρεπε να έχουμε χίλια κιλά ελιές για να βγάλουν το ίδιο λάδι, διότι λόγω της ανομβρίας ήρθε και ξεράθηκε η ελιά. Αυτό αποδεικνύεται και από τα ελαιοτριβεία. Μπορείτε να πάρετε, δεν λέμε ψέματα.

Εγώ με δύο ερωτήσεις είχα θέσει το θέμα, με την ερώτηση 519 στις 30 Οκτωβρίου του 2024 και 3608 στις 21 Φεβρουαρίου του 2025, που έθετα υπ' όψιν τη ζημιά του λεσβιακού ελαιώνα. Δυστυχώς, δύο χρόνια ακαρπίας που είχαμε πριν και την καταστροφή στις 1^η Ιανουαρίου του 2024 που είχε τον καύσωνα, την ανομβρία και όλα αυτά, δημιούργησε μεγάλη φτώχεια στους ελαιοπαραγωγούς.

Πραγματικά, δύο χρόνια ακαρπία και ένα χρόνο καταστροφής οδηγούν τους ανθρώπους σε αδιέξοδο και δεν γνωρίζουμε τον λόγο, γιατί εξαιρέθηκαν. Παρά τις ενημερώσεις και τις ερωτήσεις που είχα κάνει, δεν ξέρω γιατί δεν ενδιαφέρθηκε κανένας.

Επίσης, έχουμε και την κατάρρευση των τιμών του ελαιολάδου στον παραγωγό. Γιατί μπορεί να βλέπουμε στα ράφια αυξημένες τιμές του ελαιολάδου, αλλά ο άσος έχει πάει στα 2,95 και δεν τον αγοράζουν. Βρισκόμαστε σε πολύ δύσκολη κατάσταση.

Ήθελα, λοιπόν, να ρωτήσω γιατί εξαιρέθηκαν οι Λέσβιοι και Λήμνιοι ελαιοπαραγωγοί, οι οποίοι αναγκάζονται λόγω αυτής της κατάστασης να αλλάζουν επάγγελμα, να εγκαταλείπουν τον λεσβιακό ελαιώνα και να φεύγουν, μειώνοντας το δημογραφικό.

Ήθελα, επίσης, να ρωτήσω εάν προτίθεται η Κυβέρνηση να

τους βοηθήσει από κάποιο άλλο κονδύλιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παρασκευαΐδη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε συνάδελφε, συμμερίζομαι πλήρως την αγωνία σας για τις ολοένα και οξύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε καλλιέργειες και παραγωγούς.

Όπως έχω πει και άλλες φορές ως Βουλευτής άλλωστε εκλεγόμενος στην Αργολίδα, μια περιοχή που ομοίως πλήττεται έντονα από την κλιματική αλλαγή, έχω καταθέσει όλα αυτά τα χρόνια πολυάριθμες σχετικές ερωτήσεις, όπως και εσείς αναφέρατε πριν.

Σας διαβεβαιώνω, λοιπόν, ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και συνολικά η Κυβέρνηση αντιλαμβάνεται το πρόβλημα και αποδεικνύει με πράξεις τη βούληση και την ολιστική αντιμετώπιση.

Και για να απαντήσω στο συγκεκριμένο ερώτημά σας για τις καλλιέργειες, που δεν εντάχθηκαν, διερευνούμε, όπως κάνουμε πάντα, κάθε δυνατότητα στήριξης μέσω όλων των διαθέσιμων εργαλείων, στο πλαίσιο, βεβαίως, της απαραίτητης ιεράρχησης των αναγκών, αλλά όπως γνωρίζετε επίσης και των δημοσιονομικών δυνατοτήτων που έχει η πατρίδα μας και η οικονομία μας.

Επιτρέψτε μου, λοιπόν, για την πληρέστερη ενημέρωση των παραγωγών μας να διευκρινίσω τι είναι και πώς λειτουργεί το Μέτρο 23, γιατί κανέναν δεν εξαιρέσαμε. Αν δείτε υπάρχουν συγκεκριμένες προβλέψεις.

Το Μέτρο 23 είναι μία πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την στήριξη του πρωτογενούς τομέα, έναντι των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Δεν είναι εθνικό μέτρο ενίσχυσης. Άλλωστε, όπως γνωρίζετε, δεν θα μπορούσε να υπάρξει πρωτοβουλία εθνικής ενίσχυσης εκτός του πλαισίου της ΚΑΠ. Επομένως, τόσο οι προϋποθέσεις, όσο και ο προϋπολογισμός καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Για το Μέτρο 23 οι προϋποθέσεις ήταν οι εξής: τα ζημιόγωνα κλιματικά φαινόμενα να έχουν συμβεί από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου του 2024. Τα ζημιόγωνα φαινόμενα και οι μειωμένες αποδόσεις να τεκμηριώνονται πλήρως. Ο προϋπολογισμός των ενωσιακών πόρων του μέτρου να μην ξεπερνά το 10% της συνεισφοράς του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης για τα έτη 2021- 2022 και να προέρχεται από μέτρα που παρουσίασαν υπό εκτέλεση. Αυτό το 10% για την Ελλάδα μεταφράζεται σε 142,8 εκατομμύρια ευρώ και είναι το μέγιστο ύψος της ενωσιακής χρηματοδότησης.

Με αυτά, λοιπόν, τα δεδομένα το Υπουργείο αποφάσισε να εντάξει τα πιο σημαντικά κλιματικά φαινόμενα του 2024, δηλαδή, ξηρασία λόγω καύσωνα, έντονες και άκυρες βροχοπτώσεις σε συνδυασμό με καύσωνα και χαλάζι στο προανθικό στάδιο, να αξιοποιήσει τα ίδια επίσημα και αξιόπιστα στοιχεία, στα οποία βασίζονται οι κρατικές οικονομικές ενισχύσεις, να ενταχθούν κλάδοι για τους οποίους προκύπτει, από τα στοιχεία, μείωση παραγωγής τουλάχιστον κατά 30%, να προσθέσει εθνικούς πόρους εντός των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας, αυξάνοντας τον προϋπολογισμό του μέτρου στα 178 εκατομμύρια ευρώ.

Συνεπώς, στο πλαίσιο αυτών των κανονιστικών και βεβαίως, δημοσιονομικών περιορισμών έγινε σχετική ιεράρχηση των αναγκών βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και προϋποθέσεων. Υπογραμμίζω, μάλιστα, πως ειδικά για τις ελιές σε Λέσβο και Λήμνο σύμφωνα με τη σχετική ενημέρωση από τον ΕΛΓΑ από το πόρισμα της περιφερειακής Επιτροπής ΚΟΕ προέκυπτε ζημιά μικρότερη του 30%. Επομένως, βάσει λοιπόν του ΕΛΓΑ η ζημιά είναι κάτω από 30%, άρα δεν μπορεί να μπει στο Μέτρο 23.

Αντίθετα, όμως -και θέλω να το τονίσω για να γνωρίζουν και οι αγρότες μας- από το ίδιο πόρισμα προέκυπτε ζημιά πάνω από 30% στα αμπέλια, τα οποία και εντάχθηκαν στο Μέτρο 23. Δύο πράγματα, λοιπόν, κρατάμε. Πρώτον, τους αντικειμενικούς λόγους για τους οποίους οι συγκεκριμένες καλλιέργειες δεν εντάχθηκαν στο Μέτρο 23 και δεύτερον, ότι όπως πάντα για τις μη ενταγμένες καλλιέργειες θα εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα στή-

ριξης μέσω των διαθέσιμων, βεβαίως, εργαλείων και μέσα στο δημοσιονομικό πλαίσιο που έχουμε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε Παρασκευαΐδη, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, είναι άδικο πραγματικά, διότι δεν είμαστε κάτω του 30%. Δεν ξέρω ποιοι ήταν αυτοί οι υπεύθυνοι που δήλωσαν. Και αυτό προκύπτει και από τα ελαιοτριβεία, που μπορείτε να δείτε πόσα κιλά ελιές άλεθαν και πόσο λάδι απέδιδαν συγκριτικά με άλλες χρονιές. Θα δείτε ότι είμαστε, περίπου, στο 50%, δηλαδή είμαστε πολύ πιο πάνω από το 30% και αυτό μπορούμε να το αποδείξουμε. Είναι λάθος. Μας αδίκησαν εκεί πέρα.

Έτσι όπως πάει το πράγμα θα εγκαταλειφθεί ο λεσβιακός ελαιώνας και είναι κρίμα. Δεν ξέρω τι να πω παραπάνω. Ας προσπαθήσουμε να τους βοηθήσουμε από κάπου αλλού, κύριε Υπουργέ, γιατί πραγματικά το έχουν ανάγκη. Δεν θα ήμουν εδώ πέρα να εκλιπαρώ γι' αυτούς τους ανθρώπους, αλλά νομίζω ότι το αξίζουν και ότι έχουν αδικηθεί. Έχουν αδικηθεί πραγματικά. Δεν ξέρω ποιοι έδωσαν τα στοιχεία αυτά κάτω από 30%, αλλά δεν είναι έτσι τα πράγματα. Και, όπως σας είπα, έχει καταρρεύσει και η τιμή του λαδιού. Δεν μπορούν να επιβιώσουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Παρασκευαΐδη.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, στο ερώτημα, λοιπόν, ποιοι δίνουν τα στοιχεία και ποιοι είναι αυτοί που είπατε, υπάρχουν επιτροπές. Η επιτροπή, λοιπόν, αποτελείται με μέλη από τις κατά τόπους ΔΑΟΚ και βεβαίως από τον ΕΛΓΑ. Αυτή, λοιπόν, η επιτροπή συντάσσει και τις εκθέσεις.

Η Κυβέρνηση, κύριε συνάδελφε, και ειδικότερα το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει σταθεί με συνέπεια απέναντι τόσο στις μεγάλες κρίσεις των τελευταίων ετών όσο και στις ιδιαίτερες δυσκολίες και ανάγκες που αντιμετώπισαν συγκεκριμένες περιοχές και καλλιέργειες, αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμο εργαλείο στήριξης.

Ενδεικτικά, θυμίζω τις κρίσεις της πανδημίας και του πολέμου στην Ουκρανία, όπου μέσω των de minimis, του προσωρινού πλαισίου και έκτακτων μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ενισχύθηκε η γεωργία και η κτηνοτροφία. Καθώς, μάλιστα, η ερώτησή σας αφορά την ελιά, θυμίζω ότι στο πλαίσιο του Μέτρου 21 οι ελαιοκαλλιέργειες επιλέχθηκαν να ενισχυθούν με το σημαντικό ποσό των 125 εκατομμυρίων ευρώ. Άρα, αποδεδειγμένα αυτή η Κυβέρνηση στηρίζει τους αγρότες με πράξεις και όχι με λόγια.

Ειδικά δε για τη Λέσβο, θυμίζω, επίσης, τις αποφάσεις για ενίσχυση de minimis. Το 2021 δόθηκαν 14 ευρώ ανά ζώο σε κτηνοτρόφους αιγών και προβάτων και το 2022 διατέθηκαν πάνω από 8,1 εκατομμύρια ευρώ σε ελαιοκαλλιεργητές.

Σταθερά, λοιπόν, όπως οφείλουμε, παρακολουθούμε την εξέλιξη των καλλιεργειών. Συγκεντρώνουμε τα απαιτούμενα αντικειμενικά στοιχεία, τα αξιολογούμε και εντός του θεσμικού και του δημοσιονομικού, όπως είπα και πριν πλαισίου, στηρίζουμε τους παραγωγούς όπου αυτό είναι απαραίτητο και εφικτό αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα εργαλεία, όπως είπα και στην πρωτολογία μου.

Οφείλουμε, όμως, να κάνουμε και ένα βήμα παραπάνω, γιατί οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες μεν, αλλά μόνο προσωρινή ανακούφιση, έναντι των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Η αντιμετώπιση αυτού του οξέος και περίπλοκου προβλήματος χρειάζεται στρατηγικές και πολιτικές μονιμότερης στήριξης των παραγωγών, των καλλιεργειών και των προϊόντων.

Στην κατεύθυνση αυτή αναφέρω ενδεικτικά τα επιχειρησιακά προγράμματα στον ελαιοκομικό τομέα που περιλαμβάνουν παρεμβάσεις για την ορθή διαχείριση των πόρων για βελτίωση της ποιότητας, για αύξηση της ανθεκτικότητας έναντι επιβλαβών παραγόντων, για την προώθηση και την εμπορία.

Θυμίζω, επίσης, ότι με την τελευταία απόφαση για τις οργανώσεις ελαιοκομικών φορέων στις 11 Φεβρουαρίου του 2024 εγκρίθηκαν ογδόντα επιχειρησιακά προγράμματα που αφορούν δώδεκα χιλιάδες τριακόσιους είκοσι ελαιοπαραγωγούς μέλη, συνολικής ενωσιακής χρηματοδότησης, περίπου 42 εκατομμυρίων 650 χιλιάδων ευρώ και συνολικής εθνικής χρηματοδότησης, περίπου 8 εκατομμυρίων 900.000 ευρώ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Ταυτόχρονα, βεβαίως, αξιοποιούμε και όλες τις υφιστάμενες δυνατότητες της νέας ΚΑΠ. Στο εθνικό στρατηγικό σχέδιο προβλέψαμε και μια παρέμβαση, ύψους 200 εκατομμυρίων ευρώ που αξιοποιεί τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων, για επιδότηση του ασφαλιστρού και ταμεία αλληλοβοήθειας, με σκοπό την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου σε επιπλέον εθελοντικές κατηγορίες ασφάλισης, όπως η ακαρία και οι μυκητολογικές ασθένειες. Ακόμη, προτείναμε παρέμβαση για την αποκατάσταση του γεωργικού και κτηνοτροφικού δυναμικού από καταστροφικά συμβάντα, όπως κλιματικά φαινόμενα και ασθένειες ζώων και φυτών.

Εν κατακλείδι, λοιπόν, φαινόμενα που ήρθαν για να μείνουν, όπως κλιματική αλλαγή απαιτούν ολιστική αντιμετώπιση και μόνιμες λύσεις. Αυτό ακριβώς επιδιώκουμε με τις στρατηγικές και τις πολιτικές μας. Βεβαίως, αυτό δεν ακυρώνει σε καμία περίπτωση την ανάγκη για τις ανάσες οικονομικής στήριξης. Μπορεί ορισμένες καλλιέργειες, όπως η ελιά να μην εντάχθηκαν στο Μέτρο 23 για τους λόγους που εξήγησα, αλλά -όπως οφείλουμε- παραμένουμε σταθερά στο πλευρό των αγροτών, διερευνώντας και αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμο εργαλείο για την ενίσχυση τους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Θα συνεχίσουμε με τη συζήτηση της ένατης με αριθμό 1201/11-7-2025 επίκαιρης ερώτησης δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Χαλκιδικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής κ. Αποστόλου Πάνα προς την Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Καθυστερήση λειτουργίας τμημάτων μετεκπαίδευσης τουρισμού στη Χαλκιδική».

Θα απαντήσει η Υφυπουργός Τουρισμού, η κ. Άννα Καραμανλή.

Ο κύριος συνάδελφος έχει τον λόγο για την πρωτολογία του.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΣ: Κυρία Υφυπουργέ, κατά το 2020 ανακοινώθηκε επίσημα από το Υπουργείο Τουρισμού η λειτουργία τριάντα τριών τμημάτων, που θα φιλοξενούσαν τα προγράμματα μετεκπαίδευσης του Υπουργείου Τουρισμού σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Πρόκειται για τμήματα που θα εξυπηρετούσαν αρκετά άτομα, ανά ειδικότητα και θα απευθύνονταν, κυρίως, σε ήδη εργαζόμενους στον τουριστικό τομέα ή για πρόσκαιρα ανέργους οι οποίοι διέθεταν μόνο εμπειρική γνώση του αντικειμένου εργασίας.

Προς έκπληξη τότε δική μου και όλων των συμπολιτών μου, δυστυχώς, η περιφερειακή ενότητα Χαλκιδικής εξαιρούταν από το εν λόγω πρόγραμμα, παρόλο που νομίζω ότι γνωρίζετε πολύ καλά ότι η Χαλκιδική προσφέρει πάρα πολλά στον τουριστικό τομέα.

Για τους λόγους αυτούς το 2020 έκανα κοινοβουλευτική παρέμβαση με την οποία ζητούσα, μεταξύ άλλων, να μου εκθέσει ξεκάθαρα το Υπουργείο γιατί εξαιρεί τη Χαλκιδική από το εν λόγω πρόγραμμα και τα κριτήρια επιλογής των άλλων πόλεων. Το Υπουργείο Τουρισμού τότε, με αριθμό πρωτοκόλλου 542/21/012021 απάντηση, ανέφερε ότι θα μπορούσε να επανεξετάσει τη συγκεκριμένη περίπτωση και μάλιστα ένα χρόνο μετά την παρέμβασή μου, με ΦΕΚ το οποίο δημοσιεύεται με απόφαση τότε της Υφυπουργού Τουρισμού της κ. Ζαχαράκη, παίρνεται πλέον η απόφαση για την ίδρυση τεσσάρων τμημάτων μετεκπαίδευσης που αφορούν τον τουρισμό στα Νέα Μουδανιά της Χαλκιδικής, του Δήμου Νέας Προποντίδας. Σύμφωνα, μάλιστα, με την ανωτέρω απόφαση προβλέπονταν τριακόσιες ογδόντα ώρες κατάρτισης και η έναρξη λειτουργίας των τμημάτων αυτών αναμενόταν να πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2021. Έως σήμερα, όμως, κύριε Υπουργέ, τέσσερα χρόνια μετά, δεν υπάρχει όμως καμία

εξέλιξη στο εν λόγω ζήτημα και φυσικά, δεν είναι ένα ζήτημα το οποίο αφορά εσάς κατά πρώτο λόγο. Είναι, όμως, ένα πολύ σημαντικό θέμα που αφορά, κυρίως το Υπουργείο, αλλά και τους εργαζόμενους στη Χαλκιδική, όσον αφορά τη μετεκπαίδευση του τουρισμού.

Για τους παραπάνω λόγους, θέλω να σας ρωτήσω: Για ποιους λόγους καθυστέρησε η λειτουργία των τεσσάρων τμημάτων μετεκπαίδευσης που αφορούν τον τουρισμό στη Χαλκιδική και αν πλέον η απόφαση, η οποία υπήρχε από το ΦΕΚ, υλοποιηθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάνα.

Κυρία Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ANNA KARAMANLIH (Υφυπουργός Τουρισμού): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητέ συνάδελφε, κατ' αρχάς, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ερώτησή σας, η οποία μου δίνει την ευκαιρία να αναδείξω τις πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει το Υπουργείο Τουρισμού στον κρίσιμο τομέα της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και, ειδικότερα, στη μετεκπαίδευση των εργαζομένων στον τουρισμό.

Το Υπουργείο Τουρισμού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του μεριμνά για τη στήριξη των απασχολούμενων στον τομέα του τουρισμού, καθώς και των πρόσκαιρα ανέργων, μέσα από στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης. Σκοπός μας είναι η ενίσχυση της απασχόλησης και η δημιουργία εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που θα προσφέρει υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Η θετική επίδραση αυτών των πολιτικών στην τοπική ανάπτυξη και στην εθνική οικονομία είναι πολλαπλασιαστική. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργούν, βάσει του ν.1077/1980 τμήματα μετεκπαίδευσης, όπως είπατε και εσείς, σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Τα τμήματα αυτά απευθύνονται σε εργαζόμενους και πρόσκαιρα ανέργους εμπειροτέχνες, οι οποίοι απασχολούνται σε τουριστικές επιχειρήσεις και δεν διαθέτουν τίτλους σπουδών τουριστικής εκπαίδευσης, παρέχοντάς τους έτσι τη δυνατότητα να αναβαθμίσουν ουσιαστικά τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους.

Μάλιστα, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη χρηματοδότηση και λειτουργία των εν λόγω προγραμμάτων, το Υπουργείο Τουρισμού προχώρησε με το άρθρο 40 του ν.5079/2023 στη θεσμοθέτηση της χρηματοδότησής τους από τον τακτικό προϋπολογισμό. Η επιλογή τώρα των πόλεων και των ειδικοτήτων για κάθε εκπαιδευτική περίοδο προκύπτει έπειτα από συστηματική διαβούλευση με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων στον Επισιτισμό-Τουρισμό ΠΟΕΕΤ, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων και τις εκπαιδευτικές μας μονάδες.

Το Υπουργείο Τουρισμού ανταποκρινόμενο σε πάγιο αίτημα του τουριστικού κλάδου, τον Σεπτέμβριο του 2021 προέβη σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προχώρησε στην έκδοση της υπ' αριθμόν 18410/14-10-2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Τουρισμού, με την οποία ιδρύθηκαν τέσσερα τμήματα μετεκπαίδευσης, όπως είπατε και εσείς, στα Νέα Μουδανιά Χαλκιδικής.

Ακολούθως, και κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με τους εμπλεκόμενους φορείς, εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 22319/10-10-2021 προκήρυξη για την εισαγωγή χιλίων διακοσίων πενήντα μετεκπαιδευόμενων στα τμήματα μετεκπαίδευσης του Υπουργείου Τουρισμού για την εκπαιδευτική περίοδο 2021-2022. Πράγματι, στην προκήρυξη αυτή συμπεριλήφθηκαν τέσσερα τμήματα μετεκπαίδευσης των είκοσι πέντε ατόμων για τα Νέα Μουδανιά Χαλκιδικής.

Ωστόσο, κύριε συνάδελφε, η εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους των εργαζομένων στον κλάδο ήταν ιδιαίτερα χαμηλή, καθώς υπεβλήθη μικρός αριθμός αιτήσεων, εκ των οποίων ακόμα λιγότερες πληρούσαν τις προϋποθέσεις εισαγωγής στα τμήματα μετεκπαίδευσης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υφυπουργού)

Ολοκληρώνω σε είκοσι δεύτερα.

Συνεπεία αυτού είναι ότι δεν λειτούργησαν τελικώς τμήματα στα Νέα Μουδανιά γι' αυτόν τον λόγο και μόνο την εκπαιδευτική

περίοδο 2021-2022, διότι για κανένα από αυτά δεν συμπληρώθηκε ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός των δέκα ατόμων ανά τμήμα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 της υπ' αριθμόν 11506/2-7-2018 απόφασης της Υπουργού Τουρισμού «Κανονισμός λειτουργίας των τμημάτων μετεκπαίδευσης του Υπουργείου Τουρισμού» και ίσχυε τη δεδομένη χρονική περίοδο.

Με αυτές τις επισημάνσεις, αγαπητέ συνάδελφε, ολοκληρώνω την πρωτολογία μου και θα επανέλθω στη δευτερολογία, για να απαντήσω αναλυτικότερα στα ζητήματα που μου θέσατε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την Υφυπουργό.

Κύριε Πάνα, έχετε τον λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΣ: Κυρία Υπουργέ, προφανώς και δεν είναι δικιά σας, εν πάση περιπτώσει, η ευθύνη αυτή τη στιγμή. Είπατε πολύ εμπειροστατωμένα ότι ο λόγος είναι το ότι δεν υπάρχουν άτομα στην προκειμένη περίπτωση για τα συγκεκριμένα τμήματα, αλλά νομίζω, εάν δεν κάνω λάθος, ότι αυτό αφορούσε το ένα έτος από την προκήρυξη.

ANNA KARAMANLIH (Υφυπουργός Τουρισμού): ... (Δεν ακούστηκε).

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΣ: Όλα τα μετέπειτα έτη.

Θεωρώ -και νομίζω το γνωρίζετε και εσείς καλά- ότι η Χαλκιδική είναι μια από τις περιοχές, οι οποίες έχουν ανάγκη τη στήριξη του τουρισμού.

Και νομίζω ότι και από εσάς θα πρέπει να δοθεί η αναγκαία εστίαση, ώστε η Χαλκιδική να πάρει όσα περισσότερα γίνεται σε ό,τι αφορά τον τουριστικό κλάδο και σε ό,τι αφορά το branding και σε ό,τι αφορά την επικοινωνία και σε ό,τι αφορά τον ποιοτικό τουρισμό. Οι ενέργειες, δηλαδή, πρέπει να είναι συνολικές και είναι κάτι το οποίο το υποστηρίζουμε εδώ και νομίζω και εσείς από μέρους σας έχετε αυτή τη διάθεση και το δηλώσατε μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος.

Παρ' όλα αυτά θεωρώ ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η συγκεκριμένη προσπάθεια, ώστε να λειτουργήσουν τα συγκεκριμένα τμήματα. Και αυτό το λέω -γιατί είναι πολύ σημαντικό- γιατί υπάρχουν εργαζόμενοι, που τα έχουν ανάγκη και οι οποίοι θα μπορούσαν να απορροφηθούν και από την τοπική αγορά εργασίας, δεδομένου ότι η Χαλκιδική έχει ένα σημαντικό τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τομέα του τουρισμού. Και εδώ πρέπει να συζητάμε πέρα απ' αυτό και τις μετέπειτα ενέργειες οι οποίες θα πρέπει να γίνουν.

Η ερώτησή μου λοιπόν είναι η εξής: Θα συνεχιστεί το κάλεσμα περαιτέρω για να δούμε εάν θα βρεθούν άτομα τα οποία θα μπορούν να καλύπτουν το εν γένει πρόγραμμα; Θα υπάρξει δυνατότητα -να το πω απλά- να υπάρχει μια μεγαλύτερη ενημέρωση, γιατί εγώ δεν μπορώ να πιστέψω ότι δεν υπάρχουν δέκα άτομα στα συγκεκριμένα τμήματα προκειμένου να έχουν κάνει αίτηση για να μπορούν να πάνε στα τμήματα μετεκπαίδευσης;

Υπάρχουν οι πόροι -αυτή τη στιγμή δεν ξέρω ποιο πρόγραμμα χρησιμοποιείται στην προκειμένη περίπτωση- για να συνεχίσουν αυτά τα τμήματα;

Θεωρούμε, λοιπόν, και θεωρώ ότι πρέπει να γίνει μία συνεχής προσπάθεια ενίσχυσης του τουριστικού κλάδου της Χαλκιδικής. Παρ' όλο -σύμφωνα με αυτά τα οποία λέτε- που δεν υπήρξε ο αναγκαίος αριθμός αιτήσεων, θα πρέπει να γίνει μια μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε να επικοινωνήσουμε επί του συνόλου το συγκεκριμένο γεγονός και από την περιφερειακή ενότητα και από τον Τουριστικό Οργανισμό της Χαλκιδικής και από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Γιατί όταν παίρνετε μια πρωτοβουλία και στήνετε ένα τμήμα μετεκπαίδευσης σε έναν τουριστικό νομό, το να λέμε ότι δεν βρέθηκαν δέκα άτομα για να καλυφθούν οι θέσεις σε σχέση με το έμφυχο υλικό το οποίο υπάρχει σε έναν νομό, αν μη τι άλλο είναι δυσανάλογο.

Άρα, λοιπόν, θα πρέπει από την πλευρά σας νομίζω και το επόμενο έτος να υπάρξει η συγκεκριμένη προκήρυξη, αλλά να ενισχυθεί σε επίπεδο ενημέρωσης στο νομό ότι τρέχουν τα συγκεκριμένα προγράμματα με τους φορείς τους οποίους αναφέρετε που έχουν την τουριστική ευθύνη, για να το γνωρίζει ο κόσμος. Γιατί εγώ δεν μπορώ να πιστέψω ότι δεν υπάρχουν δέκα άτομα σε κάθε τμήμα μετεκπαίδευσης για να συμπληρωθεί ένα τμήμα

στον Νομό Χαλκιδικής. Κάτι δεν πάει καλά. Και δεν πάει καλά σε επίπεδο ενημέρωσης, σε επίπεδο φορέων;

Άρα, λοιπόν, η έκκλησή μου είναι -και θεωρώ ότι θα τη λάβετε υπ' όψιν- ότι πρέπει να ξαναγίνει η προσπάθεια ώστε αυτή να μην σταματήσει να υφίσταται από τη στιγμή που έχουμε από το 2021 την απόφαση για το τμήμα μετεκπαίδευσης τουρισμού στη Χαλκιδική. Και προφανώς πρέπει να γίνει μια συνολική ενημέρωση, η οποία δεν είναι μόνο ευθύνη δική σας, είναι και ευθύνη των αρμόδιων φορέων που αναφέρατε πιο πριν, για να ενημερωθεί ο κόσμος να πάει σε αυτά τα τμήματα μετεκπαίδευσης.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάνα. Λογικά ακούγονται.

Ορίστε, κυρία Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ANNA KARAMANLI (Υφυπουργός Τουρισμού): Κύριε Πάνα, σας άκουσα με προσοχή.

Το πρόγραμμα μετεκπαίδευσης είναι από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Τουρισμού. Η στρατηγική του Υπουργείου είναι ξεκάθαρη. Στηρίζουμε έμπρακτα τη διά βίου μάθηση. Επενδύουμε στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στον τουρισμό και αναχούμε διαρκώς την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού σε ολόκληρη τη χώρα.

Κατά την τελευταία εκπαιδευτική περίοδο λειτούργησαν δεκαοκτώ τμήματα μετεκπαίδευσης με διακόσιους σαράντα εννέα μετεκπαιδευόμενους, εκ των οποίων τρία τμήματα στη Θεσσαλονίκη με τριάντα τρεις μετεκπαιδευόμενους. Παράλληλα, το Υπουργείο Τουρισμού αναγνωρίζοντας την αξία της διά βίου μάθησης με σκοπό την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, που απασχολείται στον τουριστικό τομέα και την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, υλοποιεί σε όλη την Ελλάδα επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, upskilling, και την επανεπίδειξη, reskilling, των απασχολούμενων στον τομέα του τουρισμού.

Τα εν λόγω προγράμματα συνολικού προϋπολογισμού 45.033.000 απευθύνονται σε έως είκοσι χιλιάδες καταρτιζόμενους και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η κατάρτιση των ωφελούμενων στο ανωτέρω πλαίσιο ξεκίνησε στις 7 Μαρτίου του 2025 και έως σήμερα έχουν ολοκληρώσει την κατάρτιση πάνω από δέκα χιλιάδες καταρτιζόμενοι.

Σε ό,τι αφορά ειδικά τη Χαλκιδική τώρα, παρ' ότι το 2021 το Υπουργείο ίδρυσε -όπως προανέφερα- τέσσερα τμήματα μετεκπαίδευσης στα Νέα Μουδανιά. Η περιορισμένη συμμετοχή κατέστησε αδύνατη τη λειτουργία τους. Από τότε δεν έχει υποβληθεί εκ νέου τεκμηριωμένο αίτημα από την ΠΟΕΕΤ ή άλλους κοινωνικούς εταίρους για τη λειτουργία τμημάτων στην περιοχή.

Η επιλογή των περιοχών είναι ζήτημα πραγματικής ζήτησης τεκμηριωμένης πρότασης και εξασφάλιση συμμετοχής, ώστε τα τμήματα να είναι λειτουργικά, βιώσιμα και να υπηρετούν ουσιαστικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Για τη νέα εκπαιδευτική περίοδο 2025-2026 η Διεύθυνση Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του Υπουργείου Τουρισμού, έχει ήδη συγκεντρώσει τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων και των εκπαιδευτικών μονάδων, ώστε να εκδοθεί σύντομα η νέα προκήρυξη. Ωστόσο, δεν έχει κατατεθεί σχετικό αίτημα για την ένταξη της Χαλκιδικής.

Αναγνωρίζουμε πλήρως τη συμβολή της Χαλκιδικής στον ελληνικό τουρισμό και εγώ προσωπικά -όπως ξέρετε- είναι ο τόπος καταγωγής του πατέρα μου και επισκέπτομαι το χωριό μου, τα Νέα Ρόδα, όσο πιο συχνά μπορώ. Γι' αυτό, όμως, θέλω να ξέρετε ότι παραμένουμε σε εγρήγορση και το εννοούμε. Αν υπάρξει τεκμηριωμένο και συγκροτημένο αίτημα για τη λειτουργία τμημάτων μετεκπαίδευσης στην περιοχή όπως ισχύει -και για κάθε άλλη περιοχή, περιφέρεια της χώρας άλλωστε- να ξέρετε ότι θα το εξετάσουμε, πραγματικά, σας το λέμε με σοβαρότητα και με βάση τα κριτήρια σκοπιμότητας, συμμετοχής και βιωσιμότητας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την όγδοη με αριθμό 1211/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Παρασκευής Δάγκα προς την Υπουρ-

γό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με θέμα: «Να παρθούν πίσω οι απολύσεις στον Φάρο Τυφλών και στο The Mart».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το ζήτημα των απολύσεων εργαζομένων με αναπηρίες ή με χρόνιες παθήσεις έχει πάρει εκρηκτικές διαστάσεις. Το πρόσφατο περιστατικό ήταν η απόλυση καρκινοπαθούς εργαζόμενης από κατάστημα The Mart του ομίλου Σκλαβενίτη. Και, βέβαια, ήταν και το περιστατικό της εργαζόμενης με 100% αναπηρία όρασης, μάλιστα από τον Φάρο Τυφλών Ελλάδος στην Καλλιθέα όπου λειτουργούσε και ένα από τα πρώτα προστατευόμενα εργαστήρια.

Η συγκεκριμένη, μάλιστα, εργαζόμενη στον Φάρο Τυφλών είχε εργατικό ατύχημα. Είχε ακρωτηριάσει τρία δάχτυλα λειτουργώντας την πρέσα, στην οποία -υποτίθεται- ότι είχαν γίνει όλες οι αναγκαίες προσαρμογές για να είναι ασφαλής, ώστε να μπορούν να την χειρίζονται άτομα με προβλήματα όρασης.

Τι κατά τη γνώμη μας επιβεβαιώνουν αυτές οι απολύσεις; Ότι η εργοδοσία αξιοποιώντας, Υπουργέ, το νομοθετικό πλαίσιο που έχετε διαμορφώσει και η δική σας Κυβέρνηση αλλά παίρνοντας τη σκυτάλη και από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, έχουν κυριολεκτικά ξεσαλώσει, παίρνοντας τα μέτρα τους, γιατί γνωρίζουν ότι δεν θα μπορούν να ξεζουμίζουν κυριολεκτικά εργαζόμενους με χρόνιες παθήσεις ή με αναπηρία, με την ολομέτωπη επίθεση στον ημερήσιο εργάσιμο χρόνο που εξαπολύετε και βέβαια με το νέο αντεργατικό τερατούργημα που έρχεται -και εμείς επιμένουμε- για το δεκαετή στον ίδιο εργοδότη.

Ασπίδα προστασίας, κατά τη γνώμη μας, για κάθε εργαζόμενο και εργαζόμενη ειδικά με ειδικές ανάγκες και αναπηρία απέναντι σε αυτή την ολομέτωπη επίθεση κράτους και εργοδοσίας, απέναντι σε αυτή τη βαρβαρότητα, αυτή τη βάρβαρη κανονικότητα αυτού του σάπιου εκμεταλλευτικού συστήματος, μπορούν να χτίσουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι μέσα από τα σωματεία τους, όπως άλλωστε έκανε και το σωματείο εμποροϋπαλλήλων Αθήνας, αλλά και το σωματείο εργαζομένων στην ειδική αγωγή, το αγωνιστικό αναπηρικό κίνημα, η Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Αναπήρων.

Ρωτάμε, λοιπόν, το Υπουργείο Εργασίας: Τι μέτρα προτίθεται να πάρει για την επαναπρόσληψη και των δύο εργαζομένων, των δύο απολυμένων δηλαδή, της τυφλής εργαζόμενης στον Φάρο Τυφλών και της καρκινοπαθούς από το κατάστημα The Mart και βέβαια για να απαγορευτούν οι απολύσεις εργαζομένων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις αλλά και γονιών και κηδεμόνων με παιδιά με αναπηρία;

Και κυρίως, όμως, τι προτίθεται να κάνει για να γίνουν άμεσες προσλήψεις αναπήρων, χρόνιων πασχόντων γονέων και κηδεμόνων σαν ένα ελάχιστο μέτρο στήριξης του δικαιώματος στην εργασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που η ανεργία κυριολεκτικά τσακίζει κόκαλα;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Δάγκα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυρία συνάδελφε, πράγματι σημαντικά είναι τα θέματα τα οποία θίγετε. Εμείς έχουμε πει σαν Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ότι, προφανώς, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας και σε συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, εξετάζουμε τα ζητήματα αυτά -όχι εμείς βεβαίως, ο νόμος είναι πολύ συγκεκριμένος. Και καλά κάνετε και αναδεικνύετε πολλά από αυτά τα θέματα.

Αλλά πέρα και πάνω από όλα είναι πολύ σημαντικό -και το λέμε επανειλημμένα από το Βήμα- ότι πράγματι οι εργαζόμενοι όταν αισθάνονται ότι έχει γίνει κάποια έκνομη ενέργεια, παράνομη ενέργεια, αντίθετη στον εργατικό νόμο, θα πρέπει αμέσως να καταγγέλλεται σε Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας. Το ξέρω ότι ακούγεται λίγο κουραστικό να το επαναλαμβάνουμε συ-

νέχεια, αλλά έτσι πρέπει να γίνεται. Και προφανώς καλά κάνετε και τα αναδεικνύετε τα ζητήματα, και εσείς προσωπικά αλλά και όλα τα κόμματα, αλλά είναι πολύ σημαντικό να γίνεται αυτή η καταγγελία στην Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρηση Εργασίας. Το λέω ως γενικότερο σχόλιο.

Προτού απαντήσω στα ερωτήματά σας, θα επανέλθω ειδικά, και για τα θέματα της προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες αλλά βεβαίως και στο τι κάνει το Υπουργείο Εργασίας προς αυτήν την κατεύθυνση, όσον αφορά τις προσλήψεις. Θα σας αναφέρω και συγκεκριμένα τις δράσεις που κάνει μέσω της ΔΥΠΑ προς αυτήν την κατεύθυνση. Θέλω να σας αναφέρω -και οφείλω να το κάνω- την απάντηση της ανεξάρτητης αρχής για τα δύο αυτά ζητήματα που θέτετε.

Αναφορικά, λοιπόν, με τα θέματα αρμοδιότητας επιθεώρησης ασφάλειας και υγείας στην εργασία, το εργατικό ατύχημα -αναφερόμαστε τώρα στην απόλυση όσον αφορά τον Φάρο Τυφλών, δηλαδή την πρώτη περίπτωση, συνέβη στις 11-4-2023, στις 10.30' περίπου στο μηχανουργείο του Φάρου Τυφλών, όπου η παθούσα εργαζόταν ως χειρίστρια μηχανικής πρέσας διαμόρφωση ελασμάτων, όταν κατά τη διάρκεια της εργασίας της, κατά την τοποθέτηση ελάσματος στην περιοχή διαμόρφωσης της πρέσας συνέβη η αθέλητη κάθοδος του εμβόλου της, με αποτέλεσμα τον ακρωτηριασμό τριών δακτύλων του δεξιού της χεριού.

Άμεσα μετά την αναγγελία του ατυχήματος στην υπηρεσία μας οι επιθεωρητές ασφάλειας και υγείας του Τμήματος Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας μετέβησαν στον χώρο του ατυχήματος για τη διερεύνησή του. Έγινε έλεγχος λειτουργίας της πρέσας του ατυχήματος και εξετάστηκαν οι συνθήκες που οδήγησαν σε αυτό. Διαπιστώθηκε έλλειψη μέτρων ασφαλείας και συντάχθηκε μηνυτήρια αναφορά, η οποία εστάλη στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.

Δόθηκαν επιπλέον υποδείξεις στην επιχείρηση για την τροποποίηση των συστημάτων ασφαλείας των μηχανικών πρεσών, όπως και για την πρόσληψη ιατρού εργασίας, που θα έπρεπε βάσει της κείμενης νομοθεσίας για τις μηχανικές πρέσες να εξετάσει τη δυνατότητα εργασίας ατόμων με αναπηρία όρασης σε αυτές. Οι υποδείξεις υλοποιήθηκαν από την επιχείρηση.

Περαιτέρω, όσον αφορά τα θέματα αρμοδιότητας της επιθεώρησης εργασιακών σχέσεων για την απόλυση εργαζόμενης με αναπηρία από τον Φάρο Τυφλών στην Καλλιθέα έως σήμερα δεν έχει υποβληθεί στο αρμόδιο τμήμα καταγγελία ή αίτηση για διενέργεια εργατικής διαφοράς.

Ωστόσο, κατόπιν ενημέρωσης από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας Υγείας στην εργασία για το εργατικό ατύχημα που έλαβε χώρα στο παρελθόν στον Φάρο Τυφλών και για την απόλυση εργαζόμενης με αναπηρία η Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Εργασιακών σχέσεων επικοινωνήσε τηλεφωνικά, τόσο με την παθούσα εργαζόμενη όσο και με τον πληρεξούσιο δικηγόρο της, προκειμένου να τους ενημερώσει για τα δικαιώματα της εργαζόμενης και τη δυνατότητα διενέργειας εργατικής διαφοράς.

Ακόμη σήμερα δεν έχουμε κάποιο νεότερο επί του ζητήματος. Προφανώς, όμως, η ανεξάρτητη αρχή είναι σε ετοιμότητα για τα ζητήματα αυτά και βεβαίως καλά κάνετε και αναδεικνύετε τα ζητήματα.

Κλείνω, Πρόεδρε, γιατί οφείλω να απαντήσω με βάση την ανεξάρτητη αρχή και μετά θα κάνουμε και την ειδικότερη συζήτηση. Για το δεύτερο ζήτημα, οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων μάς ενημέρωσαν ότι ως σήμερα δεν έχει υποβληθεί καταγγελία ή αίτηση για διενέργεια εργατικής διαφοράς σχετικά με την καταχρηστική απόλυση εργαζόμενης με χρόνια πάθηση κατά της επιχείρησης The Mart. Το λέω αυτό για να έχετε μια εικόνα, σύμφωνα με την επίσημη αναφορά της ανεξάρτητης αρχής.

Θα σας ακούσω και μετά θα σας πω, και για το νομοθετικό πλαίσιο αλλά και τι κάνουμε εμείς σαν Υπουργείο Εργασίας, προκειμένου να στηρίξουμε τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε επίπεδο βεβαίως και εργασίας τους και άλλων πρωτοβουλιών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Υφυπουργέ.

Κυρία Δάγκα, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Ευχαριστώ.

Περιμένουμε να ακούσουμε στη δευτερολογία, Υπουργέ, τι θα κάνετε σε σχέση με τα δύο καιρία ζητήματα που βάζουμε, να ανακληθούν οι δύο απολύσεις, και το δεύτερο ζήτημα να απαγορευθούν -που αυτό είναι νομοθετική ρύθμιση- οι απολύσεις ατόμων με χρόνιες παθήσεις, με ειδικές ανάγκες-αναπηρία ή οι γονείς ή κηδεμόνες ατόμων με ειδικές ανάγκες, τι, πώς θα έρθει νομοθετική ρύθμιση συγκεκριμένη κ.λπ..

Και, βέβαια, περιμένουμε να μας πείτε και για το άλλο το κομμάτι, που αφορά τις προσλήψεις προσωπικού με ειδικές ανάγκες, γιατί ο νόμος του 1998 δεν υλοποιείται, ούτε στον δημόσιο ούτε στον ιδιωτικό τομέα. Από τα χίλια πεντακόσια άτομα που προσλάβατε πόσοι είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες και με χρόνιες παθήσεις, και μάλιστα σε συνθήκες που μιλάμε για τεράστια ποσοστά ανεργίας;

Όμως οι συγκεκριμένες περιπτώσεις δεν είναι μεμονωμένες. Εμείς το φέρνουμε για να αναδείξουμε το τεράστιο πρόβλημα που διαμορφώνεται, και για τα ίδια τα άτομα με χρόνιες παθήσεις, τους εργαζόμενους και με αναπηρία, πολλών δε μάλλον που είναι και εργαζόμενες γυναίκες, με χίλιες δυο υποχρεώσεις, αλλά πέρα από αυτό υπάρχει και το ζήτημα των υπόλοιπων απολύσεων, και αυτές το Υπουργείο τις γνωρίζει.

Για παράδειγμα, τι έκανε στην περίπτωση απόλυσης εργαζόμενου που ήταν στον «Ευαγγελισμό» και μετά από την πρόσληψή του, με βάση, τέλος πάντων, ένα τροχαίο που είχε, απέκτησε αναπηρία και απολύθηκε; Γιατί -να μου επιτρέψετε- την επαναπρόσληψή του έπρεπε να δείτε και όχι να σπίνονται φιέστες Υπουργείο Εργασίας και Υπουργείου Υγείας -δεν λέω ότι ήσασταν και εσείς παρών- για τις προσλήψεις μέσω της ΔΥΠΑ στα νοσοκομεία.

Και, βέβαια, το δεύτερο ζήτημα που προκύπτει, Υπουργέ, με το συγκεκριμένο περιστατικό για τον Φάρο Τυφλών στην Καλλιθέα είναι ότι η διοίκηση προχώρησε στην απόλυση, αξιοποιώντας έγγραφο από τη γιατρό εργασίας με ειδικότητα γαστροεντερολόγου, ενώ υπάρχει ξεχωριστή ειδικότητα «γιατρός εργασίας» για τα ζητήματα υγείας και ασφάλειας, η οποία έκρινε ότι η συγκεκριμένη εργαζόμενη με 100% αναπηρία και με τη δεύτερη αναπηρία που απέκτησε δεν μπορεί να εργαστεί κ.λπ..

Καταλαβαίνετε τι επικίνδυνους δρόμους ανοίγει αυτή η πρακτική; Να υπάρξει φάμπρικα κυριολεκτικά απολύσεων σε βάρος όχι μόνο των εργαζομένων με αναπηρία στο συγκεκριμένο ίδρυμα αλλά και σε άλλες επιχειρήσεις, και μάλιστα όταν τον 21^ο αιώνα με τέτοια επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη τα άτομα με χρόνιες παθήσεις και ειδικές ανάγκες θα μπορούσαν, Υπουργέ, να εργαστούν σε πάρα πολλούς τομείς, με τέτοια επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη.

Εδώ ήταν κατεκτημένο πριν εκατό χρόνια, σε ένα άλλο σύστημα, που δεν λογάριαζε όμως τις ανάγκες προστασίας των ατόμων με αναπηρία και με χρόνιες παθήσεις ως κόστος, αλλά με κριτήριο το πώς μπορούν οι ίδιοι να αναπτυχθούν με κριτήριο τις ανάγκες τους.

Με αυτήν την έννοια εμείς επιμένουμε ότι μόνο με αυτούς τους όρους, με αυτά τα τρία αιτήματα μπορούν έστω να πάρουν μια ανάσα στήριξης αυτοί οι άνθρωποι μπροστά στα εκτεταμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Γιατί δεν είναι μόνο το εργασιακό, είναι και όλα τα υπόλοιπα που ζούνε, με τους κόφτες, τα κέντρα πιστοποίησης αναπηρίας, με όλα αυτά που δεν αποζημιώνονται οι άνθρωποι για να μπορούν να κάνουν όλες τις αναγκαίες θεραπείες και αναγκάζονται να τα χροσοπληρώσουν. Δηλαδή είναι μπροστά σε έναν γολγοθά που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Δάγκα.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κυρία συνάδελφε, το Υπουργείο Εργασίας δεν μπορεί να ανακαλέσει απολύσεις. Όπως ξέρετε υπάρχει μια διαδικασία. Σας την περιγράψω.

Αυτό το οποίο όμως μπορεί να κάνει ένα Υπουργείο, και από εκεί κρίνονται και οι νομοθεσίες κάθε φορά κάθε κυβέρνησης,

είναι αν θα έχει ένα ενισχυμένο πλαίσιο προστασίας για τους εργαζόμενους. Σύμφωνα με αυτό κρίνεται η εκάστοτε κυβέρνηση.

Από κει και πέρα, υπάρχουν συγκεκριμένοι μηχανισμοί, ελεγκτικοί και δικαστικοί, οι οποίοι προχωρούν σε ζητήματα. Έτσι γίνεται παντού, όχι μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, αλλά σε όλη την έκταση του δημόσιου τομέα.

Θα σας πω λίγο για τη νομοθεσία και θα σας πω και για τις πρωτοβουλίες που έχουμε πάρει να στηρίζουμε τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Εδώ, λοιπόν, το πλέγμα των νομοθετικών διατάξεων είναι αρκετά ισχυρό.

Πρώτα απ' όλα, υπάρχει ο ν.2643/98 που έχει για τους ΑμεΑ ειδική προστασία από την απόλυση, από τη λύση σχέσης εργασίας κατόπιν καταγγελίας σύμβασης εργασίας, η οποία πραγματικά καθιστά την απόλυσή τους εξαιρετικά δύσκολη και ελεγχόμενη. Είναι σημαντικό να μας ακούν και οι ενδιαφερόμενοι γύρω από το ζήτημα αυτό και για άλλες περιπτώσεις που σωστά είπατε, που μπορεί να ισχύουν και πρέπει να καταγγέλλονται. Να ξέρουν ότι το νομοθετικό πλαίσιο είναι πάρα πολύ ισχυρό. Οποιαδήποτε απόλυση χωρίς τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών θεωρείται παράνομη και καταχρηστική. Το άρθρο 11 του νόμου προβλέπει τη διαδικασία λύσης σχέσης εργασίας των ατόμων -και προσέξτε, αυτό είναι πολύ σημαντικό- με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον, ανεξαρτήτως αν έχουν προσληφθεί υποχρεωτικά, δηλαδή με βάση τις διατάξεις του εν λόγω νόμου. Με τις εν λόγω διατάξεις προστατεύονται ρητώς από την απόλυση εργαζόμενοι με αναπηρία οι οποίοι κατέχουν απόφαση ΚΕΠΑ σε ισχύ με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό να το αντιληφθούν όσοι μας ακούν. Βεβαίως, έχουν την προστασία του νόμου και είναι σημαντικό να καταγγέλλονται τέτοιες παράνομες πρακτικές.

Υπάρχουν και οι διατάξεις του ν.4443/16, όπου απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση διάκριση ατόμων στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα λόγω -μεταξύ άλλων- αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας. Απαγορεύεται, δηλαδή, η διακριτική μεταχείριση λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, όσον αφορά τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις αποδοχές, την απόλυση, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και στην περίπτωση ανεργίας την επανένταξη και την εκ νέου απασχόληση. Στο άρθρο 5 ρητά αναφέρεται ότι ο εργοδότης υποχρεώνεται στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων κατά περίπτωση μέτρων, προκειμένου τα άτομα αυτά να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε θέσεις εργασίας, να ασκούν αυτή και να εξελίσσονται, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη.

Είναι σημαντικό για την περίπτωση που αναφέρετε και το εξής. Και δεν θέλω να πάρω θέση. Όλα αυτά θα αξιολογηθούν και από την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, αλλά και, αν απαιτηθεί, από τα δικαστήρια. Δεν θεωρείται δυσανάλογη επιβάρυνση, όταν αντισταθμίζεται επαρκώς από μέτρα προστασίας που λαμβάνονται στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής υπέρ των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση. Η άρνηση εύλογων προσαρμογών συνιστά διάκριση.

Στο άρθρο 63 του ν.4808/21, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι η καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου από τον εργοδότη είναι άκυρη, εφόσον οφείλεται σε δυσμενή διάκριση σε βάρος των εργαζομένων λόγω -μεταξύ άλλων- αναπηρίας. Εδώ, λοιπόν, το πλαίσιο, όπως καταλαβαίνετε, κύριε συναδέλφε, είναι αρκετά ισχυρό. Δεν θέλω να μπω ειδικότερα στο ζήτημα αυτό, αλλά νομίζω ότι είναι αντιληπτό σε όσους μας ακούν ποιο ακριβώς είναι το πλαίσιο.

Πολύ γρήγορα τώρα, κύριε Πρόεδρε, θα πω τα εξής και κλείνω.

Τι κάνουμε, λοιπόν, όσον αφορά το ζήτημα της στήριξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο δικαίωμα της εργασίας; Τον Σεπτέμβριο του 2022 υλοποιείται πρόγραμμα απασχόλησης δέκα χιλιάδων ανέργων που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ένταξη ή επανένταξη τους στην αγορά εργασίας, δηλαδή πρόγραμμα επιχορήγησης επιχορηγήσεων για την απασχόληση τριών χιλιάδων ανέργων που ανήκουν σε δύσκολα εξυπηρετήσιμες πληθυσμιακές ομάδες και για την απασχόληση επτά χιλιάδων ανέργων που

αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ένταξη ή την επανένταξη τους στην αγορά εργασίας. Σημαντικό το πρόγραμμα. Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία τριών χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας στις πιο δύσκολα εξυπηρετήσιμες πληθυσμιακές ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία. Η διάρκεια της επιχορήγησης είναι είκοσι τέσσερις μήνες και είναι σύμφωνα με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ένα άλλο πρόγραμμα το οποίο είχαμε πρόσφατα τη δυνατότητα να συζητήσουμε και στην Επιτροπή Ισότητας είναι ένα ειδικό πρόγραμμα απασχόλησης για την πρόσληψη χιλίων ανέργων ατόμων με αναπηρία σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού. Είναι το πρόγραμμα από 2-10-2024, με το οποίο προβλέπεται η πρόσληψη χιλίων ανέργων ατόμων με αναπηρία σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι εξίσου ένα πάρα πολύ σημαντικό μέτρο διάρκειας δεκαοκτώ μηνών και επιχορηγεί το 75% μισθού και εισφορών με ανώτατη επιχορήγηση 13.500 ευρώ ανά άτομο με ειδικές ανάγκες.

Αυτήν την τρέχουσα περίοδο -και είναι καλό να το ακούσετε αυτό εσείς και όσοι βεβαίως ενδιαφέρονται- προωθείται από την υπηρεσία, τη ΔΥΠΑ, η τροποποίηση της ανωτέρω ΚΥΑ με επαύξηση θέσεων από χίλιες σε δύο χιλιάδες. Αυτό είναι κάτι το οποίο μπορείτε να κρατήσετε, γιατί είναι πάρα, πάρα πολύ σημαντικό. Έχει υπογραφεί από την Υπουργό αυτό το πρόγραμμα, δηλαδή η αύξηση του από χίλιες σε δύο χιλιάδες, και αυτήν τη στιγμή βρίσκεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για συνυπογραφή με τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Είναι σημαντική εξέλιξη, γιατί θα καλύψει ακόμα χίλιες θέσεις, πράγμα πάρα πολύ σημαντικό για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Υφυπουργέ.

Πριν συνεχίσουμε, δύο ανακοινώσεις προς στο Σώμα.

Ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Ιωάννης Πλακιωτάκης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 30 Αυγούστου 2025 έως 4 Σεπτεμβρίου 2025.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Επίσης, οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν στις 18-7-2025 σχέδιο νόμου «Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων - Σύσταση Ταμείου Ακινήτων Εθνικής Άμυνας και Φορέα Αξιοποίησης Ακινήτων Ενόπλων Δυνάμεων - Σχέδιο δράσεων για τη διαχείριση των στεγαστικών αναγκών των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Θα συνεχίσουμε τώρα με την πρώτη με αριθμό 1200/11-7-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Μάξιμου Χαρακόπουλου προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Οργή αγροτών για τις μαζικές κλοπές μετασχηματιστών».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη κ. Ιωάννης Λαμπρόπουλος.

Κύριε Χαρακόπουλε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.
ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, αναγκάζομαι να επανέλθω αυτήν τη φορά μέσω της κατάθεσης επίκαιρης ερώτησης για το ζήτημα της κλοπής μετασχηματιστών από αγροτικές γεωτρήσεις, ένα ζήτημα το οποίο τείνει δυστυχώς να εξελιχθεί σε γάγγραινα. Μιλώ για τις κλοπές μετασχηματιστών από τους γνωστούς αγνώστους της μαφίας του χαλκού. Στην κορύφωση του καλοκαιριού με το θερμομετρο να χτυπάει κυριολεκτικά κόκκινο και το νερό να μην επαρκεί στον θεσσαλικό κάμπο, οι αγρότες είναι ιδιαίτερα ενόχλητοι, οργισμένοι, αγανακτισμένοι, εξαγριωμένοι από τις αλ-

λεπάλληλες κλοπές μετασχηματιστών που τους στερούν τη δυνατότητα άρδευσης στην πιο κρίσιμη περίοδο για την καλλιέργεια που χρειάζεται νερό.

Κύριε Υφυπουργέ, όπως και εγώ, προέρχεστε, από αγροτική περιοχή, γνωρίζετε το μέγεθος του προβλήματος και επιπλέον ξέρετε ότι οι ζημιές που θα υποστούν οι καλλιέργειες από την αδυναμία άρδευσης, ακόμη και αν είναι από εξωγενείς παράγοντες χωρίς ευθύνη του παραγωγού, δεν καλύπτονται από τον υφιστάμενο κανονισμό λειτουργίας του ΕΛΓΑ. Ο ΔΕΔΔΗΕ πράγματι δίνει έναν αγώνα δρόμου, έναν αγώνα διαρκείας, για να προλάβει έγκαιρα να τοποθετήσει νέους μετασχηματιστές. Ωστόσο, συχνά πριν καν καλά-καλά τοποθετηθούν, αφαιρούνται εκ νέου από τις γνωστές αυτές σπείρες. Εύλογα, λοιπόν, οι αγρότες ζητούν τη λήψη αυστηρότερων αυξημένων μέτρων για την απαλλαγή τους από τη μάστιγα που έχει όνομα.

Κύριε Υφυπουργέ, αναγνωρίζουμε τις προσπάθειες που καταβάλλουν ως σήμερα οι δικωτικές αρχές. Ωστόσο, εάν το κακό δεν χτυπηθεί στη ρίζα του, δεν θα έχουμε οριστικό αποτέλεσμα και δυστυχώς έως σήμερα οι αγρότες παραμένουν όμηροι αυτής της σπείρας του χαλκού. Αναμένουν, λοιπόν, σήμερα από εσάς να ακούσουν τι επιπλέον μέτρα προτίθενται να λάβετε, προκειμένου να απαλλαγούν οριστικά από αυτήν τη γάγγραινα της κλοπής των μετασχηματιστών από τις γεωργικές αρδευτικές γεωτρήσεις.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χαρακόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Βουλευτά, κύριε συνάδελφε, θέλω να πω κατ' αρχάς ότι το πρόβλημα αυτό, όπως πολύ σωστά το τοποθετήσατε, είναι πάρα πολύ μεγάλο, είναι σημαντικό, δημιουργεί τεράστια προβλήματα στους αγρότες μας, στην ύπαιθρο όχι μόνο στη Θεσσαλία, στον Θεσσαλικό κάμπο, αλλά και στη Μακεδονία και σε πολλές άλλες περιοχές της χώρας μας.

Ορθά κάνετε και σας επαινών γιατί επικεντρώνεται η σημερινή σας πρωτοβουλία σε αυτό το μεγάλο πρόβλημα. Ευαισθητοποιείτε, κινητοποιείτε και όλοι μας μαζί πράγματι πρέπει να δούμε πώς να το αντιμετωπίσουμε στη ρίζα του και όσο το δυνατόν κατά τον καλύτερο τρόπο.

Η Αστυνομική Διεύθυνση Λάρισας το τελευταίο εξάμηνο προς τον σκοπό αυτό έχει πραγματοποιήσει εκατόν σαράντα μία στοχευμένες εξορμήσεις και επιχειρήσεις, έχει κάνει έξι χιλιάδες επτακόσιους εβδομήντα οκτώ ελέγχους σε πέντε χιλιάδες τετρακόσια οκτώ οχήματα. Κατά την περσινή θερινή περίοδο, συγκεκριμένα από τον Αύγουστο έως τον Οκτώβριο, είχαν σημειωθεί στην περιοχή του Κιλελέρ επτά περιπτώσεις κλοπών σε μεταλλικά αντικείμενα και, επίσης, δεκατρείς περιπτώσεις μετασχηματιστών του ΔΕΔΔΗΕ.

Για την περίοδο αυτή, λοιπόν, πέρσι οι δυνάμεις μας, η Αστυνομία μας, έκανε το καθήκον της, λειτούργησε όπως έπρεπε και είχε σπουδαία αποτελέσματα. Συνελήφθησαν και εξιχνιάστηκαν όλες αυτές οι κλοπές. Το πρώτο εξάμηνο του 2025 έχουν καταγραφεί ογδόντα δύο κλοπές. Τον Φεβρουάριο στην περιοχή του Τυρνάβου σημειώθηκαν κλοπές σε δώδεκα αγροτεμάχια και οι δράστες συνελήφθησαν. Στις 16-7-2025 πραγματοποιήθηκαν τρεις συλλήψεις για αποδοχή και διάθεση χαλκού και τμημάτων μετασχηματιστών ως προϊόντων εγκλήματος. Η προανάκριση και η εξιχνίαση σε όλες αυτές τις περιπτώσεις έχει ανατεθεί στην Υποδιεύθυνση Δίωξης και Εξιχνίασης Εγκλημάτων Λάρισας σε συνδυασμό πάντα με τη ΔΕΔΔΗΕ.

Σε κάθε περίπτωση θέλω να πω και το εξής, ότι η Κυβέρνηση με τον ν.5039/2023 το αδίκημα αυτό το έκανε κακούργημα και οι ποινές είναι αυστηρότερες, φθάνουν μέχρι τα δέκα χρόνια. Επίσης, με τον ν.5090/2024, που τροποποίησε και συμπλήρωσε τον ν.5039/2023, οι καθεύξεις είναι χωρίς αναστολή. Και, βέβαια, δεν υπάρχει και δυνατότητα απόλυσης υπ' όρου χωρίς να έχουν τηρηθεί το μεγαλύτερο μέρος της ποινής τους.

Αυστηροποιήθηκαν οι ποινές, εντατικοποιούνται οι έλεγχοι και πιστεύουμε να έχουμε ένα θετικό αποτέλεσμα και ένα θετικό μήνυμα που θα περάσει προς κάθε κατεύθυνση. Περισσότερα θα

συμπληρώσω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Χαρακόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ και τον Υφυπουργό για τις πρώτες απαντήσεις στο ερώτημά μου.

Αναμφίβολα, κύριε Υφυπουργέ, αναγνωρίζουμε οπωσδήποτε - το είπα και στην πρωτολογία μου- τις προσπάθειες που καταβάλει η Ελληνική Αστυνομία, οι άνδρες και οι γυναίκες που υπηρετούν στις δικωτικές αρχές για την πάταξη της εγκληματικότητας και αυτής της μορφής της εγκληματικότητας, τους κλέφτες μετασχηματιστών, τη συμμορία του χαλκού.

Μάλιστα, μετά την ερώτησή μου υπήρξε και σημαντική επιτυχία της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρισας που συνέλαβε Ρομά στη συνοικία της Νέας Σμύρνης όπου και βρήκε δεκάδες μετασχηματιστές που είχαν κλαπεί από την ευρύτερη περιφέρεια του νομού μας. Και στον Δήμο Κιλελέρ είχαμε πολλά συμβάντα και στον Δήμο Τυρνάβου, που και εσείς νωρίτερα μνημονεύσατε.

Όμως, κύριε Υφυπουργέ, όλοι αντιλαμβανόμαστε σε αυτή την Αίθουσα ότι για να υπάρξει οριστική λύση του προβλήματος πρέπει να παταχθεί όχι μόνο η σπείρα που κλέβει τον χαλκό -είναι πολύ θετική η αυστηροποίηση των ποινών, την οποία μνημονεύσατε νωρίτερα-, αλλά θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι κλεπταποδόχοι, αυτοί που λιώνουν τον χαλκό, αυτοί που αποδέχονται τα κλοπιμαία. Εάν παταχθεί στη ρίζα του το φαινόμενο, εάν δεν μπορούν να διακινήσουν τον κλεμμένο χαλκό παράνομα, εάν δεν υπάρχουν άνθρωποι να αγοράσουν τον παράνομο χαλκό, δεν θα υπάρχει και ενδιαφέρον για να κλέβουν τους μετασχηματιστές και να δημιουργούν τεράστια προβλήματα στις καλλιέργειες.

Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, κύριε Υφυπουργέ. Οι δράστες με βάση τις κατά καιρούς συλλήψεις όλοι γνωρίζουμε ότι ανήκουν σε συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα.

Θα κλείσω λέγοντας αυτό που μου ζήτησαν οι ίδιοι οι αγρότες να σας μεταφέρω: Να εξετάσετε και να εισηγηθείτε -δεν είναι αρμοδιότητα του δικού σας Υπουργείου, αλλά άλλων- οι συλληφθέντες κατ' επανάληψη για κλοπή μετασχηματιστών, για κλοπή χαλκού να στερούνται τη δυνατότητα λήψης των διαφόρων κοινωνικών επιδομάτων που η πολιτεία τους δίνει.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χαρακόπουλο.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να επαναλάβω, κύριε συνάδελφε, ότι η Αστυνομία έχει εντατικοποιήσει τους ελέγχους και προς την κατεύθυνση αυτή έχει εκπονήσει το σχέδιο «Ηφαιστος», το οποίο σε συνεργασία μαζί με συναρμοδία Υπουργεία, με τη ΔΕΔΔΗΕ εφαρμόζεται σε όλη την Ελλάδα και έχει σκοπό να πατάξει το φαινόμενο και από τη συγκεκριμένη ομάδα, που κατά κύριο λόγο αυτοί προξενούν και διαπράττουν όλα αυτά τα αδικήματα. Όμως, εγώ θα συμφωνήσω απόλυτα μαζί σας ότι πρέπει το κακό να παταχθεί στη ρίζα του.

Και εγώ αυτή τη στιγμή εδώ και όλη η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και η Ελληνική Αστυνομία θέλουμε να στείλουμε ένα μήνυμα ξεκάθαρο και το μήνυμα δεν είναι μόνο σε αυτούς που ρημάζουν την ύπαιθρο και τα κτήματα και τις περιουσίες, είτε Ρομά λέγονται είτε όπως αλλιώς λέγονται, αλλά σε αυτούς τους αποδέκτες, σε αυτούς που παίρνουν αυτά τα αντικείμενα, τους μετασχηματιστές, τα προϊόντα εγκλήματος. Σε αυτούς, λοιπόν, στέλνουμε μήνυμα ότι να ξέρουν ότι θα λογοδοτήσουν, δεν θα ξεφύγουν. Έχει αρχίσει να εφαρμόζεται αυτό το πρόγραμμα, αυτό το σχέδιο. Θα εντατικοποιήσουμε τις προσπάθειες. Να γνωρίζουν ότι το κράτος και οι νόμοι είναι ισχυροί. Είναι ισχυρό το κράτος, ισχυρή η Αστυνομία, έχει τον τρόπο να επιβληθεί. Θα τους συλλάβει, θα τους οδηγήσει στο δικαστήριο και θα πάνε για πολλά χρόνια στη φυλακή. Πρέπει αυτό το φαινόμενο να παταχθεί για τους αγρότες μας, για την ύπαιθρο. Δεν υπάρχει παραπέρα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την πρώτη με αριθμό 1189/8-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή Δωδεκανήσου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Γεωργίου Νικητιάδη προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Ένας ακόμα άνθρωπος κινδύνευε να χάσει τη ζωή του στο αεροδρόμιο της Ρόδου. Ως τότε θα αφήνεται στην τύχη τη ζωή και την υγεία των εκατομμυρίων ταξιδιωτών που διέρχονται ετησίως από το αεροδρόμιο του νησιού; Απαιτείται άμεσα η πρόσληψη μόνιμου ιατρού στο ιατρείο του «Διαγόρας»».

Θα απαντήσει ο Υπουργός Υγείας κ. Σπυριδών Άδωνις Γεωργιάδης.

Κύριε Νικητιάδη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, προσφάτως στις 30 Ιουνίου είχαμε πάλι ένα δύσκολο περιστατικό. Είχε άγιο ο άνθρωπος φαίνεται.

Αλλοδαπός τουρίστας με το που προσγειώθηκε στη Ρόδο από την πατρίδα του για να κάνει τις διακοπές του, υπέστη καρδιακό επεισόδιο. Λέω είχε Άγιο ο άνθρωπος, γιατί όλως τυχαίως βρέθηκε μία παιδίατρος στον χώρο εκείνη τη στιγμή, όλως τυχαίως αυτή η παιδίατρος είχε περάσει προσφάτως από σεμινάρια παροχής πρώτων βοηθειών και έτσι κατάφεραν να ανατάξουν τον άνθρωπο, να τον κρατήσουν στη ζωή και ευτυχώς έκανε και τις διακοπές του και όλα εξελίχθηκαν ομαλά.

Όμως, εδώ μιλάμε για μια ιστορία που κρατάει αρκετό διάστημα. Εγώ, κύριε Υπουργέ, στις 23 Ιανουαρίου 2024, πριν από ενάμιση χρόνο δηλαδή, κατέθεσα ερώτηση στο Υπουργείο σας, θέτοντας το ζήτημα της έλλειψης γιατρού στον Διεθνή Αερολιμένα «Διαγόρας» της Ρόδου. Δυστυχώς, δεν έλαβα καμία απάντηση και έτσι επανήλθα στις 21 Μαρτίου 2025, τώρα δηλαδή, το τρέχον έτος, μετά από δεκατέσσερις μήνες και έθεσα εκ νέου το ζήτημα της έλλειψης γιατρού στο ιατρείο του Διεθνή Αερολιμένα «Διαγόρας» της Ρόδου.

Σας έλεγα στις ερωτήσεις μου πως δεν ευτύχησα να απαντηθούν, ενδεχομένως όχι με δική σας ευθύνη, προφανώς της υπηρεσίας ή συνεργατών σας. Σε κάθε περίπτωση, με ευθύνη της Κυβέρνησης ότι το αεροδρόμιο «Διαγόρας» εμφανίζει περίπου 7.000.000 διακινήσεις τον χρόνο, ότι έχουν προκύψει δεκάδες ιατρικά περιστατικά, ότι το 2023 μόνο το ΕΚΑΒ κλήθηκε εβδομήντα έξι φορές για να αντιμετωπίσει διάφορα περιστατικά, ότι τον Μάιο του 2023 δυστυχώς πενήνταδιάρχρονη τουρίστρια από τη Νορβηγία έχασε τη ζωή της κατά την άφιξή της διότι υπέστη λιποθυμικό επεισόδιο. Σας έλεγα, επίσης, ότι η έλλειψη φαρμακείου αποτελεί τεράστιο πρόβλημα για ένα αεροδρόμιο με τόσο μεγάλη κίνηση.

Ρωτώσα με τις ερωτήσεις μου αυτές που επαναλαμβάνω και έμειναν αναπάντητες, τι σκοπεύει να κάνει η Κυβέρνησή σας και τι θα πράξει 2^η ΔΥΠΕ που έχει την αρμοδιότητα να στελεχώσει το ιατρείο, το οποίο η FRAPORT παρεμπιπτόντως έχει φροντίσει να εξοπλίσει πλήρως, μετακινώντας το μάλιστα σε μεγαλύτερο χώρο.

Αφού, λοιπόν, οι ερωτήσεις μου δεν έτυχαν καμίας απάντησης, κατέθεσα την παρούσα επίκαιρη ερώτηση και έτσι είστε εδώ σήμερα και ευελπιστώ ότι θα αναλάβετε την ευθύνη τόσο την πολιτική, της Κυβέρνησης, αλλά κυρίως τη δική σας προσωπική ευθύνη, διότι μετράω αυτό που θα μου πείτε, έτσι ώστε να ξέρουμε τι σκοπεύετε να κάνετε με ένα από τα μεγαλύτερα αεροδρόμια της χώρας που διακινούνται επτά εκατομμύρια άνθρωποι και δεν έχει γιατρό μέσα στο ιατρείο του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Νικητιάδη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Κατ' αρχάς, θέλω να συγχαρώ την παιδίατρο που ήταν εκείνη την ημέρα στο περιστατικό που αναφέρατε. Έχω επικοινωνήσει και εγώ ο ίδιος μαζί της. Δεν «έτυχε» να έχει εκπαιδευτεί στην ΚΑΡΠΑ. Είναι προγράμματα που κάνουν διαρκώς και οι ιατρικοί σύλλογοι και το Υπουργείο Υγείας και το ΕΚΑΒ. Εκείνη είχε την ευ-

συνειδησία να συμμετάσχει σε αυτά τα προγράμματα. Διαρκώς κάνουμε και διαρκώς θα κάνουμε περισσότερα. Η παρουσία της εκεί την ημέρα και εκείνη τη στιγμή ήταν πάρα πολύ σημαντική, ενδεχομένως και εξαιρετικά ζωτική για την υγεία του ανθρώπου. Ως προς την ερώτηση, θα πάει γιατρός. Θα έπρεπε να έχει πάει ήδη, έχετε απόλυτο δίκιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Δεν παίρνω τον λόγο για οποιαδήποτε περαιτέρω δική μου ανάπτυξη του θέματος, απλώς θα ήθελα δευτερολογώντας να μου πείτε τότε θα πάει γιατρός.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, να σημειώσω κάτι που ενδεχομένως δεν ξέρετε. Στο αεροδρόμιο της Κέρκυρας με 4.300.000 διακινήσεις υπάρχει γιατρός. Στο αεροδρόμιο της Κεφαλονιάς με 872.000 διακινήσεις υπάρχει γιατρός στο ιατρείο. Στης Μυτιλήνης με 563.000 υπάρχει γιατρός. Στη Ρόδο είχαμε γιατρό μέχρι το 2019 και ξαφνικά εξαφανίστηκε ο γιατρός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και χαίρομαι για την απάντηση του Υπουργού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Νικητιάδη.

Δεν ξέρω αν έχετε να συμπληρώσετε κάτι, κύριε Υπουργέ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Θα ήθελα να συμπληρώσω κάτι.

Όταν έγινε αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος, θεωρήθηκε ότι τον γιατρό τον βάζει ο φορέας, δηλαδή η FRAPORT. Η FRAPORT είχε αναλάβει να στελεχώσει, να φτιάξει περιφερειακό ιατρείο. Τη δομή την έχει φτιάξει και γιατρούς πρέπει να πάρει από την υγειονομική περιφέρεια. Θα πάει γιατρός άμεσα, τις επόμενες μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό. Πολύ σύντομη η ερώτηση και η απάντηση.

Θα συνεχίσουμε με την πέμπτη με αριθμό 1197/10-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ- Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Άμεση ανάγκη προμήθειας της Καρδιολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λάρισας με τον αναγκαίο εξοπλισμό, ώστε να παρέχει ασφαλείς υπηρεσίες υγείας στους καρδιολογικούς ασθενείς».

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ασφαλές και αξιοπρεπές συνθήκες υγείας ζητούμε και ζητώ με την επίκαιρη ερώτηση να παρέχει το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Λάρισας, συγκεκριμένα Καρδιολογική Κλινική, κύριε Υπουργέ, η οποία διευθύνεται από τον Καθηγητή κ. Σκουλαρίκη και η οποία κλινική είναι πάρα πολύ κομβική. Είναι κλινική η οποία απευθύνεται σε τουλάχιστον έξι με επτά νομούς, με συνέπεια η έλλειψη του απαραίτητου εξοπλισμού να καθιστά επείγουσα και αναγκαία την ενίσχυση αυτής.

Συγκεκριμένα: Απαιτείται ένα σύστημα ηλεκτροφυσιολογικού ελέγχου και γεννήτρια πρόκλησης ηλεκτροφυσιολογίας για τις ανάγκες του αιμοδυναμικού εργαστηρίου της Καρδιολογικής Κλινικής. Σας διαβάζω το έγγραφο το οποίο είχε αποστείλει και στον Διοικητή του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας η Καρδιολογική Κλινική: Υπάρχει άμεση και επιτακτική ανάγκη προμήθειας συστήματος ηλεκτροφυσιολογίας που να διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό και λογισμικό, ώστε να δημιουργεί, επεξεργάζεται, παρουσιάζει και αποθηκεύει καταγραφές. Δεν νοείται στη σύγχρονη καρδιολογία να γίνεται τοποθέτηση βηματοδοτών, συστημάτων αμφικολιακής βηματοδότη και συστημάτων απινιδωτών χωρίς να υπάρχει σύστημα ηλεκτροφυσιολογίας για τη διάγνωση και ακόμη περισσότερο τη θεραπευτική αντιμετώπιση σύμπλοκων καρδιακών αρρυθμιών.

Επίσης, δύο είναι τα βασικά για την Καρδιολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λάρισας και ψηφιακό καρδιοαγγειακό σύστημα στεφανιογραφίας σύγχρονης τεχνολογίας και κατάλληλο για κάθε είδους καρδιαγγειογραφικών και στεφανιογραφικών εξετάσεων – επεμβάσεων για τις ανάγκες του αιμοδυναμικού εργαστηρίου της Καρδιολογικής Κλινικής. Σημειωτέον ότι το νέο σύστημα, δηλαδή το καρδιαγγειακό σύστημα στεφα-

νιογραφίας, θα αντικαταστήσει το παλιό.

Συνοψίζοντας, κύριε Υπουργέ, καταλαβαίνετε ότι για την απλή εξέταση, για βηματοδότη, δεν έχει σήμερα τον απαραίτητο εξοπλισμό η Καρδιολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λάρισας και όπως είναι φυσικό και επόμενο και λογικό πηγαίνουν στα ιδιωτικά.

Συνεπώς, είναι επιτακτική ανάγκη για όλους τους πολίτες της Θεσσαλίας ο εξοπλισμός με τα δύο αυτά μηχανήματα για την Καρδιολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λάρισας. Και ερωτάστε ποια είναι η πρόθεση και αν σκοπεύετε να φροντίσετε για την προμήθεια των συγκεκριμένων μηχανημάτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Κόκκαλη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Κατ' αρχάς, ευχαριστώ πολύ για την ερώτηση.

Θα περίμενα, σε μία ερώτηση από έναν Βουλευτή Λαρίσης, τον οποίο και εκτιμώ -μαχητικό- για το Γενικό Νοσοκομείο της Λαρίσης να ξεκινήσετε πρώτα με ένα εύγε, όχι μόνο προς εμένα και προς τον κύριο Περιφερειάρχη. Το λέω, γιατί τον έχετε υποστηρίξει κιόλας. Διότι -για όσους δεν το ξέρουν- μετά από δεκαπέντε χρόνια που ήταν κολλημένο το ζήτημα της ανέγερσης της νέας πτέρυγας του Νοσοκομείου της Λαρίσης -ένα γιγαντιαίο έργο, κύριε Πρόεδρε, 15 εκατομμυρίων ευρώ...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Το παλιό νοσοκομείο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Ναι, το παλιό. Για το Γενικό Νοσοκομείο μιλάω πάντα.

Με την αγαστή συνεργασία και του κυρίου Περιφερειάρχου και του Υπουργού Υγείας -μάλιστα, το αναγνώρισε και ο ίδιος δημόσια και τον ευχαριστώ- το έργο ξεκίνησε και οι μπουλντόζες είναι εκεί και δουλεύουν. Άρα χάρη σε εμάς και στη δουλειά μας ο κόμβος Λαρίσης σε λίγους μήνες θα έχει στην πραγματικότητα ένα καινούργιο νοσοκομείο μέσα στο παλιό νοσοκομείο της Λαρίσης.

Δεύτερον, αυτή τη στιγμή μέσα στο Ταμείο Ανάκαμψης, το παλιό νοσοκομείο, όπως είπατε, της Λαρίσης γίνεται καινούργιο. Έχετε πάει καθόλου να το δείτε; Όλο το νοσοκομείο, από τα ΤΕΠ μέχρι τις κλινικές -εγώ έχω επισκεφτεί δύο φορές τους τελευταίους μήνες τα εργοτάξια-, είναι καινούργιο. Θα παραδώσω στη λήξη της θητείας μου -αν έχω υγεία- σε λίγους μήνες ένα ολοκαίνουριο νοσοκομείο.

Παραλάβαμε ένα χρέτι και θα το παραδώσουμε ολοκαίνουριο. Δεν άκουσα ένα μπράβο από τον Βουλευτή της πόλης για την Κυβέρνηση -όχι για τον Υπουργό- που πράγματι αλλάζει τη ζωή των συμπολιτών σας κατά τον καλύτερο τρόπο πρακτικά. Να έρθει η διεκδίκηση, να απαντήσω για τη διεκδίκηση αλλά να ξεκινάμε με την αναγνώριση αυτών που γίνονται γιατί το νοσοκομείο για το οποίο επιλέξατε να κάνετε ερώτηση, επαναλαμβάνω ότι το παραλάβαμε χρέτι και θα το παραδώσουμε παλάτι.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Για το πανεπιστημιακό λέω.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Για το Γενικό Νοσοκομείο μιλάω τόση ώρα. Θα έρθω και στο Πανεπιστημιακό.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Η ερώτηση είναι για άλλο όμως.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Ναι. Όμως είστε Βουλευτής Λαρίσης. Δεν είστε Βουλευτής μόνο του Πανεπιστημιακού. Είστε Βουλευτής Λαρίσης. Άρα, όταν έχετε κάνει ερώτηση στον Υπουργό, όταν έχουν γίνει αυτές οι συγκλονιστικές αλλαγές μέσα σε λίγους μήνες, κάποια καλή κουβέντα θα έχεις να πεις. Δεν θα ξεκινάς με το ότι το ΕΣΥ καταρρέει και ότι λείπει το μηχάνημα.

Πάμε τώρα στο μηχάνημα. Το διοικητικό συμβούλιο του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου στις 14 Νοεμβρίου 2024 αποφάσισε ότι πρέπει να αγοραστούν: πρώτον, ένας έγχρωμος τρισδιάστατος υπερηχοκαρδιογράφος για τα εξωτερικά ιατρεία της Καρδιολογικής Κλινικής σε αντικατάσταση μη λειτουργικού συστήματος εικοσαετίας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 150.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ. Δεύτερον -είναι αυτό που μου είπατε τώρα- ένα σύστημα ηλεκτροφυσιολογικού ελέγχου και γεννήτρια πρόκλησης ηλεκτροφυσιολογίας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης

120.000 ευρώ με ΦΠΑ. Είναι το μηχάνημα για το οποίο με ρωτάτε. Και τρίτον, ένα ψηφιακό καρδιαγγειακό σύστημα στεφανιογραφίας προϋπολογιζόμενης δαπάνης 650.000 ευρώ. Αυτή ήταν η πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του νοσοκομείου προς τον Υπουργό Υγείας στις 14 Νοεμβρίου 2024.

Σήμερα είμαστε 21 Ιουλίου 2025. Το πρώτο, ο τρισδιάστατος υπερηχοκαρδιογράφος έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ ήδη και έχει ξεκινήσει η διαδικασία. Τα άλλα δύο έχουν ενταχθεί στο ΕΠΑ, στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Θεσσαλίας. Κατά συνέπεια ξεκινάει οι σχετικές διαγωνιστικές διαδικασίες για να αγοραστούν και τα τρία μηχανήματα, όχι το ένα για το οποίο με ρωτάτε αλλά και τα τρία. Τρία μαζί για το νοσοκομείο τον Νοέμβριο. Σήμερα Ιούλιος, έχει ξεκινήσει η διαδικασία και για τα τρία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, δεν σας ρωτάω για το ένα που λέτε. Σας ρωτάω για τα δυο που δεν αφορούν τον καρδιογράφο. Να μας συγχωρέσετε, κύριε Πρόεδρε, γιατί ούτε είμαστε γιατροί ούτε έχουμε την ειδικότητα.

Το έγγραφο είναι από τις 28 Ιανουαρίου 2025 της Καρδιολογικής Κλινικής προς τον Περιφερειάρχη με κοινοποίηση στον Διοικητή. Με αυτό το έγγραφο ζητούν δύο μηχανήματα. Το ένα είναι το σύστημα ηλεκτροφυσιολογικού ελέγχου για τον βηματοδότη. Και το δεύτερο, το οποίο είναι πολύ πιο ακριβό, είναι αυτό το οποίο θα αντικαταστήσει το ψηφιακό καρδιαγγειακό σύστημα στεφανιογραφίας. Θα αντικαταστήσει το παλιό. Γι' αυτά τα δύο ήταν η ερώτησή μου.

Άκουσα με ικανοποίηση ότι έχουν ενταχθεί. Το θέμα είναι να έρθουν φέτος και όχι μετά από 4-5 χρόνια. Αυτό είναι το ζητούμενο. Σίγουρα είναι μια καλή εξέλιξη το γεγονός ότι το 2025 -αν μπορείτε τουλάχιστον να δεσμευτείτε- θα προμηθευτεί η Καρδιολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λαρίσης και με τα δύο αυτά μηχανήματα διότι καλύπτει πολλούς νομούς. Το απαιτούν οι πολίτες της Θεσσαλίας.

Εδώ να εξάρω και τις προσπάθειες του Περιφερειάρχη. Ξέρετε όμως τι γίνεται, κύριε Υπουργέ; Είπατε για το παλιό νοσοκομείο. Η ερώτηση αφορά το Πανεπιστημιακό. Άρα οι παλαιότερες ανακοινώσεις του Υπουργείου Υγείας και του πρώην περιφερειάρχη ήταν εκτός πραγματικότητας; Έλεγα γι' αυτό το έργο το οποίο πράγματι έχει ξεκινήσει. Δεν ίσχυαν; Προφανώς και δεν ίσχυαν πριν 4 χρόνια οι ανακοινώσεις του κ. Αγοραστή με το Υπουργείο Υγείας. Προφανώς δεν ίσχυαν. Οτιδήποτε θετικό γίνεται στην πόλη μου και στο νομό μου, ναι, θα το λέω, κύριε Υπουργέ, το ξεκαθαρίζω.

Στο δια ταύτα, η Καρδιολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Λαρίσης επειγόντως πρέπει, εντός του 2025 τουλάχιστον, να έχει προμηθευτεί και με νέο ψηφιακό καρδιαγγειακό σύστημα στεφανιογραφίας, αλλά και με το σύστημα ηλεκτροφυσιολογικού ελέγχου και γεννήτρια πρόκλησης για τους βηματοδότες, γιατί διαφορετικά θα πηγαίνει ο κόσμος στα ιδιωτικά κέντρα και μόνο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε, κύριε Κόκκαλη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Υγείας): Ως προς προηγούμενες ανακοινώσεις για το Γενικό Νοσοκομείο, δεν γνωρίζω. Εγώ ανέλαβα στις 3 Ιανουαρίου 2024 και έκανα τη δουλειά μου. Και τώρα οι μπουλντόζες είναι εκεί και δουλεύουν.

Πάμε τώρα στο προκειμένο. Επαναλαμβάνω, το μηχάνημα για το οποίο μου θέτετε την ερώτηση είναι το υπ' αριθμόν 2 από τα 3 που σας είπα. Αυτό που ευθύνεται και μπορεί να κάνει ο Υπουργός είναι να βρει τις πιστώσεις -τις βρήκα- και να εντάξει τα έργα. Τα έχω εντάξει. Τώρα γίνονται οι διαγωνιστικές διαδικασίες. Εγώ δεν μπορώ να σας πω αν θα είναι μέχρι το τέλος του χρόνου. Να το πω για να το καταλάβετε εύκολα. Ξέρω εγώ εάν μια εταιρεία θα κάνει ένσταση στο δικαστήριο; Δεν έχω ιδέα. Ξέρω ότι έχω κινήσει τη διαδικασία. Αν θεωρητικά δεν υπάρχουν ενστάσεις, πράγματι θα μπορούσαν μέχρι το τέλος του χρόνου να έχουν μπει τα

μηχανήματα. Αν γίνουν ενστάσεις, είναι το δημόσιο λογιστικό. Μπορεί να πάρει μερικούς μήνες παραπάνω. Πάντως η δρομολόγηση και να μπου και τα τρία μηχανήματα έχει ξεκινήσει. Θα μπου και τα τρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό. Διαφορετικά θα υπήρχε παράπονο για απευθείας αναθέσεις. Έτσι δεν είναι;

Θα συζητήσουμε τώρα τη δέκατη με αριθμό 1212/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ροδόπης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ιλχάν Αχμέτ, προς τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας με θέμα: «Δραματική καθυστέρηση στην επιχορήγηση πληγέντων Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης μέσω κρατικής αρωγής για τις εκτεταμένες απώλειες από την πυρκαγιά του 2023».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας κ. Κωνσταντίνος Κατσαφάδος.

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε, για την πρωτολογία σας.

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ: Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Καλησπέρα, κύριε Υφυπουργέ.

Η ερώτησή είναι σύντομη αν και μας πρόλαβαν τα γεγονότα. Κατ' αρχήν όμως ως την αναπτύξουμε προκειμένου να εισακουστεί και στην Ολομέλεια. Είχαμε τις περιβόητες πυρκαγιές του Ιουλίου και Αυγούστου 2023. Στις πυρκαγιές αυτές, όπως γνωρίζετε, κήκαν πάνω από 50.000 στρέμματα στον Νομό Ροδόπης: 25.000 στρέμματα στον Ίασμο και 25.000 στρέμματα δάσους. Βέβαια μαζί με τα στρέμματα που κήκαν χάθηκαν και περιουσίες, χάθηκαν ζωντανά, χάθηκαν αποθήκες και είχαμε αρκετές σοβαρές ζημιές.

Παρόλο που έχουν περάσει δύο χρόνια από τότε δυστυχώς μέχρι και προχθές, στην κυριολεξία προχθές, πριν από τρεις ημέρες, δεν είχε εκδοθεί κοινή υπουργική απόφαση ακόμα. Εμείς είχαμε κάνει βέβαια μια έρευνα στη Νομαρχία Ροδόπης -τώρα περιφέρεια βέβαια- και είχαμε διαπιστώσει ότι οι υπάλληλοι είχαν τελειώσει τη δουλειά τους όπως έπρεπε, είχαν γίνει καταγραφές, είχαν ήδη σταλεί στο Υπουργείο και υπήρχε αυτή η αδικαιολόγητη καθυστέρηση, ενώ κάποιοι από τους ανθρώπους πήραν προκαταβολή, κάποιοι όμως δεν είχαν πάρει προκαταβολή.

Τελικά εκδόθηκε η κοινή υπουργική απόφαση, όπως δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, η οποία αναφέρεται στο ποσό των 160.000-170.000 ευρώ νομίζω. Καλοδεχούμενη, κύριε Υπουργέ, η κοινή υπουργική απόφαση. Πως και πως την περίμεναν οι αγρότες. Μπορεί το ποσό να φαίνεται λίγο, όμως οι ανάγκες ήταν τραγικές και μεγάλες. Βέβαια στη δευτερολογία μου, αφού σας ακούσω, θα αναπτύξω περαιτέρω το ζήτημα αυτό με τις αποζημιώσεις, όσον αφορά τη δική σας αρμοδιότητα στο ζήτημα αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Αχμέτ.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ (Υφυπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, όπως πολύ σωστά είπατε στις 3 Ιουλίου 2025 εκδόθηκε μια κοινή υπουργική απόφαση η οποία πλέον δίνει την τελική επιχορήγηση σε 87 αγρότες για τις πυρκαγιές τις οποίες είχαμε το 2023 στη Ροδόπη. Η συνολική δαπάνη για τη συγκεκριμένη απόφαση είναι 161.975 ευρώ. Και λέω για 87 δικαιούχους γιατί, όπως πολύ σωστά είπατε, κάποιοι δεν είχαν πάρει προκαταβολή, αλλά αυτό δεν είναι ευθύνη της υπηρεσίας. Προκαταβολή είχαν πάρει οι 69, αλλά με τους επανελέγχους και την όλη διαδικασία η οποία ακολουθείται, κρίθηκε ότι οι αγρότες οι οποίοι δικαιούνται να πάρουν αποζημίωση είναι τελικά 87.

Φυσικά και είχαν πάρει το 50% της επιχορήγησης, με βάση τη ζημιά, την οποία είχαν υποστεί. Όλοι οι αγρότες, οι εξήντα εννέα πρώτοι, είχαν πάρει το 50% της επιχορήγησης τους και έμεινε να πάρουν το άλλο 50%.

Ξέρετε, η καταληκτική ημερομηνία για να βγει μια απόφαση, εκ του νόμου ορίζεται στα τρία χρόνια, κύριε συνάδελφε. Εμείς, λοιπόν, τη βγάλαμε νωρίτερα. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέ-

πει να τρέξουμε και να μειώσουμε περαιτέρω τους χρόνους, αλλά για να προχωρήσουμε στη δεύτερη φάση -όπως πολύ σωστά γνωρίζετε- πρέπει να γίνει ο πρώτος έλεγχος, πρέπει να δοθούν οι προκαταβολές. Μετά πρέπει να γίνει ένας δεύτερος επανέλεγχος, να συσταθούν πάλι από την Περιφέρεια οι επιτροπές, να συγκεντρωθούν όλα αυτά τα έγγραφα, τα οποία χρειάζονται, να σταλούν ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και μετά να προχωρήσουμε στη διαδικασία.

Το λέω αυτό, γιατί όπως καταλαβαίνετε, δεν είναι αποκλειστική ευθύνη του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας το πότε θα εκδοθεί μια κοινή υπουργική απόφαση, όταν εμπλέκεται είτε ο δήμος είτε η περιφέρεια -με τις επιτροπές τους- είτε ο ΕΛΓΑ στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπου εκεί γίνεται μια συνολική, μια ολιστική διαχείριση του προβλήματος. Πρέπει, λοιπόν, να υπάρξει οριοθέτηση, όπως σας είπα, πρέπει να υπάρχει η προκαταβολή, πρέπει να υπάρχουν έλεγχοι και επανελέγχοι.

Εμείς είχαμε προτείνει, κύριε συνάδελφε, να υπάρξει ένας πιο ευέλικτος τρόπος στις συναρμόδιες υπηρεσίες, με τις οποίες χειριζόμαστε από κοινού την όλη διαδικασία.

Παρ' όλα αυτά, αυτό για το οποίο θα ήθελα να σας ενημερώσω είναι ότι σχεδιάζουμε ένα νομοσχέδιο, το οποίο θα έρθει σε διαβούλευση στο προσεχές χρονικό διάστημα, όπου προσπαθούμε να ψηφιοποιήσουμε και να απλοποιήσουμε περαιτέρω όλες αυτές τις διαδικασίες, οι οποίες έχουν να κάνουν με την κρατική αρωγή και νομίζω ότι έτσι θα μπορούσαμε να είμαστε ακόμα πιο ωφέλιμοι, ακόμα πιο ουσιαστικοί στους πολίτες, οι οποίοι έχουν πληγεί από διάφορες φυσικές καταστροφές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Τον λόγο έχει ο κ. Ιλχάν Αχμέτ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ: Νομίζω, κύριε Υφυπουργέ, είναι χρήσιμη μια τέτοια κουβέντα -αρχική βέβαια- μέσα στα πλαίσια των λίγων λεπτών που έχουμε.

Όταν γίνεται μια φυσική καταστροφή, όπως οι πυρκαγιές, πρέπει στο νομοσχέδιο που θα φέρετε -δεν το είδαμε βέβαια ακόμα- να έχετε ρυθμίσεις, διατάξεις όπου τελικά τα συναρμόδια υπουργεία να συναποφασίζουν για την τελική ζημιά των πολιτών.

Τι εννοώ; Για παράδειγμα, σε μια πυρκαγιά καίγονται και ζώα, το οποίο αφορά καθαρά τον ΕΛΓΑ και αφορά βέβαια, την κρατική αρωγή από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Υπάρχουν ζημιές που τρέχετε εσείς -κλιματική αλλαγή- υπάρχουν και του Υπουργείου Εσωτερικών που αποζημιώνει την οικοσκευή, τα σπίνια, τα κεραμίδια, υπάρχουν οι επιχειρήσεις. Δηλαδή, ο πολίτης τρέχει από υπηρεσία σε υπηρεσία και περιμένει.

Αυτές οι ζημιές τώρα -στην δευτερολογία σας θα μας πείτε- αφορούν συγκεκριμένα κομμάτια. Αφορούν αποθήκες, γεωργικά μηχανήματα, συγκεκριμένα εμπορεύματα. Δεν αφορούν, όμως, την αποζημίωση, από τον ΕΛΓΑ, των ζώων. Γι' αυτές τις αποζημιώσεις μπορεί να πήραν προκαταβολή. Ίσως ακολουθήσει άλλη διαδικασία ή θα υποχρεωθούμε να κάνουμε άλλη επίκαιρη ή άλλη έρευνα περί αυτού. Διότι οι κτηνοτρόφοι διαμαρτύρονται ότι δεν έχουν αποζημιωθεί ακόμα και φυσικά, δεν συμπεριλαμβάνονται αυτά τα χρήματα στην αποζημίωση αυτήν.

Αυτή η πολυνομία, η πολυαρμοδιότητα κουράζει τον πολίτη και τον εξοντώνει οικονομικά. Διότι ένας αγρότης ή μία αγρότισσα κατ' επάγγελμα -διότι η ΚΥΑ διαχωρίζει και τις δύο καταστάσεις και αυτό είναι θετικό, είναι εύστοχο, αποζημιώνει ακόμα και τον μη κατ' επάγγελμα αγρότη στο 35%- μπορεί να είχε και ζώα ή ένας αγρότης μπορεί να έχει και τα ζώα του και μπορεί να είχε συνάμα και μια επιχείρηση, η οποία κήκε και υπάρχουν θέματα αποζημίωσης. Βέβαια, εσείς κάλλιστα μπορείτε να πείτε τώρα ότι αυτά δεν είναι θέματα αρμοδιότητάς σας. Μπορεί και να είναι. Θα μας το πείτε στη δευτερολογία σας.

Όμως, εμείς αυτό που ξέρομε, όπως μας καταγγέλλουν οι αγρότες μας -κάθε μέρα στην Κομοτηνή ή κατά τις περιόδους μας- είναι ότι δεν έχουν πληρωθεί. Και μόλις άκουσαν από εμάς ότι αυτή η κοινή υπουργική απόφαση εκδόθηκε και ακολούθησε και η επίκαιρη δεν το πίστευαν, να σας πω την αλήθεια. Δεν το πίστευαν! Έλεγον: «Πραγματικά θα πάρουμε ό,τι υπόλοιπο έχει μείνει και σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και αυτά;». Και εγώ λέω

ότι τη Δευτέρα θα ακούσετε τον ίδιο τον κύριο Υφυπουργό, στη δευτερολογία του ίσως, να σας πει ακριβώς τι συμπεριλαμβάναται και τι θα γίνει με αυτά που δεν συμπεριλαμβάνονται.

Οπότε, κύριε Υπουργέ στο νομοσχέδιο που θα ετοιμάσετε - όπως είπατε- θα ήθελα να δείτε και αυτό το θέμα της συνολικής, της σφαιρικής αντιμετώπισης πιθανών ζημιών και αν υπάγονται σε δύο διαφορετικά Υπουργεία, τουλάχιστον να μαζευτούν σε έναν χώρο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ (Υφυπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να αποσαφηνίσω κάποια πράγματα, κύριοι συνάδελφοι. Σε ό,τι έχει να κάνει με την κρατική αγωγή, το δικό μας κομμάτι αποζημιώνει μόνο αγροτικές επιχειρήσεις σε ό,τι έχει να κάνει με τα πάγια των επιχειρήσεων. Επαναλαμβάνω: Σε ό,τι έχει να κάνει με τα πάγια των επιχειρήσεων, δηλαδή μηχανήματα, τα τρακτέρ τους, σωλήνες, λάστιχα. Οτιδήποτε άλλο αποζημιώνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Εδώ θα μου επιτρέψετε να ανοίξω μια μικρή παρένθεση και να σας πω ότι η κριτική είναι καλοδεχούμενη. Εμείς αυτό οφείλουμε να το πάρουμε ως ένα εργαλείο και ως ένα όπλο για να πιερούμαστε να επιταχύνουμε και να απλοποιήσουμε περαιτέρω τις διαδικασίες και να τρέξουμε ακόμα πιο γρήγορα. Όμως, κατά το παρελθόν -και γι' αυτό σας είπα ότι η καταληκτική ημερομηνία για την έκδοση της απόφασης είναι τρία χρόνια- χρειάζονταν πέντε και έξι χρόνια για να αποζημιωθούν οι αγρότες. Με αυτή λοιπόν, τη διαδικασία έχουμε καταφέρει και έχουμε σχεδόν μειώσει το χρόνο στο μισό. Χρειάζεται κι άλλη προσπάθεια; Ναι, μαζί σας!

Τι λέμε λοιπόν; Υπάρχουν και κάποιες περιπτώσεις, κύριε συνάδελφε, όπου με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης γίνεται εισήγηση στην Κυβερνητική Επιτροπή Κρατικής Αγωγής -λόγω του ότι ήταν μεγάλη η καταστροφή που συντελέστηκε στο αγροτικό κεφάλαιο σε μια περιοχή από μια πυρκαγιά- να γίνουν οι αποζημιώσεις, ακόμη και του φυτικού κεφαλαίου, μέσα από τη διαδικασία της κρατικής αρωγής, όπου είναι υψηλότερες οι αποζημιώσεις σε σχέση με τα ΚΟΕ, τα οποία υπάρχουν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Αυτό γίνεται και πάλι προς όφελος των αγροτών, γιατί η αποζημίωση τους είναι μεγαλύτερη. Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε πει ότι παίρνουν τη μισή δόση ως προκαταβολή, επειδή ξέρουμε ότι υπάρχουν καθυστερήσεις. Γι' αυτό παίρνουν το μισό, το 50% της τελικής, της συνολικής αποζημίωσης στην αρχή, ως προκαταβολή.

Παρ' όλα αυτά, λοιπόν, κλείνοντας θα ήθελα να πω, ότι εμείς αναγνωρίζουμε τα προβλήματα, τα οποία υπάρχουν στον αγροτικό τομέα και είμαστε σε μια συνεχή συζήτηση και διαπραγμάτευση με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης σε ό,τι έχει να κάνει με τους αγρότες.

Είπατε και κάτι άλλο για την οικοσκευή. Η οικοσκευή έχει να κάνει με τα κτίρια. Η οικοσκευή είναι δική μας αποκλειστικά. Όμως, όλες αυτές τις αποφάσεις οι οποίες παίρνονται, παίρνονται κάτω από ένα πλαίσιο συνεργασίας. Δηλαδή, θα πρέπει ο δήμος να βγάλει τις επιτροπές του, θα πρέπει να κάνουν τις αυτοψίες τους, θα πρέπει να μαζέψουν όλα τα χαρτιά, θα πρέπει να τα στείλουν σε εμάς, θα πρέπει να βγάλουμε μια απόφαση οριοθέτησης, θα πρέπει να βγάλουμε μια απόφαση οριοθέτησης μαζί με το Υπουργείο Οικονομικών, θα πρέπει να υπάρξει πίστωση για το έργο, θα πρέπει να βγει ο προϋπολογισμός για το έργο και μετά να μαζευτούν ξανά τα χαρτιά, να έρθουν και να αρχίσουμε να αποζημιώνουμε τους πολίτες.

Είναι, λοιπόν, μια μεγάλη διαδικασία. Καταλαβαίνετε ότι μιλάμε για δημόσιο χρήμα και πρέπει να έχουμε κάποιες συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας που να προστατεύουν και να θωρακίζουν όλη αυτή τη διαδικασία.

Όμως, παρ' όλα αυτά σας λέω ξανά είμαστε σε συνεχείς συζητήσεις, τόσο με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά και

εσωτερικά με εμάς, ούτως ώστε στο νομοσχέδιο, το οποίο θα καταθέσουμε πάρα πολύ σύντομα, να προσπαθήσουμε να απλοποιήσουμε και να ψηφιοποιήσουμε περαιτέρω όλες αυτές τις διαδικασίες, ούτως ώστε να είμαστε ακόμα πιο ταχύτεροι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την τρίτη με αριθμό 1209/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β3' Νότιου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Χρήστος Κατσώτης προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Για τα απορρίμματα στον Δήμο Ικαρίας».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαος Τσάφος.

Τον λόγο έχει ο κ. Χρήστος Κατσώτης.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στον Δήμο της Ικαρίας υπάρχει εδώ και χρόνια σοβαρό πρόβλημα με τη διαχείριση των απορριμμάτων. Ο ικαριώτικος λαός αντιδρά και δικαιολογημένα. Η διοίκηση του Δήμου Ικαρίας έχει κάνει πολλές επαφές με το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα. Το Υπουργείο μετά από πολύμηνη καθυστέρηση έχει εκδώσει υπουργική απόφαση με την οποία αναθέτει στον Γενικό Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων καθήκοντα αναθέτουσας αρχής για την προώθηση των ακόλουθων δράσεων.

Πρώτον, να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την κατασκευή και λειτουργία σταθμού μεταφόρτωσης των αστικών αποβλήτων στον Δήμο Ικαρίας και δεύτερον τη μεταφορά και διάθεση για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών στο ΧΥΤΥ της 2^{ης} Διαχειριστικής Ενότητας Νήσου Χίου, στη θέση «Πόδαρος» της Δημοτικής Ενότητας Μαστιχωρίων υπό τον όρο ότι έχουν εκδοθεί και ισχύουν όπως λέει η απόφαση οι απαιτούμενες σχετικές άδειες και με τη διασφάλιση επαρκούς υπολειπόμενης χωρητικότητας.

Δεύτερον, την άσκηση και των αρμοδιοτήτων Προϊσταμένης Αρχής από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων για την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση κατά περίπτωση των μελετών αποκατάστασης των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων στις θέσεις «Αγκαθότοπος», «Αργιουλάκι» και «Καταφύγι» των Δημοτικών Ενοτήτων Ευδήλου, Ραχών και Αγίου Κηρύκου του Δήμου Ικαρίας. Ο Δήμος Ικαρίας έχει προκρίνει ως αναγκαίο έργο την κατασκευή ΧΥΤΥ, για τον οποίο έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία χωροθέτησης και αδειοδότησης και διεκδικεί χρηματοδότηση για να γίνει το έργο, αλλά από το 2024 δεν υπάρχει διαθέσιμο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, παρά την ωριμότητά του.

Ως προσωρινή μεταβατική λύση έχει προκηρυχθεί από το Υπουργείο η χρηματοδότηση για την προμήθεια ή την ενοικίαση του αναγκαίου εξοπλισμού, προκειμένου τα απορρίμματα της Ικαρίας να μεταφερθούν στον ΧΥΤΥ της Χίου, όπως ορίζει ο περιφερειακός σχεδιασμός διαχείρισης των απορριμμάτων. Η λύση αυτή είναι μεταβατική για τέσσερα χρόνια μέχρι να ολοκληρωθούν οι αναγκαίες υποδομές.

Τα ερωτήματα, λοιπόν, είναι τα εξής: Για ποιες ακριβώς άδειες που αναφέρει η υπουργική απόφαση πρόκειται; Έχουν εκδοθεί; Ποιος είναι αρμόδιος να διαπιστώσει έγκαιρα αν αυτές οι άδειες ισχύουν, όπως και να διαπιστώσει έγκυρα αν διασφαλίζεται και με ποιον τρόπο η επάρκεια της υπολειπόμενης χωρητικότητας του ΧΥΤΥ Χίου; Είναι άλλωστε από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων και των υπηρεσιών της; Έχει εξασφαλιστεί η κάλυψη από κεντρικούς δημόσιους πόρους του συνολικού κόστους της προσωρινής μεταφοράς των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ Χίου; Πώς τοποθετείται η Κυβέρνηση στη θέση του Δήμου Ικαρίας για το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων του νησιού που περιλαμβάνει διαλογή στην πηγή, μονάδα επεξεργασίας των οργανικών, σταθμοί μεταφόρτωσης, ΧΥΤΥ και λοιπά συνοδά έργα; Επισημαίνουμε ότι για το εν λόγω σύστημα υπάρχει μελέτη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Τι ενέργειες επίσης θα κάνει η Κυβέρνηση για να μην καταβληθεί το άδικο πρόστιμο των 79.388 ευρώ από τον Δήμο Ικαρίας

που επιβλήθηκε για τη μη τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους ΧΑΔΑ της Δημοτικής Ενότητας Ραχών; Είναι διαχρονικές ελλείψεις των κυβερνήσεων και δεν μπορεί να τις πληρώνει ο λαός του νησιού.

Περιμένουμε τις απαντήσεις σας, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κατσώτη. Πάρα πολλά ερωτήματα φυσικά.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Όπως γνωρίζετε -και περιγράψατε στην ερώτησή σας- τα θέματα των απορριμμάτων στον Δήμο Ικαρίας είναι ένα χρόνιο πρόβλημα το οποίο πάει πίσω πάρα πολύ καιρό. Η αλήθεια είναι -όπως γνωρίζετε και εσείς- ότι δεν υπάρχει αυτήν τη στιγμή ένας οργανωμένος χώρος υγειονομικής ταφής και σύγχρονες υποδομές για τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων. Έχουμε απλά κάποιους χώρους ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων οι οποίοι δεν μπορούν να είναι η μόνιμη λύση για το μέλλον.

Σε αυτό το πλαίσιο, όπως είπατε και εσείς, το Υπουργείο έχει λάβει δράσεις σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο το οποίο συμπεριλαμβάνει την κατασκευή και λειτουργία ενός σταθμού μεταφόρτωσης αποβλήτων. Είναι κάτι το οποίο χρηματοδοτείται και είναι σε φάση υλοποίησης για να δημοπρατηθεί το έργο. Είναι η μεταφορά για κάποια χρόνια των αποβλήτων σε έναν ενδεδειγμένο χώρο και είναι πολύ σημαντικό η παύση λειτουργίας και η αποκατάσταση των χώρων της υφιστάμενης ΧΑΔΑ, κάτι το οποίο επίσης αναζητούμε πόρους μέσα στο ταμειακό πρόγραμμα ανάπτυξης του Υπουργείου. Είναι ένα συνεκτικό πλαίσιο. Προφανώς υπάρχει και ένας μακροχρόνιος περιφερειακός σχεδιασμός, αλλά είμαστε στην υλοποίηση ενός συνεκτικού πλαισίου με τον σταθμό μεταφόρτωσης, με τη σταδιακή παύση και αποκατάσταση της λειτουργίας των ΧΑΔΑ, έτσι ώστε να δώσουμε μια λύση σε ένα χρόνιο πρόβλημα που έχει η περιοχή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Κύριε Κατσώτη, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, δεν μας λέτε το χρονοδιάγραμμα. Υπάρχει αυτή η απόφαση; Πότε θα προχωρήσουν αυτές οι δράσεις που προβλέπει η απόφαση; Ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, που έχει αυτά τα καθήκοντα της αναθέτουσας αρχής, πράγματι έχει προβεί σε αυτές τις ενέργειες που γράφει η απόφαση; Αυτό είναι το θέμα που συζητάμε σήμερα. Το Υπουργείο προτίθεται εδώ να κάνει τις ενέργειες έτσι ώστε να μη χρεωθεί ο λαός της Ικαρίας αυτό το πρόστιμο -που άδικα έχει επιβληθεί- και να κάνει αποδεκτό αυτό το ολοκληρωμένο σύστημα το οποίο έχει υποβάλλει ήδη ο δήμος για τη διαχείριση των απορριμμάτων, το οποίο είναι και σχεδιασμός της περιφέρειας, όπως είπαμε;

Αυτά είναι ζητήματα για τα οποία πρέπει να βρεθούν οι πόροι. Αν δεν βρεθούν οι πόροι, μετά θα λέτε ξανά «άλλο πρόστιμο στον δήμο για την ανεξέλεγκτη διάθεση των απορριμμάτων». Αυτό το μεταβατικό στάδιο, να πηγαίνουν στο ΧΥΤΥ της Χίου, δεν λειτουργεί, κύριε Υπουργέ, δηλαδή δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία αυτή για τη μεταφορά των απορριμμάτων. Αυτό είναι σοβαρό ζήτημα για το νησί, γι' αυτό και υπάρχει αυτή η κραυγή αγωνίας και του Δήμου που εκφράζει βέβαια τις αντιδράσεις του κόσμου, του λαού της Ικαρίας, ότι πρέπει άμεσα το Υπουργείο με προτεραιότητα να δει πώς θα αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα των απορριμμάτων του νησιού.

Γιατί δεν μπορεί να διαιωνίζεται αυτό το ζήτημα, κύριε Υπουργέ. Έχει ευθύνη το Υπουργείο. Δεν μπορεί να τη μεταφέρει στον Δήμο ή στην Περιφέρεια. Πρέπει να πάρει τα μέτρα, αυτά για τα οποία υπάρχει ήδη υπουργική απόφαση, να υλοποιηθεί με χρονοδιάγραμμα τέτοιο που θα μπορεί πράγματι να αντιμετωπίσει το πρόβλημα άμεσα, χωρίς να διαιωνίζεται στο διηνεκές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Κατσώτη.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέρ-

γιας): Σας ευχαριστώ πολύ.

Όπως είπα και στην πρωτολογία, το σχέδιο με τη Χίο δεν λειτουργεί αυτήν τη στιγμή, όπως είπατε και εσείς. Δεν υπάρχει ο σταθμός μεταφόρτωσης. Άρα, εκεί είναι το πρόβλημα. Είναι κάτι που ελπίζουμε να έχουμε τη δημοπράτηση άμεσα, έτσι ώστε να μπορέσει να προχωρήσει το έργο. Έχουμε δει τη χρηματοδότηση γι' αυτό το έργο και για τη λειτουργία του για τα τέσσερα χρόνια από το Πράσινο Ταμείο και ο σκοπός μας είναι να προχωρήσουμε όσο πιο γρήγορα γίνεται, έτσι ώστε να δοθεί η λύση σε αυτό το χρόνιο πρόβλημα της περιοχής.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Λακωνικός και γρήγορος, κύριε Υφυπουργέ.

Θα συνεχίσουμε με τη δεύτερη με αριθμό 3975-875/14-3-2025 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του κύκλου των αναφορών-ερωτήσεων του Βουλευτή Δράμας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Θεόφιλου Ξανθόπουλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Έντονη ανησυχία των κατοίκων της Θάσου και αντίθεση της τοπικής κοινωνίας στο έργο ταφής και αποθήκευσης τεραστίων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα στα υποθαλάσσια πηγάδια του Πρίνου».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε, για την πρωτολογία σας. Είναι σοβαρό θέμα.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι εξόχως σοβαρό θέμα, κύριε Πρόεδρε και διαδικαστικά θα ήθελα να πω ότι υποβλήθηκε ως ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων στις 14 Μαρτίου, δεν απαντήθηκε και έτσι επανέρχεται ως επίκαιρη, γι' αυτό και είναι εκτεταμένο το ερώτημα και δεν υπακούει στον κανόνα των δύο σελίδων της επίκαιρης ερώτησης και έχει σειρά ερωτημάτων. Θα παρακαλέσω την ανοχή του Προεδρείου.

Κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνησή σας θυμίζει μαθητεύσιμο μάγο.

Στην Θάσο, στην υποθαλάσσια περιοχή των πηγαδιών του Πρίνου και στον κόλπο της Καβάλας, σχεδιάζεται ένα τεράστιο έργο αποθήκευσης CO₂, που είναι ο πρώτος και μεγαλύτερος χώρος αποθήκευσης διοξειδίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Φορέας του project είναι η EnEarth, εταιρεία του ομίλου Energean που εκμεταλλεύεται τα κοιτάσματα του Πρίνου και η οποία θα ακολουθήσει την εφαρμογή της μεθόδου δέσμευσης και αποθήκευσης του διοξειδίου το CCS. Η μέθοδος περιλαμβάνει δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα στην πηγή, στο εργοστάσιο παραγωγής δηλαδή, τη μεταφορά του στον τόπο αποθήκευσης -ήτοι στον Πρίνο- και την αποθήκευσή του εκεί από διακόσια έως δέκα χιλιάδες χρόνια.

Η ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών αποτελεί μέρος της στρατηγικής για τη μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και τη μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο ενεργειακό σύστημα, που λόγω και του κόστους χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχετικά έργα πραγματοποιούνται από βιομηχανίες διύλισης καυσίμων και άλλες βαριές βιομηχανίες στην Ελλάδα και διεθνώς, που καταναλώνουν ορυκτά καύσιμα. Το έργο αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο είναι το πρώτο του είδους του στην Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Η Energean, σύμφωνα με το άρθρο 173 του ν.4964 αιτήθηκε από την Ελληνική Διαχειριστική Αρχή Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων την ενεργοποίηση του δικαιώματος ενόψει της ολοκλήρωσης της διερεύνησης των πεδίων του Πρίνου Έψιλον εν όψει της ολοκλήρωσης της διερεύνησης των πεδίων του Πρίνου Έψιλον και του υποκειμένου υδροφόρου ορίζοντα, προκειμένου να διαπιστωθεί η καταλληλότητα ως χώρος αποθήκευσης. Η αίτηση έγινε δεκτή, να μην αναφέρω τις αποφάσεις.

Σύμφωνα με όσα έχουν ανακοινωθεί, η λειτουργία της εγκατάστασης σχεδιάζεται να αναπυχθεί σε δύο φάσεις: Στην πρώτη θα υπάρξει αποθηκευτική ικανότητα 1 εκατομμυρίου τόνων CO₂ ετησίως για είκοσι χρόνια. Η εγκατάσταση θα είναι σε θέση να υποδέχεται CO₂ σε συμπιεσμένη μορφή από το 2027 και μετά.

Και σε δεύτερη φάση προβλέπεται επέκταση της αποθήκευσης έως 3 εκατομμυρίων τόνων ετησίως, ενώ η εγκατάσταση ενδέχεται να τροποποιηθεί για να δέχεται επιπλέον υδροποιημένο διοξείδιο. Οι ρύποι θα προέρχονται από σταθμούς παραγωγής

ενέργειας, μονάδες καύσης αποβλήτων, διυλιστήρια, εγκαταστάσεις παραγωγής πλαστικών, λιπασμάτων, τσιμέντων. Οι ρύποι που θα δεσμεύονται από τις καμινάδες των εγκαταστάσεων εργοστασίων θα καταλήγουν στον Πρίνο, μέσω αγωγού από τη Βουλγαρία, μέσω πλοίων από Κροατία και Ιταλία, αλλά και μέσω φορτηγών από κοντινότερες περιοχές.

Στόχος του μεγαλόπρου project είναι να υποδέχεται CO₂ σε συμπίεσμένη και υγρή μορφή από τοπικές και περιφερειακές πηγές, προσφέροντας μακροπρόθεσμες ευκαιρίες απανθρακοποίησης και παράλληλη διατήρηση ανταγωνιστικότητας διεθνώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κάντε την ερώτηση, κύριε συνάδελφε.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είπα ότι επειδή είναι από ερώτηση που δεν απαντήθηκε, είναι πιο εκτεταμένη, γι' αυτό και ζήτησα την ανοχή. Ολοκληρώνω.

Όπως είναι φυσικό, λόγω της τεράστιας έκτασης του πρωτόγνωρου για τα ελληνικά δεδομένα έργου, της εγγύτητάς του με τις ακτές του νησιού και της Καβάλας, κάτοικοι, επιστήμονες και φορείς εκφράζουν τις έντονες ανησυχίες και επιφυλάξεις τους. Πέραν τούτου, πολύ περισσότερο όταν ένα τέτοιο έργο ουσιαστικά πραγματοποιείται σε έναν από τους πλέον δημοφιλέστερους προορισμούς της Ελλάδας.

Σταχυολογώντας, θα πω το εξής. Αντίστοιχο έργο στο Splei-ner της Νορβηγίας βρίσκεται 250 χιλιόμετρα από την ακτή. Εξίσου υποβληματική κρίνεται και η απουσία εκτίμησης των συνεργιστικών επιπτώσεων της εν λόγω δραστηριότητας με άλλες που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή, καθώς και ότι η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες είναι σφόδρα πιθανόν να επηρεαστούν.

Τόσο το Δημοτικό Συμβούλιο της Θάσου όσο και το Δίκτυο Τουρισμού Θάσος «Νερό SOS» όσο και πρόσφατα το Δημοτικό Συμβούλιο Καβάλας εξέφρασαν τη ρητή τους αντίθεση. Έχει κατατεθεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο από την Ανεξάρτητη Ενωτική Πρωτοβουλία σχετική ερώτηση και ερωτάσθε συγκεκριμένα, κύριε Υπουργέ: Θεωρεί το ΥΠΕΝ ότι είναι θεμιτό και δίκαιο να δημιουργεί τους κανόνες αγοράς και το πλαίσιο, αφού έχει χρηματοδοτήσει και εν μέρει προχωρήσει στην υλοποίηση του πρώτου έργου, βαπτίζοντάς το εκ των προτέρων ως πιλοτικό; Πώς σκοπεύει να πείσει τους άλλους παίκτες; Σκοπεύει να λάβει μέτρα για τη δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση όλων των δυνητικών χρηστών στις υποδομές αποθήκευσης; Ποια είναι αυτά και πότε θα υλοποιηθούν; Έχει η ΕΔΕΥΕΠ διαπιστώσει ότι ο προτεινόμενος γεωλογικός σχηματισμός είναι κατάλληλος για να χρησιμοποιηθεί ως τόπος αποθήκευσης; Είναι επαρκής η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων; Έχουν ενημερωθεί οι κάτοικοι της Θάσου για το έργο ταφής του CO₂ δίπλα ακριβώς στις ακτές του νησιού και έχει γίνει ουσιαστική διαβούλευση για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ να συνοψίσετε.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Τι να κάνω, κύριε Πρόεδρε; Σας εξήγησα. Ας απαντούσε ο κύριος Υπουργός, να μην είχα τέτοιο πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Εδώ ο Κανονισμός είναι για δύο λεπτά. Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Καταλαβαίνω. Ξέρετε ότι είμαι τυπικός, αλλά δεν μπορώ να περικόψω την ερώτησή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Δεν γίνεται να μιλάτε έξι λεπτά.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχει λάβει η ελληνική πολιτεία για να εγγυηθεί την ασφαλή λειτουργία των εγκαταστάσεων; Πόσο αποτιμάται το συνολικό κόστος και ποια θα είναι η συμμετοχή και ποιο το όφελος του ελληνικού δημοσίου; Έχει υπογραφεί σύμβαση ή μνημόνιο συνεργασίας του ελληνικού δημοσίου με την εταιρεία που ανέλαβε το συγκεκριμένο έργο όσον αφορά τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες στο μέλλον σε περίπτωση ατυχήματος και αν ναι, τι προβλέπεται;

Αυτά ήταν εν ολίγοις τα ερωτήματα και το ακροτελεύτιο, αν μπορείτε να μας πείτε, γιατί προέκυψε εκ των υστέρων, γιατί η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποσύρθηκε από τον ιστότοπο, στον οποίο ήταν αναρτημένη. Έχετε κάποια γνώση επί αυτού;

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Δύο ερωτήματα επιτρέπονται στις επίκαιρες, δεν επιτρέπονται τόσα που κάνατε. Θα χρειαστεί δύο ώρες για να απαντήσει.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι ευθύνη του Υπουργείου, που δεν απήντησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Σημειώνω ότι η ερώτηση ήρθε 14 Μαρτίου του 2025, που είχαμε τον ανασχηματισμό 15 Μαρτίου. Συγγνώμη που δεν απαντήσαμε. Βέβαια, να πω ότι ήμουν εδώ πέρα στις 30-6 και απάντησα πάλι για την αποθήκη στον Πρίνο σε επίκαιρη ερώτηση.

Η αποθήκη στον Πρίνο, το είπατε και εσείς, αλλά νομίζω έχει αξία το να το πούμε είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό κομμάτι της χώρας για να φτάσουμε στην κλιματική ουδετερότητα. Είναι η πλέον ενδεδειγμένη λύση για συγκεκριμένες βιομηχανικές διαδικασίες, στις οποίες ο ηλεκτρισμός ή άλλες πιθανές λύσεις τεχνολογικά δεν είναι βιώσιμες.

Σήμερα, υπάρχουν γύρω στα σαράντα πέντε έργα στον κόσμο, που γίνεται τέτοια δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα και αποθηκεύονται, περίπου, 40 εκατομμύρια τόνοι παγκοσμίως κάθε χρόνο, περίπου μια Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι 50 με 60 εκατομμύρια τόνους. Τα λέω αυτά για να έχουμε όλοι την εικόνα ότι μιλάμε για μια τεχνολογία, η οποία υπάρχει, η οποία χρησιμοποιείται σε διάφορα μέρη του κόσμου και άρα και εμείς βλέπουμε στη χώρα μας που υπάρχουν δυνητικοί χώροι που θα μπορούσαμε να κάνουμε το ίδιο και να δώσουμε μια λύση στις δικές μας βιομηχανίες, οι οποίες χρειάζονται και αυτές να παραμείνουν ανταγωνιστικές σε ένα περιβάλλον, όπου το κόστος τού να εκπέμπουν CO₂, θα αυξηθεί.

Κάνετε πολλές ερωτήσεις. Θα σταθώ σε δυο-τρεις. Η καταλληλότητα του χώρου είναι κάτι το οποίο μας έχει απασχολήσει πάρα πολύ. Φαίνεται ότι είναι ο ένας χώρος που έχουμε στην Ελλάδα, όπου είναι κατάλληλος, οπότε όταν κάνετε συγκρίσεις με τη Νορβηγία, που η Νορβηγία είναι μια πετρελαιοπαραγωγός χώρα με πάρα πολλά πιθανά κοιτάσματα για αποθήκευση, αυτοί έχουν ίσως την πολυτέλεια να διαλέξουν σε ποιον χώρο θα πάνε. Εμείς δεν έχουμε τις ίδιες δυνατότητες και τους ίδιους χώρους για να διαλέξουμε.

Μιλάμε για μία, όμως, περιοχή, η οποία έχει μακρά παράδοση στην εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου. Άρα, έχει εμπειρία με τέτοιου είδους βιομηχανικές διαδικασίες και προφανώς υπάρχει και η γεωλογική αξιολόγηση ότι εκεί πέρα μπορούμε όντως να αποθηκεύσουμε διοξείδιο του άνθρακα και να το κάνουμε με ασφάλεια.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Θα πω ένα τελευταίο σχόλιο ότι μέσα στο πλαίσιο της αδειοδότησης υπάρχει μια μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία έχει βγει στη δημόσια διαβούλευση. Είναι κάτι που αξιολογείται συνεχώς και υπάρχει συνεχής διαβούλευση με την τοπική κοινωνία. Υπήρχε και μια συνάντηση πριν από δέκα μέρες στην περιοχή, προκειμένου να υπάρχει αυτός ο διάλογος με την τοπική κοινωνία. Και ο στόχος μας είναι να μπορέσουμε να έχουμε μια καλή επικοινωνία και να βεβαιωθούμε ότι οι οποιεσδήποτε επιπτώσεις υπάρχουν από αυτήν την επένδυση δεν θα επιβαρύνουν την τοπική κοινωνία και ότι θα έχουμε ένα σωστό πλαίσιο, έτσι ώστε να απαντήσουμε στα ερωτήματα των κατοίκων και κυρίως να κάνουμε μια επένδυση με τις υψηλότερες προδιαγραφές ασφάλειας και παραγωγικής συνέπειας. Θα σταματήσω εδώ για την πρωτολογία μου και θα επανέλθω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Ξανθόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, οφείλω να ομολογήσω ότι είμαι πιο ανήσυχος τώρα, παρά όταν ξεκινούσαμε τη διαδικασία.

Είπατε ότι υπάρχει τεχνογνωσία, ότι ετησίως αποθηκεύονται περί τα 50 εκατομμύρια τόνων, όσο περίπου είναι το απόθεμα της

Ελλάδας και ότι είναι επί διδαχθείσης ύλης. Βεβαίως, μιλήσατε για αποστάσεις, ότι η Νορβηγία για παράδειγμα, έχει πλειάδα άδειων πηγαδιών και μπορεί να επιλέξει. Διαβάζω εδώ πρόχειρα, όμως, κύριε Υπουργέ: Υπεράκτια έργα CCS στη Νορβηγία, δυτικά του Stavanger 250 χιλιόμετρα από την ακτή, στο Shohvit -αν το διαβάζω καλά- 140 χιλιόμετρα υποθαλάσσιος αγωγός, στο Northern Lights Smeaheia 200 έως 300 χιλιόμετρα από την ακτή, στο Ηνωμένο Βασίλειο 250 χιλιόμετρα περίπου από την ακτή, το Goldeneye 100 χιλιόμετρα, το Endurance 100 χιλιόμετρα, το Aorn 100 χιλιόμετρα.

Θα τα καταθέσω στα Πρακτικά αυτά, για να υπάρχουν.

Και τι σχέση έχει αυτό με τα 5-6 χιλιόμετρα που είναι από τη Θάσο και μάλιστα σε μια κλειστή περιοχή, γιατί απέναντι σε πολύ μικρό διάστημα είναι οι παραλίες της Καβάλας και βεβαίως, δεν λέτε τίποτα για τον παράγοντα της σεισμικότητας, που η περιοχή είναι σεισμογενής -το ξέρουμε και πρόσφατα είχε σεισμό- και συγκρίνουμε ανόμοια πράγματα με απίθανες, ενδεχομένως, συνέπειες για το ανάγλυφο της περιοχής, αλλά και για την επιβίωση της περιοχής και των δραστηριοτήτων των κατοίκων.

Επίσης, έχω εδώ από την επιτροπή που όρισε ο Δήμος της Καβάλας την εισήγηση του κ. Γιάννη Οικονομίδη, ο οποίος είναι μηχανικός-μηχανολόγος και την έχει καταθέσει στο Δημοτικό Συμβούλιο Καβάλας, καθώς και την εισήγηση του κ. Λάζαρου Βασιλειάδη, επίσης μηχανικός, ο οποίος μιλάει για τη σεισμικότητα και αυτά θα τα καταθέσω στα Πρακτικά, για να υπάρχουν στην κοινοβουλευτική διαδικασία- όπου οι παράγοντες αυτοί είναι εξαιρετικά ανησυχητικοί και διαφοροποιούν πλήρως το ενδεχόμενο αποθήκευσης στον Πρίνο από άλλες περιοχές, όπου γης, τις οποίες αναφέρανε.

Τέλος, προσκομίζω και θα καταθέσω στα Πρακτικά μια κριτική της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εταιρείας, η οποία συνέταξε για λογαριασμό της EnEarth τη μελέτη αυτή, η οποία κριτική μιλάει για πάρα πολύ συγκεκριμένα πράγματα και δεν μπορώ παρά να αναφερθώ στον τουρισμό που είναι η ατμομηχανή της τοπικής οικονομίας και καταλαβαίνετε τι μπορεί να δημιουργήσει ένα ενδεχόμενο ατύχημα ή διαρροή ή και μόνον η φήμη περί διαρροής. Ο κίνδυνος του περιβάλλοντος για το κλίμα και η γεωλογία των πηγαδιών αναφέρονται λεπτομερώς και στη σύνοψη των κινδύνων αναφέρεται: «Η τεχνολογία δεν δοκιμάστηκε επαρκώς, η CCS τεχνολογία παραμένει ακριβή, τα πηγάδια του Πρίνου εάν γίνει εις πίεση μεγάλων ποσοτήτων, τότε θα απειλείται το θαλάσσιο περιβάλλον, υπάρχουν κίνδυνοι οι οποίοι μεταφέρονται στην πολιτεία και υπάρχει και ο κίνδυνος προστασίας του κλίματος».

Με την έννοια αυτή, γίνεται ένα έργο από το οποίο η Θάσος δεν έχει κανένα μα, κανένα όφελος, οι επιχειρηματικοί όμιλοι, ενδεχομένως, κερδίζουν. Η διαδικασία εξόρυξης παραμένει ενεργή, διότι υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσης του διοξειδίου του άνθρακα και όλο αυτό, με έναν τεράστιο κίνδυνο για την ευρύτερη περιοχή. «Δίχως κέρδος, κέρρατα!», που λέει και ο λαός μας.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Θεόφιλος Ξανθόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ο κύριος Υφυπουργός έχει τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Βουλευτά, για το πρώτο κομμάτι της δευτερολογίας σας. Για τις αποστάσεις άλλων έργων στη Βόρεια Θάλασσα, δεν ξέρω τι να πω, αν είχαμε κι εμείς δέκα, δεκαπέντε, είκοσι κοιτάσματα να διαλέξουμε και είχαμε τόσες πολλές επιλογές όσες υπάρχουν στη βόρεια θάλασσα, ίσως να είχαμε κάνει και εμείς κάποιες διαφορετικές επιλογές για το ποιες αποθήκες θα αξιοποιούσαμε.

Εμείς έχουμε εντοπίσει μία πιθανή αποθήκη. Είναι μία αποθήκη, η οποία δεν είναι τυχαία, είναι μια περιοχή η οποία έχει μακρά ιστορία στην παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου. Αυτό σε ένα βαθμό, επειδή μιλήσατε για την ευρύτερη περιοχή, για τις επιπτώσεις περιβαλλοντικά -σεισμοί, τουρισμός- δείχνει ότι μια τέτοια βιομηχανική διαδικασία μπορεί να συνυπάρξει με

άλλες δραστηριότητες.

Όσο για την τεχνολογία του CCS σας είπα ότι είναι μια τεχνολογία η οποία χρησιμοποιείται, είναι μια τεχνολογία την οποία τη γνωρίζουμε. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν ρίσκα σε ένα νεο εγχείρημα. Μιλάμε για μια νέα περιοχή. Υπάρχουν πάντα παράγοντες που πρέπει να λάβει κάποιος υπ' όψιν και να κάνει τα έργα αυτά με υψηλές προδιαγραφές για το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Είναι, τέλος, μια τεχνολογική λύση η οποία είναι απολύτως απαραίτητη για τη βιομηχανία και είναι ο λόγος για τον οποίο, όπως είπατε και εσείς, στη βόρεια θάλασσα υπάρχουν δεκάδες έργα τα οποία γίνονται. Και στη Μεσόγειο υπάρχουν έργα, διότι για συγκεκριμένες βιομηχανικές δραστηριότητες δεν βλέπουμε άλλη λύση, έτσι ώστε αυτές οι δραστηριότητες να παραμένουν ζωντανές.

Όπως είπα και στην πρωτολογία μου, ο σκοπός μας είναι αυτή η επένδυση να είναι σε συνεχή διάλογο με την τοπική κοινωνία, να βρούμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες είναι πιθανώς αρνητικές, να τις μετριάσουμε και κυρίως, να κάνουμε κάτι που θα είναι και λύση για τη βιομηχανία, αλλά και σε αρμονία με την τοπική κοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Θα συνεχίσουμε με την έκτη με αριθμό 1188/7-7-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Ανεξάρτητης Βουλευτού Βοιωτίας κ. Παναγιού Πούλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Καθυστερήσεις και αδράνεια στην αντιμετώπιση της ξήρανσης των ελάτων στον Ελικώνα».

Η κ. Πούλου έχει τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, δεν σας κρύβω ότι μόλις έφτασα από μία πρωινή επίσκεψη στον Ελικώνα και ενώ συνήθως, όταν επισκέπτεται ο καθένας και η καθεμία το βουνό, αναζωογονείται, ήρθα με πραγματική στενοχώρια για αυτή την απερίγραπτη καταστροφή.

Από τον Απρίλιο του 2025 δημοσιεύματα και επιστημονικές έρευνες έχουν επισημάνει την ανησυχητική ξήρανση των ελάτων και πεύκων σε όλη τη χώρα εξαιτίας προσβολής από φλοιοφάγα έντομα, όπως τεκμηριώθηκε από το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στη Στερεά Ελλάδα, την Ευρυτανία, τα Άγραφα και αλλού και ιδιαίτερα στον Ελικώνα, όπου συναντάμε το ενδημικό είδος της κεφαλληνιακής ελάτης, η καταστροφή είναι ανεπανόρθωτη.

Η έρευνα, μάλιστα, που διενεργήθηκε, μετά από αίτημα της Αντιπεριφερειάρχου Ορεινής Δασικής Πολιτικής Στερεάς Ελλάδας, κατέδειξε ότι η έλλειψη έγκαιρης κοπής των προσβεβλημένων δέντρων, σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή και την παρατεταμένη ξηρασία, ευνοεί την εξάπλωση των εντόμων αυτών, τα οποία απειλούν πλέον όλα τα υγιή δέντρα. Παρά την έγκαιρη διάγνωση του προβλήματος, ήδη από τον Απρίλιο, όταν ο αριθμός των προσβεβλημένων δέντρων ήταν περιορισμένος και ο καιρός επέτρεπε την άμεση κοπή, δεν ελήφθησαν μέτρα για την αποτροπή της εξάπλωσης.

Σήμερα, δεκάδες ίσως και εκατοντάδες υγιή δέντρα ξεραίνονται καθημερινά και το φαινόμενο έχει πλέον καταστεί ανεξέλεγκτο. Εξάλλου, η περιφέρεια ισχυρίζεται ότι κοινοποίησε τα αποτελέσματα στο Υπουργείο σας, με σκοπό την άμεση λήψη μέτρων και την εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων. Ωστόσο, κύριε Υφυπουργέ, δεν έχετε προχωρήσει σε καμία ουσιαστική ενέργεια για τη χρηματοδότηση των κατά τόπους δασαρχείων για την υλοποίηση άμεσων μέτρων, όπως η έγκαιρη κοπή των προσβεβλημένων δέντρων, αλλά και γενικά η ενίσχυση της δασικής διαχείρισης.

Η ξήρανση των ελάτων στον Ελικώνα στη Στερεά Ελλάδα, αλλά και παντού στη χώρα, απειλεί την οικολογική ισορροπία, την τοπική βιοποικιλότητα, αλλά και την οικονομία των ορεινών κοινοτήτων. Η έγκαιρη κοπή των προσβεβλημένων δέντρων από τον Απρίλιο, θα μπορούσε να είχε περιορίσει την εξάπλωση των φλοιοφάγων εντόμων, αποτρέποντας την καταστροφή υγιών δέντρων, αφού -όπως γνωρίζουμε- η υλοτόμηση προτάθηκε από τους ειδικούς ως η μόνη ασφαλής μέθοδος αντιμετώπισης του φαινομένου.

Επιπλέον, και σε συνδυασμό με τη μακρόχρονη έλλειψη φροντίδας των δασών -αράωση, απομάκρυνση, επικίνδυνες βιομάζες για πυρκαγιές κ.λπ.- το Υπουργείο σας συνεχίζει να καθυστερεί και να μην χρηματοδοτεί καν, τα κατά τόπους δασαρχεία για τις σχετικές δαπάνες και θέτει έτσι σε άμεσο κίνδυνο τον φυσικό πλούτο της χώρας μας.

Απαντήστε, λοιπόν, κύριε Υφυπουργέ, στους πολίτες και ειδικά στους κατοίκους αυτών των περιοχών που μετρούν κάθε μέρα δεκάδες νέα κατεστραμμένα δέντρα, που βιώνουν οικονομική καταστροφή -και αναφέρομαι σε παραγωγικούς τομείς του πρωτογενή τομέα μελισσοκόμους, κτηνοτρόφους, αλλά και του τουρισμού και άλλων τομέων- τα εξής:

Γιατί το ΥΠΕΝ καθυστέρησε να χρηματοδοτήσει τα κατά τόπους δασαρχεία για την έγκαιρη αντιμετώπιση της ξήρανσης των ελάτων στον Ελικώνα και παντού παρά την τεκμηρίωση του προβλήματος από τον Απρίλιο του 2025; Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την εκταμίευση των απαραίτητων κονδυλίων; Και τέλος ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεστε να λάβετε ως Υφυπουργός και ως αρμόδιο Υπουργείο για την άμεση κοπή των προσβεβλημένων δέντρων, ώστε να περιοριστεί η εξάπλωση των υποφλοιωδών εντόμων και να προστατευτούν τα υγιή δέντρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Σας ευχαριστώ για την ερώτηση κυρία Βουλευτά.

Νομίζω πρέπει να κάνουμε ένα μικρό βήμα πίσω, διότι υπήρχε η αρχική παρατήρηση -όπως ειπώθηκε- τον Απρίλιο του 2025. Μετά έγιναν οι αυτοψίες που μας επέτρεψαν να καταλάβουμε τι ακριβώς έχει συμβεί. Και στο ενδιαμέσο αυτό διάστημα περάσαμε από την άνοιξη στο καλοκαίρι. Και αυτό που μας λένε οι ειδικοί είναι ότι η ενδεδειγμένη λύση, που είναι η κοπή, όπως είπατε και εσείς, δεν μπορεί να γίνει αυτήν τη στιγμή. Η σωστή περίοδος είναι από το φθινόπωρο έως την άνοιξη. Οπότε εκεί είμαστε αυτήν τη στιγμή, ότι αυτό έγινε στο τέλος πρακτικά της άνοιξης και ο στόχος μας είναι προφανώς να πάρουμε τα απαραίτητα μέτρα. Και έχουμε ζητήσει και από τις Δασικές Υπηρεσίες κάποια κοστολογημένα αιτήματα, έτσι ώστε να βρούμε τον απαραίτητο προϋπολογισμό προκειμένου να αντιδράσουμε. Αλλά ο λόγος που δεν κάνουμε μία παρέμβαση τώρα είναι ότι δεν είναι η ενδεδειγμένη στιγμή για να παρέμβουμε και μάλιστα είναι πιθανό να κάνουμε και τα πράγματα χειρότερα.

Άρα, η απάντηση στο χρονοδιάγραμμα που θέσατε, είναι ότι διαπιστώσαμε κάτι. Μέχρι να γίνει διάγνωση μπήκαμε σε μια περίοδο όπου δεν μας επιτρέπει να κάνουμε δράσεις. Θέλουμε, όμως, να είμαστε προετοιμασμένοι και να εξασφαλίσουμε την απαραίτητη χρηματοδότηση έτσι ώστε να μπορούμε να κινηθούμε όταν ξαναμπούμε στο φθινόπωρο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Είχαμε ήδη μία εμπειρία, την ασθένεια των πλατάνων. Η ασθένεια της ελάτης έχει διαπιστωθεί από τους ειδικούς επιστήμονες από το 2008 και 2009. Καμία πρόληψη δεν έγινε. Και συγκεκριμένα όμως τα τελευταία χρόνια που η κλιματική κρίση έχει επιβαρύνει κατά πολύ το φαινόμενο, εσείς δεν ανταποκριθήκατε.

Και επειδή οι πολίτες περιμένουν συγκεκριμένες απαντήσεις και όχι ευχολόγια και διαπιστώσεις, το μόνο που είπατε είναι ότι οι ειδικοί σας προτείνουν να μη γίνει η κοπή τώρα. Σας πρότειναν, όμως, να έχει αρχίσει από την άνοιξη και τώρα δεν θα θρηνούσαμε στην κυριολεξία όλα αυτά τα κατεστραμμένα δέντρα. Μάλιστα στην περιοχή του Ελικώνα, όπου μετά από μακροχρόνιες κινητοποιήσεις των τοπικών κοινωνιών, καταφέραμε να σώσουμε κάποια τμήματα του βουνού από την ανεξέλεγκτη επιδρομή εγκατάστασης των ΑΠΕ, αυτό το αποτέλεσμα της καταστροφής χιλιάδων υγιών δέντρων μας προβληματίζει και ταυτόχρονα μας κινητοποιεί περισσότερο, κύριε Υφυπουργέ.

Και επί ευκαιρία απ' αυτό το Βήμα ο προηγούμενος Υπουργός ο κ. Σκυλακάκης σε ερώτησή μου σχετικά με την έλλειψη του ειδικού χωροταξικού πλαισίου, όλο ανακοίνωνε την παρουσίαση

του -τελευταία είχατε πει για τον Δεκέμβριο του 2024- και όλο την καθυστερείτε, μέχρι προφανώς να ικανοποιηθούν όλα τα επενδυτικά συμφέροντα, τα οποία εκπροσωπείτε ως Κυβέρνηση.

Ο κ. Σκυλακάκης λοιπόν είχε δεσμευτεί να ολοκληρώσει το πλαίσιο, αλλά δεν το βλέπουμε. Και ακούστε κι αυτό, γιατί έχει ενδιαφέρον για τους πολίτες που μας παρακολουθούν. Δεσμεύθηκε επίσης να παρέμβει διοικητικά ως Υπουργός, ως Υπουργείο σε περιπτώσεις που έχει απορριφθεί ένα επενδυτικό σχέδιο ήδη δύο φορές στο Συμβούλιο της Επικρατείας και οι επενδυτές επιμένουν με αυτά τα γνωστά δήθεν τροποποίησης των μελετών, μέχρις ότου δηλαδή κουραστούν και εξαντληθούν οικονομικά οι πολίτες να αντιδρούν. Επειδή ο κ. Σκυλακάκης ανασχηματίστηκε, μήπως εσείς μπορείτε επίσης να δεσμευτείτε δεδομένης βέβαια της συνέχειας στη διοίκηση;

Για να αντιληφθείτε, δηλαδή, ακριβώς το πρόβλημα τώρα, είμαστε σε τρίτη προσφυγή στο Σ.τ.Ε. για μία συγκεκριμένη περιοχή στη Μεγάλη Λούτσα του Ελικώνα. Έχω κάνει σχετικές ερωτήσεις. Θα παρακαλούσα να ενημερωθείτε.

Κύριε Υπουργέ, την Τετάρτη σε δύο μέρες δηλαδή από σήμερα, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Λεβαδέων συνεδριάζει έκτακτα μετά από αίτημα δεκάδων παραγωγικών τοπικών φορέων, συλλόγων και πολιτών, για να λάβουν απαντήσεις για τη νέα καταστροφή αυτού του δάσους του Ελικώνα. Τι τους απαιτείτε συγκεκριμένα; Τι απαντάτε για την υποστελέχωση των δασαρχείων, όχι μόνο της περιοχής αλλά και όλης της χώρας; Τι απαντάτε για τη συνεχιζόμενη υποχρηματοδότηση δασικών υπηρεσιών;

Θυμάμαι ως πρώην δήμαρχος πραγματικά τις εκκλήσεις των δασικών υπηρεσιών να βοηθήσουν οι δήμοι ακόμα και για τη συντήρηση και βελτίωση των δασικών δρόμων. Τι απαντάτε όταν βλέπουν δισεκατομμύρια -οκτώ, δέκα, δεκαπέντε, έχουμε χάσει πλέον τον λογαριασμό- για αχρείαστες και μη επείγουσες αναθέσεις με παράτυπες διαδικασίες, όπως σας καταλογίζει το Ελεγκτικό Συνέδριο, αλλά δεν βλέπουν καμία απευθείας ανάθεση γι' αυτήν την επείγουσα κατάσταση προστασίας των δασών και του φυσικού πλούτου της χώρας; Και βέβαια, αν είστε ενήμερος, ενημερώστε μας για τις ακριβείς καταγραφές που έχετε κάνει -αν έχετε ως Υπουργείο κάνει- για τα εκατοντάδες χιλιάδες με βάση τις δικές μας εκτιμήσεις κατεστραμμένα δέντρα.

Τέλος απαντήστε μας, γιατί ολιγωρήσατε στην αντιμετώπιση του φαινομένου και τι προτίθεστε ή έχετε προγραμματίσει να κάνετε άμεσα; Σας άκουσα να λέτε -και ανησυχώ ιδιαίτερα- ότι θα εξασφαλίσετε τα κονδύλια. Μα είναι δυνατόν; Και πότε θα κόψετε τα δέντρα, όταν θα έχουμε χιονόπτωση -μακάρι να την έχουμε στον Ελικώνα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σημείωσα εδώ τα εξής: Χωροταξικό, ΑΠΕ, Σ.τ.Ε., απευθείας αναθέσεις. Άνοιξε πολύ η γκάμα. Δεν θα δώσω απάντηση σε όλα αυτά, γιατί δεν έχουμε τον χρόνο. Για το συγκεκριμένο ερώτημα πάντως της επίκαιρης ερώτησης, σας είπα ότι αυτήν τη στιγμή δεν είναι η ώρα για να πάμε να κόψουμε τα δέντρα. Και αυτό που έχουμε ζητήσει είναι να έχουμε μια εκτίμηση του κόστους και των αιτημάτων από τις υπηρεσίες, έτσι ώστε να μπορέσουμε να κινηθούμε όσο πιο γρήγορα γίνεται, όταν έρθει η ώρα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Είναι δύο ίδιες ερωτήσεις στις οποίες θα απαντήσει η Υπουργός Πολιτισμού. Παρ' όλα αυτά μετά τη συνεννόηση που έγινε, θα γίνουν ξεχωριστά.

Θα συζητηθεί η τρίτη με αριθμό 1192/9-7-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Χαράλαμπος (Χάρη) Μαμουλάκη προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Από την κορυφή του πολιτισμού, στο βωμό της ιδιωτικοποίησης, το ιστορικό μνημείο λόφου Παπούρα».

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, όπως αντιλαμβάνεστε, είμαστε σήμερα εδώ για ένα ζήτημα το οποίο νομίζω ότι χρήζει επισημάνσεων και απανήσεων από την πλευρά σας και αναμφίβολα είναι ένα θέμα, το οποίο απασχολεί και την τοπική κοινωνία -και δικαίως θα έλεγα- δεδομένης της ιδιαίτερης σημαντικότητας του συγκεκριμένου μνημείου, αυτού συγκεκριμένου αρχαιολογικού χώρου, ο οποίος αποκαλύφθηκε προσφάτως και μέσω των εργασιών πέριξ του αεροδρομίου.

Είναι ένα μνημείο το οποίο το και εσείς έχετε επισκεφτεί και εγώ βέβαια. Αν μη τι άλλο από τα πρώτα τα χαρακτηριστικά -διότι είναι σε εξέλιξη, όπως ξέρετε πολύ καλά, και η έρευνα- φαίνεται πως είναι ένα μνημείο για το οποίο υπάρχουν πολλές ερμηνείες και κάποιες εξ αυτών μιλούν για μινωική πύλη του ουρανού. Άλλοι μιλούν για ένα μνημείο το οποίο είναι σημαντικότερο ακόμη και από το Στόουνχεντζ. Υπό ποια έννοια το λένε; Ότι είναι προφανώς μινωικής εποχής ενδεχομένως και προ-μινωικής.

Είναι ένα μνημείο το οποίο δεσπόζει στην ευρύτερη κοιλάδα του Καστελίου, ένα μνημείο το οποίο περιβάλλεται και από συνοδά, επικουρικά στοιχεία, τα οποία καταδεικνύουν με τον πιο εύγλωττο και επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο -ήδη πλήθος αρχαιολόγων ανά τον κόσμο εκδηλώνουν ένα ενδιαφέρον γύρω από αυτό το εύρημα- πως είναι καινοφανές. Είναι καινοφανές σύγγραφο στον αιγαιακό χώρο, καινοφανές από πολλές απόψεις. Και μάλιστα η ιδιαιτερότητά του -οφείλω να το καταθέσω αυτό- είναι ο ίδιος ο σχεδιασμός του. Είναι λαβυρινθικής διατάξεως με πολλούς μαιανδρισμούς, με πολλές βαθμίδες, κλίμακες, πλήθος ενδεχομένως και χιλιάδων εκείνης της εποχής επισκεπτών για διάφορους ιερατικούς και όχι μόνο λόγους.

Μιλάμε για ένα συγκλονιστικό μνημείο, κυρία Μενδώνη. Αυτό είναι κάτι το οποίο ξεκάθαρα το αποτυπώνει η επιστημονική κοινότητα. Μάλιστα, ακόμα και εσείς -και εδώ είναι το ενδιαφέρον της περίπτωσης και ήθελα πραγματικά μια απάντηση σε αυτό- στις 11 Ιουνίου του 2024, όταν έλαβε χώρα και έγινε γνωστό περί τίνος πρόκειται, αναφερθήκατε σε δελτίο Τύπου μάλιστα του Υπουργείου Πολιτισμού για ένα μοναδικό με εξαιρετικό ενδιαφέρον μνημείο, που χρήζει απόλυτης -το τονίζω- απόλυτης προστασίας.

Τι συνετελέσθη μετά από αυτό; Μια σειρά από κινήσεις, οι οποίες πραγματικά κατ' εμέ δεν είναι δικαιολογημένες, μια διαδικασία η οποία κατέληξε με την απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, παρόλη τη δυνατότητα -θα καταλήξω και στο ερώτημά μου- που υπήρχε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Μαμούλακη, έχετε υπερβεί τον χρόνο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, δεν θα καταχραστώ τον χρόνο. Έχουμε επισπεύσει. Είναι σημαντικό, πιστέψτε με.

Και έχουμε δει το εξής: Έχουμε εναλλακτικές λύσεις. Σας μιλώ ως πολιτικός μηχανικός, που γνωρίζω το πεδίο και γνωρίζω το έργο. Υπάρχουν γήλοφοι -οκτώ τον αριθμό- πέριξ της περιοχής. Υπάρχουν μέσα, φυσικά μέσω πολιτικής προστασίας και αεροναυτιλίας, που δύνανται να τροποποιηθούν.

Είναι δυνατόν να ταπεινώσουμε την αναγνωρισιμότητα του μέρους; Είναι δυνατόν να τοποθετήσουμε στον ίδιο γήλοφο μεγάλης ογκοπλασίας κτίρια, επικουρικά και όχι μόνο, το ίδιο το ραντάρ, πάνω σε αυτόν τον λόφο; Είναι δυνατόν να προσβάλλουμε ένα τέτοιο μνημείο με αυτόν τον βάνουσο τρόπο, όταν υπάρχουν εναλλακτικές;

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, γιατί στην δευτερολογία φαντάζομαι θέλω να ακούσω και την κυρία Υπουργό να δω πώς ερμηνεύει αυτήν την αλλαγή της στάσης, τουλάχιστον από την ίδια. Η τελευταία γραπτή δήλωση της κ. Μενδώνη είναι αυτή που μόλις ανέφερα.

Τα ερωτήματα λοιπόν είναι τα εξής: Υπάρχει επίσημη μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη και τη σκοπιμότητα της εγκατάστασης του συγκεκριμένου εξοπλισμού αποκλειστικά και μόνο στο λόφο Παπούρα, και όχι σε άλλη λιγότερο ευαίσθητη περιοχή; Γιατί δεν παρουσιάστηκε ως τώρα καμία εναλλακτική;

Και δεύτερον, προτίθεστε να παραμείνετε συνεπείς στην παραδοχή σας ότι το εν λόγω μνημείο χρήζει απόλυτης προστασίας, αναθεωρώντας την απόφασή σας και μη επιτρέποντας την

τοποθέτηση των ραντάρ στη συγκεκριμένη τοποθεσία που ανέφερα;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ, κύριε Βουλευτά. Κατ' αρχάς να τοποθετηθώ και να πω ότι κανείς ποτέ, και ούτε εγώ προσωπικά αλλά ούτε και το Υπουργείο Πολιτισμού, δεν αμφισβήτησε τη σημασία του ευρήματος. Ας ξεκινήσουμε από εκεί. Η σημασία του ευρήματος, επειδή φαίνεται ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται, έχει χρησιμοποιηθεί πολλές φορές από το κόμμα σας και για τα αρχαία του μετρό της Θεσσαλονίκης.

Φαίνεται ότι τίποτα δεν διδαχθήκατε από την περίπτωση του μετρό της Θεσσαλονίκης, όπου και τα αρχαία προφυλάχθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και αναδείχθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και το κοινωφελές έργο έγινε.

Πάμε λοιπόν να δούμε την περίπτωση του ευρήματος στον λόφο Παπούρα, όπου από τη στιγμή που ανακαλύφθηκε άλλαξαν τα δεδομένα για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Διερευνήθηκαν διεξοδικά εναλλακτικές λύσεις και έγιναν νέες μελέτες.

Υπήρξε προσαρμογή στα νέα δεδομένα με γνώμονα την ολοκληρωμένη προστασία του ευρήματος -«ολοκληρωμένη προστασία» είναι όρος και εμπριέχει και την απόλυτη προστασία- αλλά και την ασφάλεια των πτήσεων στον νέο αερολιμένα.

Για να δούμε λοιπόν ένα-ένα τι έχει συμβεί και επίσης σας παρακαλώ μην ανακυκλώνετε άκριτα τη δήλωσή μου της 11^{ης} Ιουνίου του 2024. Ανέφερα αυτό και έλεγα ότι το έργο του νέου αεροδρομίου μπορεί να προχωρήσει και οι αρχαιότητες να προστατευτούν όπως πρέπει, αυτήν τη φράση που είπατε και αυτή που λέω. Μα αυτό γίνεται. Αυτό κάνει σήμερα το Υπουργείο Πολιτισμού, και όχι μόνο, αλλά το κάνει σε συνεργασία με την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.

Με τη γνωμοδότησή του το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο εξασφαλίζει ολοκληρωμένη και απόλυτη προστασία του μνημείου. Το μνημείο, όπως ξέρετε πολύ καλά, μιας κι έχετε πάει, βρίσκεται στο ψηλότερο σημείο του λόφου, ο οποίος έχει απαλωτριωθεί από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας για την τοποθέτηση των συστημάτων επιτήρησης του νέου αερολιμένα.

Στην ίδια θέση, ακριβώς στην ίδια θέση, υπήρχαν δομές από τη γερμανική κατοχή. Κρατήστε το. Η θέση η συγκεκριμένη δεν ήταν άγνωστη. Ήταν γνωστή στους αρχαιολόγους από το 1980 και μάλιστα είχε ερμηνευθεί η θέση ως φρουκτωρία. Ως φρουκτωρία αναφέρεται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου στα παλαιότερα έγγραφα της, ως φρουκτωρία έχει αναφερθεί στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που εγκρίθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού με ομόφωνες εισηγήσεις των διευθύνσεων και της Εφορείας το 2023. Η ανασκαφική έρευνα ξεκίνησε ουσιαστικά τον Μάρτιο του 2024 με την αποδόμηση των γερμανικών δομών.

Μετά την αποκάλυψη του μνημείου και μετά την αυτοψία που κάναμε τον Ιούνιο του 2024 ζητήθηκαν και διερευνήθηκαν πολλές εναλλακτικές λύσεις για την τοποθέτηση των ραδιοβηθημάτων. Ακολούθησε η εξέταση του εγγύς ευρισκόμενου λόφου 26, ο οποίος αποκλείστηκε κατόπιν ενδελεχούς εξέτασης σύμφωνα με ανεξάρτητο μελετητή.

Η πιθανή επιλογή αυτής της θέσης, που ήταν η πιο πιθανή, σήμανε -θα πάρω τον χρόνο μου, κύριε Πρόεδρε- ότι τα αεροπλάνα δεν θα είχαν επαφή με τα ραντάρ για είκοσι τέσσερα ολόκληρα δευτερόλεπτα. Ως μηχανικός, που είπατε, νομίζω ότι το αντιλαμβάνεστε απολύτως αυτό. Θα σας καταθέσω και τη μελέτη η οποία έγινε αλλά και το οικείο έγγραφο της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Και μιλάμε για υπηρεσία του Δημοσίου. Δεν μιλάμε για κανέναν ιδιώτη. Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας είναι Ελληνικό Δημόσιο.

Η προμελέτη λοιπόν αυτή, η οποία δημιουργήθηκε μετά από επανειλημμένες συσκέψεις του Υπουργείου Πολιτισμού, παρουσία της Εφορείας Αρχαιοτήτων, εξετάστηκε στις 8 Ιουλίου από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Η προμελέτη παρουσιά-

στηκε ενδελχώς στα μέλη του συμβουλίου. Ήταν παρόντες όσοι συμφωνούσαν και την υποστήριζαν και όσοι διαφωνούσαν.

Μετά από μία πολύωρη και αναλυτική παρουσίαση του θέματος και συγκεκριμένων ερωτήσεων που τέθηκαν, τα μέλη του συμβουλίου κατέληξαν και γνωμοδότησαν θετικά, δεκατέσσερα προς ένα, υπέρ της έγκρισης της προμελέτης προστασίας και ανάδειξης των αρχαιοτήτων, σύμφωνα με την παρουσίαση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Η ίδια η υπηρεσία είχε ελέγξει ενδελχώς διακόσια σημεία στην ευρύτερη περιοχή, τα οποία όμως δεν πληρούσαν τις αναγκαίες προδιαγραφές ασφαλείας των πτήσεων.

Σας επαναλαμβάνω ότι το κοντινότερο, που είναι ο λόφος 26, ο συγγενέστερος, η συγγενέστερη θέση άφησε κενό είκοσι τεσσάρων δευτερολέπτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, παρακαλώ ολοκληρώστε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Τελειώνω.

Επίσης θυμίζω ότι σύμφωνα με την αρχική πρόταση για την εγκατάσταση του συστήματος απαιτούνταν η διαμόρφωση πλατύσματος έκτασης 66 στρεμμάτων και η ταπείνωση του λόφου σε βάθος τριάντα μέτρων και η διάλυση των αρχαιοτήτων. Αυτά όλα τα αποφύγαμε, ακριβώς γιατί ζητήσαμε την απόλυτη και ολοκληρωμένη προστασία του μνημείου.

Το Υπουργείο Πολιτισμού, οι υπηρεσίες του, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, δυνάμει των διατάξεων του 4858, όφειλε να λάβει υπ' όψιν του την ανάγκη της ολοκληρωμένης προστασίας του μνημείου, συγχρόνως με την ασφάλεια των πτήσεων και την προστασία κατά τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα αεροναυτιλίας επισκεπτών και εργαζομένων.

Το ΚΑΣ λοιπόν κατέληξε και γνωμοδότησε λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα αυτά τα δεδομένα. Όλα αυτά χωρίς καμία έκπτωση είναι εφικτά με τη μεταφορά των ραδιοβοηθημάτων σε άλλο σημείο του λόφου, γιατί τα μεταφέρουμε σε άλλο σημείο του λόφου και επειδή ακριβώς τα μεταφέρουμε, γι' αυτό μπορεί να αναδειχθεί το μνημείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε πάρει πολύ χρόνο από τη δευτερολογία σας. Απλώς έχετε δύο ερωτήσεις.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Βουλευτής χρησιμοποίησε τον διπλάσιο χρόνο. Εγώ δεν τον έφτασα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Υπάρχουν δύο ερωτήσεις ίδιες. Αναρωτιέμαι στη δεύτερη ερώτηση τι θα απαντήσετε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Θα απαντήσω τα ίδια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Αντιλαμβάνεστε ότι το σχοινοτενές της απαντήσεως της Υπουργού τεκμαίρει και αυτό που εμείς επισημαίνουμε με κάθε δυνατό τρόπο, ότι εδώ συντελείται κατά την άποψή μας από πολιτικής απόψεως ένα έγκλημα, και θα εξηγήσω.

Άκουσα την κυρία Υπουργό να κάνει έναν αντιπερισπασμό για τον Σταθμό Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη. Αφήνω στην άκρη το υπερβολικό κόστος που επιβάρυνε τους Έλληνες φορολογούμενους και την εύλογη καθυστέρηση που ταλαιπώρησε πολίτες Θεσσαλονίκης, αλλά φυσικά και τη μη λειτουργία του έργου όλα αυτά τα χρόνια. Αλλά δεν είναι το ζητημά μας αυτό και νομίζω ότι δεν αξίζει τον κόπο να χάνουμε περισσότερο χρόνο.

Πάμε στην ουσία. Μας λέτε λοιπόν τι; Ότι μία ΜΠΕ, μια μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία ελογίζετο για την περιοχή ως φρυκτωρία, που ξεκάθαρα νομίζω τώρα δεν έχει καμία σχέση με τη φρυκτωρία, αλλά είναι κάτι πολύ σημαντικότερο αυτού. Έτσι ξεκινήσατε, ότι υπήρχε μία ΜΠΕ, έτσι εισήχθη ως αντίληψη, με αυτήν τη λογική, ως φρυκτωρία, ανελύθη και από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του αεροδρομίου και τη χωροθέτηση του ραντάρ, ως φρυκτωρία για τα πάντα.

Έλα όμως που δεν είναι φρυκτωρία. Έλα όμως που είναι κάτι πολύ πιο σημαντικό από αυτό. Είναι κάτι που αποτυπώνεται ακόμα και από μεσαιωνικούς χάρτες ως ο λαβύρινθος σε κεντρο-

βαρές σημείο του νομού. Έλα όμως που είναι κάτι το οποίο έχει συγκλονίσει την παγκόσμια κοινότητα των αρχαιολόγων. Έλα όμως που εδώ πέρα έχουμε ένα Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο το οποίο εκθέτει ανεπανόρθωτα την Κυβέρνηση, γιατί νομίζω ότι ορίζονται μέλη εξ αυτών από εσάς προσωπικά και την Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Και επί ΣΥΡΙΖΑ το ίδιο ήταν.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Πάντοτε το ΚΑΣ, να. Αλλά τέτοιες αποφάσεις δυστυχώς ή μάλλον ευτυχώς δεν έπαιρνε επί ΣΥΡΙΖΑ. Και αν μου επιτρέπεται, δεν σας διέκοψα, σας άκουσα σιωπών και αξίζει τον κόπο να ακούσετε λίγο κάτι εδώ.

Είπατε για εναλλακτικές οι οποίες εξαντλήθηκαν. Η απάντηση είναι ότι υπάρχουν ακόμα και τώρα εναλλακτικές και ο στόχος είναι να προστατευτεί το μνημείο. Είναι επίπλαστη η τεκμηρίωση ή η άποψή σας ότι με αυτόν τον τρόπο, με τις διαφοροποιήσεις που θα υπάρξουν θα διατηρηθεί αέριο το μνημείο. Δεν θα διατηρηθεί το μνημείο αέριο, διότι αυτή η ογκοπλασία, το ύψος των ραντάρ, ο όγκος που κατέχουν, η ταπείνωση του λόφου περιμετρικά θα αλλοιώσει δραματικά το μνημείο. Είδαμε τα σχέδια, είναι γνωστά τα σχέδια τα οποία υπάρχουν και κατατέθηκαν στο ΚΑΣ.

Άρα, εδώ μιλάμε για κάτι το οποίο θα μπορούσε πραγματικά να είναι ένα σημείο αναφοράς για την περιοχή, να είναι ο πρώτος σταθμός επισκεψιμότητας όλων των τουριστών και πολιτών που θα έρχονται στο αεροδρόμιο του Καστελλίου και αντ' αυτού θα βλέπουμε να περιβάλλεται από ραντάρ. Δεν περιποιεί τιμή για ένα τέτοιο μνημείο -τονίζω- ένα μνημείο το οποίο έχει χαρακτηριστικά εξαιρετικά, με χιλιάδες καθήμενους, είναι και αχαρτογράφητο, είναι καινοφανές, αλλά σίγουρα συγκλονίζει και δεν μπορούμε να μείνουμε σιωπόντες.

Και ξαναλέω και φτάνω στην ουσία: Εδώ πέρα σας λέμε ότι υπάρχουν δυνατότητες, ως εξαντληθούν οι δυνατότητες εναλλακτικής χωροθέτησης! Για το ραντάρ μιλούμε, δεν μιλούμε ούτε για τον κεντρικό αεροσταθμό ούτε για τον αεροδιάδρομο ούτε για άλλες επικουρικές υποδομές που έχει ένα αεροδρόμιο. Δηλαδή, πραγματικά προκαλεί εντύπωση.

Αναφέρετε τον λόφο 26. Εντάξει, ο λόφος 26, λοιπόν, είχε αυτήν τη χρονοκαθυστέρηση, δεν είναι επιλέξιμος. Υπάρχουν άλλοι γήλοφοι στην περιοχή, οκτώ τον αριθμό, σας είπα. Εξαντλήθηκε αυτή η δυνατότητα; Το είδαμε με σοβαρότητα και πραγματικά συνέπεια;

Μου είπατε να μην ανακυκλώνω -αυτό το ρήμα χρησιμοποιήσατε- τη δική σας δήλωση. Scripta manent, τι να κάνουμε; Τα γραπτά μένουν και μάλιστα, όταν διέπονται από μια τόσο εκκωφαντική, σαφέστατη και ρητή διακοίνωση από την πλευρά σας, αντιλαμβάνεστε ότι αυτή η κυβίστηση προβληματίζει, για να μην πω εξοργίζει, όταν έναν χρόνο πριν μιλάτε για απόλυτη -απόλυτη!- προστασία του μνημείου και έναν χρόνο μετά βλέπουμε χωροθέτηση ραντάρ στον ίδιο λόφο που είναι το μνημείο. Συγγνώμη, αυτό πώς θα το χαρακτηρίζατε εσείς;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Βουλευτά, κατ' αρχήν, να σχολιάσω αυτά τα οποία μόλις είπατε. Με την εκτενή υποστήριξη σάς φάνηκε ότι συμφωνώ μαζί σας. Μάλλον κάνατε λάθος. Είναι ένα θέμα το οποίο μας απασχολεί επί έναν χρόνο και έχουμε όλα τα επιστημονικά δεδομένα τα οποία τα καταθέτω στη Βουλή για τη μοναδικότητα της θέσης, έτσι όπως κατατέθηκαν από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και από το Υπουργείο Υποδομών. Αυτό είναι το ένα.

Ανέφερα τη φρυκτωρία και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για να σας πω ότι με βάση τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη φρυκτωρία είχε αποφασιστεί η ταπείνωση του λόφου κατά τριάντα μέτρα, διάλυση των αρχαιοτήτων και διαμόρφωση πλατώματος εξήντα έξι στρεμμάτων. Αυτά όλα ανετράπησαν μετά το εύρημα. Επομένως, δεν είναι ότι δεν κάναμε κάτι μετά το εύρημα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Είναι ανατροπή αυτό;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Έχουν ελεγ-

χθεί αυτά τα πράγματα.

Τρίτον, μου λέτε ότι υπάρχουν οκτώ γήλοφοι. Σας είπα στην εκτενή μου απάντηση ότι εξετάστηκαν διακόσιες θέσεις από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και από διεθνή αναγνωρισμένο μελετητή. Μπορείτε να τα δείτε. Ως μηχανικός θα τα καταλάβετε. Μου λέτε ότι έκανα κυβίστηση. Κατ' αρχάς, οι κυβιστήσεις χαρακτηρίζουν το δικό σας κόμμα ιστορικά και διεθνώς.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Δεν νομίζω.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Εγώ δεν έκανα καμία κυβίστηση.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Δείτε τα Πρακτικά!

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Δεν παίρνω πίσω τίποτε από το δελτίο Τύπου του 2024. Απλώς σας λέω ότι αυτό επί του οποίου γνωμοδότησε το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο επιτυγχάνει την ολοκληρωμένη προστασία. Μπορεί να διαφωνείτε ή να συμφωνείτε, αλλά έτσι είναι. Αυτό είπα και αυτό υποστηρίζω. Το μνημείο απολύτως εξασφαλίζεται ώστε να είναι προσβάσιμο και επισκέψιμο.

Επανελάβα αρκετές φορές ότι τροποποιήθηκε όλος ο σχεδιασμός και αυτό το οποίο συζητάμε και αυτό το οποίο είχαμε κατά νου ήταν ακριβώς η προστασία του μνημείου. Γι' αυτό και έγινε επίμονη και εργώδης συνεργασία των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού με την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και το Υπουργείο Μεταφορών. Πετύχαμε, λοιπόν, αυτό που έπρεπε να πετύχουμε και αυτό είναι που σας ενοχλεί.

Όλα αυτά ετέθησαν στη βάση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Ξέρετε, τα μέλη του συμβουλίου είναι δεκαεπτά, είναι εξεχόντες επιστήμονες, είναι μέλη των πανεπιστημιακών μας ιδρυμάτων και της Ακαδημίας Αθηνών. Είναι αφελές τουλάχιστον να πιστεύει κανείς ότι οι δεκαεπτά αυτές προσωπικότητες σύρονται άκριτα πίσω από την κυβερνητική βούληση. Είστε βαθιά νυχτωμένοι, αν πιστεύετε κάτι τέτοιο. Το ΚΑΣ γνωμοδότησε υπέρ της έγκρισης της προμελέτης, θέτοντας έντεκα όρους για τη σύσταση εξειδικευμένων μελετών για την προστασία του μνημείου, για τη λειτουργία του ως επισκέψιμου χώρου. Κοιτάξτε, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο εκφέρει εμπειριστατωμένη επιστημονική γνώμη, λειτουργώντας πάντοτε στο πλαίσιο των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, με γνώμονα την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και είναι ακριβώς περιβεβλημένο με ισχυρές θεσμικές εγγυήσεις αυτονομίας και ανεξαρτησίας.

Μιλάτε στη γραπτή σας ερώτηση για τη διάρρηξη της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς και ότι επέρχεται με την καταστροφή αρχαιοτήτων. Εμείς εδώ δεν πάμε να καταστρέψουμε αρχαιότητες, εντάσσουμε τις αρχαιότητες, τις εντάσσουμε μέσα σε κοινωφελείς σύγχρονες υποδομές. Διάρρηξη της εμπιστοσύνης των πολιτών αποφέρουν οι ιδεοληψίες, οι αγκυλώσεις και όσοι φαλκιδεύετε την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας.

Δική μας υποχρέωση και δέσμευση είναι να διασφαλίζουμε τη λήψη των κατάλληλων μέτρων, ώστε η εξυπηρέτηση των αναγκών ποιοτικής διαβίωσης, ανάπτυξης και προόδου των πολιτών να είναι δεδομένη, να συνυπάρχει με το πολύτιμο για την εξέλιξη και την ευημερία της κοινωνίας μοναδικό και αναντικατάστατο κεφάλαιο της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτό κάναμε στη Θεσσαλονίκη, το πετύχαμε απολύτως. Αυτό κάνουμε σε πολλά άλλα έργα. Αυτό θα συμβεί και με τις αρχαιότητες στον λόφο Παπούρα και το νέο αεροδρόμιο στο Καστέλλι.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Πολιτισμού κ. Στυλιανή Μενδώνη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ωραία.

Συνεχίζουμε με το ίδιο περιεχόμενο ερώτηση, με την τέταρτη με αριθμό 1208/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας κ. Εμμανουήλ Συντυχάκη προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Για την προστασία των πολλών σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων στον λόφο της Παπούρας, κοντά στο Καστέλλι Πεδιάδος, στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου Κρήτης».

Ορίστε, κύριε Συντυχάκη, σας ακούμε και εσάς.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, η οριοθέτηση και τοποθέτηση του ραντάρ του νέου αεροδρομίου στο Καστέλλι Πεδιάδας, είκοσι μέτρα από το σπάνιο αρχαιολογικό, μοναδικό για την αρχαιολογία της Κρήτης εύρημα, ξεχωριστό λόγω της μοναδικής του αρχιτεκτονικής μορφής στην κορυφή του λόφου Παπούρα, που κατοπτρεύει ολόκληρη την έκταση της πεδιάδας και που θα αλλάξει όλη την προϊστορία στον αιγαιακό χώρο, συνιστά κατά την άποψή μας, αλλά και των φορέων της περιοχής, ένα τεραστίως διαστάσεων πολιτιστικό και αρχαιολογικό έγκλημα, που, βέβαια, έχει τίμημα και αυτό το τίμημα είναι η προστασία των κερδών των επιχειρηματικών ομίλων που κατασκευάζουν και θα εκμεταλλεύονται το νέο ιδιωτικό αεροδρόμιο.

Και υπάρχει ομοβροντία αντιδράσεων για την απαράδεκτη στάση του Υπουργείου και την αναίχουνη απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, που δίνει το πράσινο φως για την τοποθέτηση ραντάρ και άλλων συνοδών έργων στον λόφο της Παπούρας, κατ' αρχάς, από το Δημοτικό Συμβούλιο Μινώα Πεδιάδας που έχει προσφύγει δικαστικά για την κατάπτωση της απόφασης του ΚΑΣ και κάθε άλλης σχετικής απόφασης, επίσης από τον Σύλλογο Ελλήνων Αρχαιολόγων, τον Σύλλογο Εκτάκτων Αρχαιολόγων, εκπροσώπων τριακοσίων Ελλήνων και ξένων αρχαιολόγων της κρητικής αρχαιολογίας, διεθνείς φορείς, μέχρι στιγμής τέσσερις χιλιάδες επτακόσιες διαδικτυακές υπογραφές του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ανατολικής Κρήτης, των Ξεναγών Κρήτης και Σαντορίνης, των μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων του Τμήματος Αρχαιολογίας του ΑΠΘ, της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, της Επιτροπής Πολιτών για την Προστασία του Λόφου της Παπούρας, του Πολιτιστικού Συλλόγου Πεδιαδιτών Αθήνας, σύσσωμης της τοπικής κοινωνίας της περιοχής, που επιβεβαιώνουν τις πολλαπλές αρνητικές συνέπειες στη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Πεδιάδας από το ιδιωτικό αεροδρόμιο, το οποίο δεν έχει καθόλου σχέση με τις λαϊκές ανάγκες για ασφαλείς και φθηνές μεταφορές. Αντιθέτως, έρχεται να εξασφαλίσει τεράστια και σίγουρα κέρδη των μονοπωλιακών ομίλων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Γι' αυτό άλλωστε το ΚΚΕ καταψήφισε στη Βουλή την αρχική σύμβαση και τη συμπληρωματική σύμβαση και είναι το μόνο κόμμα που το έπραξε. Σας θυμίζω, επίσης, ότι το ΚΚΕ ανέδειξε τους παραπάνω κινδύνους στη συζήτηση της 719/24-3-2025 επίκαιρης ερώτησης, απαιτώντας μέτρα προστασίας της περιοχής στην κορυφή του λόφου Παπούρα, η οποία ανασκάπτεται από τον Σεπτέμβριο του 2023. Η εγκατάσταση των ραδιοβοθημάτων αεροναυτιλίας απαιτεί εκτενείς διαμορφώσεις, ταπείνωση του λόφου, προϋποθέτει την κατασκευή συνοδών έργων και βοηθητικών κτιρίων, κατασκευή οδών πρόσβασης, λατόμηση με χρήση εκρηκτικών και άλλα.

Συνεπώς, θα προκαλέσει άμεση και έμμεση βλάβη στο μνημείο, τεράστιες μεταβολές και αλλοιώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στο αρχαιοτοπίο και στον περιβάλλοντα χώρο, διαταράσσοντας την άρρηκτη σχέση που τα συνδέει και μάλιστα τη στιγμή που η ανασκαφή δεν έχει ολοκληρωθεί και είναι σε εξέλιξη η ανάδειξη και αρχαιολογικών λειψάνων στα πρηνή του λόφου, αρχαίο μονοπάτι, κτιριακό συγκρότημα και σπήλαιο και δεν έχει υπάρξει ο ανάλογος χαρακτηρισμός των ζωνών προστασίας του μνημείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, κύριε Συντυχάκη.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Λίγο χρόνο ακόμα, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ.

Είναι φανερό ότι θα καταδικάσει το μνημείο σε αφάνεια και ερήμωση, ενδεχομένως και σε μερική καταστροφή, αντί της ανάδειξης και της επισκεψιμότητάς του στον βωμό των συμφερόντων και των κερδών των μονοπωλιακών ομίλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Συντυχάκη.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Συνιστά εμπαιγμό του λαού και προσπάθεια καλλιέργειας εφησυχασμού το γεγονός ότι το Υ-

πουργείο Πολιτισμού με δελτίο Τύπου τον Ιούνιο του 2024 δήλωνε ότι υπήρχε απαίτηση για αναζήτηση άλλης κατάλληλης θέσης για την τοποθέτηση του ραντάρ και την εκπόνηση νέας μελέτης για τη θέση του. Στην πορεία το αναίρεσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Συντηχάκη.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Να θέσω τα ερωτήματα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, αλλά έχετε φτάσει στα τέσσερα λεπτά.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Επιπλέον, τα περί διασφάλισης της επισκεψιμότητας του μνημείου που υποστηρίζει το Υπουργείο δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, αφού είναι γνωστό ότι η κυκλοφορία ανθρώπων περιμετρικά τέτοιων συστημάτων απαγορεύεται γενικά σε μια ορισμένη ακτίνα.

Σας ρωτάμε λοιπόν, κυρία Υπουργέ, τι μέτρα προτίθεται να πάρει η Κυβέρνηση για να ακυρωθεί η εγκατάσταση του ραντάρ του ιδιωτικού αεροδρομίου στον λόφο Παπούρα και να κηρυχθεί το μουσείο και όλος ο λόφος άμεσα ως Α' ζώνη αδόμητη, ώστε να καταστεί αρχαιολογικός χώρος, ασφαλής και προσβάσιμος για κατοίκους, επισκέπτες και μελετητές και τέλος, να μην αποσπαστεί το μνημείο από τον χώρο στον οποίο είναι ενταγμένο, αλλά να συνεχιστούν απρόσκοπτα οι ανασκαφές, καθώς και η διεξοδική μελέτη των ευρημάτων, με ευθύνη και χρηματοδότηση του κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Συντηχάκη. Άλλωστε, η κυρία Υπουργός ξέρει τα ερωτήματα, τα έχει διαβάσει.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, στην εξαιρετικά εκτενή ερώτησή σας, για την οποία πήρατε υπερδιπλάσιο χρόνο, είπατε πράγματα τα οποία ούτως ή άλλως είναι μεταξύ τους αντικρουόμενα.

Ακούστε, θα ξεκινήσω από το τελευταίο. Ποτέ κανείς δεν μίλησε για απόσπαση του μνημείου. Μόνος σας τη βρήκατε, μόνος σας τη λέτε. Ουδέποτε μίλησε κανείς για απόσπαση του μνημείου, διότι το συγκεκριμένο μνημείο για πολλούς λόγους, για πάρα πολλούς επιστημονικούς λόγους, δεν μπορεί να αποσπαστεί. Επομένως, να τελειώνει αυτή η ιστορία.

Δεύτερον, όταν γνωμοδότησε το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, γνώριζε πάρα πολύ καλά ότι τα ευρήματα προφανώς έπρεπε να μελετηθούν. Αυτό λέει ο αρχαιολογικός νόμος. Και ξέρετε, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο δεν παρανομεί, όπως θέλετε να πείτε εσείς, και σε καμία περίπτωση δεν παίρνει αναίσχυντες αποφάσεις. Ο χαρακτηρισμός είναι εξαιρετικά προσβλητικός για ανθρώπους οι οποίοι έχουν αφιερώσει τη ζωή τους στην προστασία, τη μελέτη και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Είναι εξαιρετικά προσβλητικός ο χαρακτηρισμός σας και δεν θα έπρεπε να τον χρησιμοποιείτε, ειδικά ένα κόμμα σαν και εσάς.

Και με όλο τον σεβασμό στους φορείς της περιοχής, επιτρέψτε μου να πω και κάτι άλλο. Οι φορείς της περιοχής δεν μπορούν να έχουν τη γνώση, την εμπειρία και την ειδικότητα των μελών του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Γι' αυτό, άλλωστε, η πολιτεία έχει ορίσει από το 1834 το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ως το ανώτατο γνωμοδοτικό της όργανο για θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επομένως, μη γίνεστε τόσο προσβλητικός και μην ισοπεδώνετε τα πάντα, γιατί αν κάτι ισοπεδώνεται δεν είναι το μνημείο στην Παπούρα, αλλά αυτό που εσείς επιχειρείτε να ισοπεδώσετε, εργαλειοποιώντας για εμμονές και πελατειακές σχέσεις την πολιτιστική κληρονομιά και τις αρχαιότητες. Διότι αυτό κάνετε συνεχώς.

Πάμε, λοιπόν, τώρα να δούμε τα υπόλοιπα. Είπατε ότι έχουν συγκεντρωθεί πέντε χιλιάδες υπογραφές. Για πείτε μου, σας παρακαλώ, πόσοι εξ αυτών έχουν δει όλο τον φάκελο; Πόσοι από αυτούς υπέγραψαν έχοντας πλήρη συναίσθηση τού τι υπογράφουν και δεν τους πήγε ένα απλό e-mail για το ότι πρέπει να προστατευθεί μία ακόμα αρχαιότητα; Είναι πολύ εύκολο να μαζεύει κανείς δεκάδες χιλιάδες υπογραφές.

Είπατε ότι ο λόφος θα ταπεινωθεί, ότι θα διαλυθούν οι αρχαιότητες και ότι μπαίνουν εκρηκτικά. Όλα αυτά είχαν προβλεφθεί πριν το εύρημα και χάρη στην παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού, χάρη στην εργώδη προσπάθεια που έγινε από το Υπουργείο Πολιτισμού και τις υπηρεσίες του, από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και από το Υπουργείο Υποδομών, φτάσαμε στο να προστατεύεται απολύτως το μνημείο με τη λογική της ολοκληρωμένης προστασίας.

Λέτε ότι γύρω από τέτοιου είδους εγκαταστάσεις, εννοώντας τα σύγχρονα ραντάρ, δεν είναι δυνατόν να κυκλοφορούν επισκέπτες. Αυτό το λέτε εσείς. Όμως, υπάρχουν ειδικότεροι ημών, οι οποίοι είναι οι άνθρωποι της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, οι οποίοι είναι ειδικοί επιστήμονες, οι οποίοι έχουν μελετήσει και είναι ακριβώς αυτοί οι οποίοι έχουν δει τη μελέτη ανάδειξης και γνωρίζουν πάρα πολύ καλά ότι το μνημείο μπορεί να είναι επισκέψιμο και με τη μεταφορά του ραντάρ στο πιο κάτω επίπεδο. Όλα αυτά είναι γνωστά.

Επίσης, λέτε συνεχώς σχετικά με τη δική μου δήλωση, ότι την αναίρεσα. Δεν αναίρεσα, κάτι που είπα προηγουμένως και στον συνάδελφό σας, καμία δική μου δήλωση. Είπα το 2024 ότι το μνημείο είναι εξαιρετικά σημαντικό και ότι θα προστατευτεί. Αυτό ακριβώς επιτυγχάνει το Υπουργείο Πολιτισμού και η γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, να προστατευθεί ένα πολύ σημαντικό μνημείο και να γίνει επισκέψιμο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Κυρία Υπουργέ, το ότι θα μπορούσατε να κατηγορήσετε το ΚΚΕ για πελατειακές σχέσεις είναι κάτι που δεν περιμένα. Να σας πω κάτι: Στο σπίτι του κρεμασμένου δεν μιλάνε για σκοινί! Θα σας παρακαλέσω, λοιπόν, πάρα πολύ την επόμενη φορά να είστε προσεκτική.

Και επιτρέψτε μου από αυτό εδώ το κοινοβουλευτικό Βήμα να σας εκφράσω όχι μόνο την προσωπική μου άποψη ή την άποψη του ΚΚΕ, αλλά την αγανάκτηση της τοπικής κοινωνίας, των φορέων, αλλά και εκατοντάδων επιστημόνων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, τους οποίους και ξεχνάτε και οι οποίοι είναι αντίθετοι με αυτή την απόφαση του ΚΑΣ. Σημειωτέον, το ΚΑΣ δεν είναι κάποιο ανεξάρτητο όργανο. Αν δεν κάνω λάθος, το διορίζετε. Αν δεν κάνω λάθος! Αυτοί, λοιπόν, εκφράζουν την έντονη ανησυχία τους και τον προβληματισμό τους σχετικά με την τύχη του μινωικού μνημείου, του μοναδικού λαβυρινθοειδούς μινωικού κτίσματος που εντοπίστηκε στον λόφο Παπούρα.

Να σας πω κάτι; Στην υπηρεσία δεν υποβλήθηκε ποτέ καμία μελέτη, καμία κανονική μελέτη. Αυτό που υποβλήθηκε πριν τον εντοπισμό του μνημείου ήταν μία σύντομη τεχνική έκθεση την οποία και βαφτίζετε ως μελέτη ή προμελέτη, αλλά είναι μια σύντομη τεχνική έκθεση της ΥΠΑ, που τη βαφτίσατε ως μελέτη σκοπιμότητας. Ακόμα και αυτή, αυτή η σύντομη τεχνική έκθεση, αναφέρει ότι προτείνει τη βέλτιστη λύση, αλλά όχι τη μοναδική. Υπάρχουν και άλλες τέσσερις, πέντε κατάλληλες θέσεις σε άλλες κορυφές που είχαν αρχικά επιλεγεί για την εγκατάσταση των ραδιοβημάτων.

Σε χρόνο ρεκόρ, μόλις ένα μήνα, τον Αύγουστο του 2024, απορρίφθηκαν οι εναλλακτικές, λόγω μη τήρησης των επιχειρησιακών απαιτήσεων που θέτει ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας. Δεν είναι λόγια δικά μου, είναι λόγια του κ. Αναγνώπουλου, του Γενικού Γραμματέα Υποδομών.

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών αποκάλυψε πως η απόφαση είχε, ήδη, ληφθεί επί της ουσίας εδώ και περίπου έναν χρόνο και πως η ανάθεση στον ανεξάρτητο μελετητικό οίκο Syrgus με διεθνή αναγνώριση για να εξεταστεί εναλλακτικές θέσεις έγινε περισσότερο για τα μάτια του κόσμου. Ωστόσο, καμία προμελέτη για την εγκατάσταση των ραδιοβημάτων δεν έχει κατατεθεί, όπως άλλωστε και καμία μελέτη για την προστασία, συντήρηση και ανάδειξη των ευρημάτων στο λόφο Παπούρα. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπήρξε καμία εισήγηση επί του θέματος της ημερήσιας διάταξης στη συνεδρίαση του ΚΑΣ.

Αντίθετα, το μόνο σχετικό που εμφανίστηκε στο ΚΑΣ ήταν αυτό που συνέταξε το αγγλικό μελετητικό γραφείο αρχιτεκτονικής το-

πίου Greenways με τίτλο: «Προκαταρκτική σε επίπεδο προμελέτης/Φάση Α - Σχεδιασμός περιβάλλοντος χώρου λόφου Παπούρα». Είναι, δηλαδή, μελέτη περιβάλλοντος χώρου ραντάρ και τίποτα περισσότερο. Αυτή, λοιπόν, η προμελέτη που χαρακτηρίστηκε ως μελέτη αεροναυτιλίας αφορά μόνο δύο θέσεις στα δύο απαλλοτριωμένα εμπόδια. Μάλιστα, χρηματοδοτήθηκε από την «ΤΕΡΝΑ» και όχι από το Υπουργείο -από την «ΤΕΡΝΑ»!- που καθοδήγησε και τον σχεδιασμό των διαμορφώσεων, ώστε να πάρει όσο περισσότερο υλικό μπορεί. Και προσέξτε -αυτά δεν τα λέτε, όμως, κυρία Υπουργέ- δύο μέρες μετά την απόφαση του ΚΑΣ, πριν καν καθαρογραφεί, εκδόθηκε η νέα απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου. Δεν περίμεναν καν, δηλαδή, την απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου.

Το γεγονός αυτό, επί της ουσίας απέκρυπτε το πραγματικό επίδοχο της συνενδρίασης του ΚΑΣ, δηλαδή την ίδια τη χωροθέτηση του ραντάρ, στη θέση των αρχαίων. Ή ακόμα χειρότερα, υπονοούσε ως δεδομένη και προαποφασισμένη τη χωροθέτησή του στο σημείο, με μόνο εκκρεμές ζήτημα αυτό της διαχείρισης σε τεχνικό επίπεδο της συνύπαρξης του μνημείου με τα ραδιοβιοθήματα.

Η εγκατάσταση, κυρία Υπουργέ, του ραντάρ στον ίδιο χώρο, και μάλιστα όπως προτείνεται σε εφαπτόμενες θέσεις, πνίγει και αφανίζει το μνημείο. Είναι λάθος από που είπατε στην πρωτολογία σας. Η εκπομπή ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας σε ακτίνα διακοσίων ή τριακοσίων μέτρων, καθιστά απαγορευτική την παραμονή ανθρώπων. Άρα, η συνύπαρξη στην Παπούρα δεν είναι μονόδρομος, αλλά απαγορευτική, αφού ακυρώνει και το σχέδιο προστασίας και ανάδειξης. Επισκεψιμότητα με τα ραντάρ δίπλα, δεν μπορεί να υπάρξει!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Από αυτή την άποψη είναι προκλητική η απάντησή σας, κυρία Υπουργέ, που αντί να μεριμνήσετε για την προστασία και την ανάδειξη αυτού του σπάνιας μορφής και τεράστιας επιστημονικής σημασίας μνημείου, υπερασπιζέστε το σχέδιο, δηλώνοντας πως μόνο η Ελλάδα μπορεί να έχει ένα σύγχρονο ραντάρ στη θέση που πριν χιλιετίες υπήρχε ένα αντίστοιχο οικοδόμημα.

Άρα, λοιπόν, το ΚΚΕ μεταφέρει την απαίτηση της κοινωνίας και των φορέων για ακύρωση κάθε κατασκευής που βρίσκεται κοντά στο μινωικό μνημείο. Να κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος, ασφαλής, προσβάσιμος για κατοίκους κι επισκέπτες, μελετητές. Να εμπεδωθεί αυτό και να μην αποσπαστεί το μνημείο και να σταματήσει κάθε ενέργεια της κατασκευάστριας εταιρείας στους γύρω λόφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Ελάτε, κυρία Υπουργέ.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Εσείς συνεχίζετε να επιμένετε στην απόσπαση. Απόσπαση δεν υπήρξε ποτέ και δεν υπάρχει στον ορίζοντα. Εσείς εξακολουθείτε να το λέτε. Είναι οι εμμονές σας! Και μετά σας κακοφαίνεται όταν σας μιλάμε για εμμονές.

Λοιπόν, η επισκεψιμότητα επιτρέπεται. Διότι, υπάρχει ειδική μελέτη, η οποία συζητά την ακτινοβολία. Επιπλέον, μην προσπαθεί το ΚΚΕ να αντικαταστήσει όλες τις επιστήμες και όλους τους ειδικούς. Δεν γίνεται! Υπάρχουν και ειδικοί και υπάρχει και μελέτη, η οποία έχει εξασφαλίσει και εγγυάται...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Να μας τη φέρετε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Θα σας τη φέρω. Θα τη βρω μέσα στα χαρτιά μου και θα σας τη δώσω. Μην ανησυχείτε. Δεν συνηθίζω να μιλάω χωρίς να ξέρω τι μου γίνεται.

Δεύτερον, λέτε ότι οι μελέτες αυτές οι οποίες έγιναν, δεν χρηματοδοτήθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού. Μα, αν κοιτάξετε λίγο τον αρχαιολογικό νόμο, θα βλέπατε και θα ξέρατε πάρα πολύ καλά ότι οι μελέτες των έργων αυτών χρηματοδοτούνται όχι από το Υπουργείο Πολιτισμού. Δηλαδή, όταν έχουμε αρχαιότητες μέσα σε ένα έργο το οποίο εκτελείται, δημόσιο ή ιδιωτικό -εδώ μιλάμε για ένα δημόσιο έργο- προφανώς βραβαίνουν τους αναδόχους και τους κυρίους του έργου οι μελέτες. Άρα, ποιο είναι το πρόβλημα; Αυτό λέει ο νομοθέτης.

Τώρα, επιμένετε στους χαρακτηρισμούς. Σας λέω ότι ο χαρακτηρισμός σας για τα μέλη του ΚΑΣ ότι είναι αναισχυντα, γιατί αυτό είπατε -μιλήσατε για ανεύθυνη συμπεριφορά-, επαναλαμβάνω ότι είναι εξαιρετικά προσβλητικός σε επιστήμονες, οι οποίοι έχουν αφιερώσει τη ζωή τους στη μελέτη, την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Το επαναλαμβάνω και θα το επαναλαμβάνω.

Από και και πέρα, αν νομίζετε ότι κάποιος ο οποίος έχει τα εύσημα που έχουν τα μέλη του ΚΑΣ και τη διακριτικότητα που έχουν στην επιστημονική κοινότητα για την επιστημονική τους, θα την προδίδαν, γιατί τους ζητάει κάποιος κάτι ο οποίος τους διόρισε, αυτό παραπέμπει σε δικές σας πρακτικές, όχι στις δικές μας πρακτικές. Φαίνεται ότι έχετε συνηθίσει διαφορετικά. Κανένας σοβαρός επιστήμονας, και πολύ περισσότερο όταν μιλάμε για ακαδημαϊκούς δασκάλους και μέλη της Ακαδημίας Αθηνών, δεν θα διακινδύνευε το όνομα και τη φήμη του. Αυτά γίνονται σε στρατευμένα καθεστώτα, όχι σε δημοκρατίες!

Όσο για την ΕΦΑ Ηρακλείου που λέτε ότι διαφωνεί, ακούστε, η οποιαδήποτε Εφορεία Αρχαιοτήτων για ένα θέμα που έρχεται στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, καταθέτει απόψεις.

Εάν ο νομοθέτης ήθελε υποχρεωτικά να εφαρμόζεται η γνώμη της εκάστοτε Εφορείας Αρχαιοτήτων, δεν θα είχε θεσπίσει ούτε τους εισηγητές. Και είναι ψεύδος αυτό που είπατε ότι δεν υπήρχε εισήγηση. Βεβαίως υπήρχε εισήγηση από τη Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων, γιατί διαφορετικά, ο νομικός σύμβουλος του κράτους που είναι παρών στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο δεν θα επέτρεπε να προχωρήσει το θέμα. Επομένως, μην προσπαθείτε να δημιουργείτε εντυπώσεις. Εάν, λοιπόν, ο νομοθέτης ήθελε να ακούγεται μόνο η άποψη αυτή, δεν θα είχε ούτε τους εισηγητές, που είναι οι αρμόδιες διευθύνσεις, ούτε το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Επομένως, μην προσπαθείτε τα πράγματα να τα φέρετε στα δικά σας μέτρα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υπουργού)

Και επίσης -και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου μετείχε σε όλες τις συσκέψεις οι οποίες έγιναν με το Υπουργείο Υποδομών, με την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, με τους ιδιώτες αναδόχους του έργου. Μετείχε πάντοτε! Επομένως, είχε πλήρη εικόνα και είχε στη διάθεσή της προφανώς το σύνολο των μελετών για να μπορέσει να συντάξει το δεκασέλιδο υπόμνημα το οποίο κατέθεσε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Προχωράμε στην έκτη με αριθμό 1210/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας» κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Κλειστό το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού (ΜΒΠ) Θεσσαλονίκης λόγω της υποστελέχωσης».

Ορίστε, κύριε Δελή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Το ΚΚΕ τον προηγούμενο μήνα με ερώτησή του στη Βουλή ανέδειξε τα προβλήματα στη λειτουργία του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης -γνωστό στην πόλη και ως Βυζαντινό Μουσείο- και του Λευκού Πύργου, που ανήκει οργανικά σε αυτό το μουσείο. Αναδείχθηκε έτσι η σοβαρή εικόνα εγκατάλειψης των δύο αυτών σημαντικών χώρων-μνημείων, ως αποτέλεσμα μιας διαχρονικής πολιτικής υποχρηματοδότησης -δεν πρωτοτυπείτε σε αυτό ως Κυβέρνηση-, της έλλειψης προσωπικού, αλλά και της εφαρμογής από το 2023 του νέου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας πέντε μουσείων ανάμεσά τους και του Βυζαντινού Μουσείου, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Παρ' όλα αυτά, η κυρία Υπουργός στη γραπτή της απάντηση στην ερώτησή μας αυτή και υπερασπιζόμενη προφανώς τον ν.5021, χαρακτηρίζει στην απάντησή της ως «όλως αβάσιμη και πάντως κακώς πιστή -βαριές κουβέντες- την προσπάθεια να συνδεθούν οι διαδικασίες που απαιτούνται από τη νομοθεσία για τη λειτουργία τους με δήθεν προβλήματα -όπως γράφει- και κακο-

διοίκηση». Ούτε λίγο ούτε πολύ η κυρία Υπουργός αρνείται την ύπαρξη προβλημάτων όταν μιλά για δήθεν προβλήματα.

Όμως, ξέρετε, η πραγματικότητα είναι αμείλικτη, κυρία Υπουργέ, κι έρχεται και διαψεύδει τους ισχυρισμούς σας και με τον πιο ηχηρό μάλιστα τρόπο. Γιατί την ίδια μέρα αυτής της γραπτής σας απάντησης στο ΚΚΕ στις 11 Ιουλίου του 2025, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού ανακοινώνει επίσημα την ίδια μέρα μέσα από την ιστοσελίδα του ότι θα παραμείνει κλειστό, ότι θα κλείσει για δεκαπέντε μέρες, λόγω εκτάκτων αναγκών στην αναδιάρθρωση εσωτερικών λειτουργιών του μουσείου, ενώ ταυτόχρονα διευκρινίζει στην ίδια ανακοίνωση πως οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν κανονικά.

Συγγνώμη, αλλά πρόκειται για μια πρωτοφανή απόφαση στην ιστορία των μουσείων. Για πρώτη φορά, ένα από τα μεγαλύτερα μουσεία της χώρας, το Βυζαντινό Μουσείο της Θεσσαλονίκης, μιας πόλης κατ'εξοχήν βυζαντινής, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, παύει να λειτουργεί για το κοινό όχι λόγω μιας φυσικής καταστροφής, όχι λόγω μιας ανακαίνισης ή μιας συντήρησης, τέλος πάντων, αλλά λόγω εσωτερικής αποδιοργάνωσης και πλήρους αδυναμίας στελέχωσης της. Πώς να το ονομάσει κανείς αυτό;

Εν τω μεταξύ, τίποτα δεν εγγυάται ότι θα επανέλθει αυτό το μουσείο σε κανονική λειτουργία μετά από αυτό το διάστημα των δεκαπέντε ημερών, όπως ανακοινώθηκε, στις 28 Ιουλίου δηλαδή, την επόμενη Δευτέρα, καθώς η στελέχωση δεν έχει αποκατασταθεί. Μάλιστα, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του μουσείου, σε συνέντευξή του στην «Καθημερινή» λέει ότι οσονούπω θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες πρόσληψης έκτακτου προσωπικού, αλλά συμπληρώνει ότι δεν πρόκειται να προσδιορίσει το ακριβές διάστημα που θα χρειαστεί, διότι πρόκειται για πολύπλοκη γραφειοκρατική διαδικασία εξειδικευμένου προσωπικού. Αυτά λέει ο πρόεδρος. Άρα το «δεκαπέντε μέρες» μπορεί να πάει ακόμα περισσότερο.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, κυρία Υπουργέ: Τι θα κάνετε ως Κυβέρνηση, ώστε να υπάρξει άμεση -πραγματικά άμεση- πρόσληψη όλου του αναγκαίου μόνιμου προσωπικού αρχαιοφυλάκων, όλων των ειδικοτήτων και της καθαριότητας φυσικά, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Βυζαντινού Μουσείου και να υπάρξει και άμεση αποκατάσταση στις φθορές και να υλοποιηθούν τα έργα συντήρησης αυτού του μουσείου;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Βουλευτά, διαβάσατε την ανακοίνωση του μουσείου που λέει ότι αναστέλλεται η λειτουργία του λόγω εκτάκτων αναγκών στην αναδιάρθρωση εσωτερικών λειτουργιών του μουσείου, αλλά οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν κανονικά.

Διαβάζοντας αυτήν την ανακοίνωση, εσείς βγάξετε ένα αυθαίρετο συμπέρασμα ότι το μουσείο παύει να λειτουργεί «λόγω της πλήρους αδυναμίας στελέχωσης και εσωτερικής αποδιοργάνωσης». Αυτά τα δύο από πού προκύπτουν και πόσο αβίαστα εσείς τα ερμηνεύετε, είναι πραγματικά άξιοι απορίας.

Ακούστε, το μουσείο παραμένει προσωρινά κλειστό λόγω των αναγκαίων επισκευαστικών εργασιών και εργασιών συντήρησης των υδραυλικών και ηλεκτρολογικών του εγκαταστάσεων, προκειμένου να επαναλειτουργήσει με ασφάλεια. Ελπίζουμε ότι αυτό θα γίνει σε δεκαπέντε ή σε δεκαεπτά μέρες. Πάντως αυτές οι επισκευές πρέπει να γίνουν.

Δυστυχώς το σύνολο των προβλημάτων αυτών το μουσείο, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Πολιτισμού, τα κληρονόμησε από το μουσείο ως ειδική περιφερειακή υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Δεν αποποιούμαι ευθυνών ούτε ρίχνω ευθύνες. Όμως αυτά τα προβλήματα στα υδραυλικά και ηλεκτρολογικά συστήματα υπήρχαν. Κάποτε πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Δεδομένου, λοιπόν, του αναγκαίου χρόνου που απαιτείται για την προσαρμογή στο νέο διοικητικό status, η διοίκηση του μουσείου έκρινε ότι τώρα, τους θερινούς μήνες, που η επισκεψιμότητα του μουσείου είναι εξαιρετικά μειωμένη -αν θέλετε μπορώ

να σας δώσω και νούμερα-, γεγονός που πάντα συνέβαινε στο συγκεκριμένο μουσείο για πολλούς λόγους, μπορεί να κλείσει, προκειμένου να γίνουν αυτές οι κρίσιμες και αναγκαίες εργασίες.

Όμως μιας και αναφερθήκατε στο προσωπικό, ας δούμε τι προβλέπεται γι' αυτό. Σύμφωνα με τον ν.5021 προβλέφθηκαν εξήντα εννέα οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού και πενήντα μία οργανικές θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Έως τη στελέχωση των κενών οργανικών θέσεων, προβλέφθηκε η κάλυψη αυτών με αποσπάσεις μόνιμου προσωπικού και προσωπικού ΙΔΑΧ των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Επιπλέον, έχει κατ'εξαίρεση εγκριθεί η πρόσληψη εξήντα εννέα υπαλλήλων ΙΔΟΧ για χρονικό διάστημα επτά μηνών.

Όπως είπατε και εσείς, παράλληλα το μουσείο λειτουργεί και τον Λευκό Πύργο. Η αλήθεια είναι ότι με ευθύνη του μουσείου καθυστέρησε ανεπίτρεπτα η δημοσίευση της προκήρυξης για την πρόσληψη εξήντα δύο ατόμων με σύμβαση εργασίας επτά μηνών για την κάλυψη των αναγκών του. Οι εγκρίσεις, ό,τι έπρεπε δηλαδή η Κεντρική Κυβέρνηση να κάνει, έχουν γίνει από τον Μάρτιο.

Δεδομένης, λοιπόν, αυτής της καθυστέρησης στην πρόσληψη του ΙΔΟΧ προσωπικού, αλλά και του γεγονότος ότι ο Λευκός Πύργος έχει ιδιαίτερα μεγάλη ζήτηση τους μήνες αυτούς, η διοίκηση του μουσείου έκρινε σωστό να μεταφέρει το προσωπικό του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού στον Λευκό Πύργο, προκειμένου να επιμηκύνει το ωράριο λειτουργίας του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Εμείς ευχαριστούμε.

Κύριε Δελη, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Σας άκουσα, κυρία Υπουργέ, με μεγάλη προσοχή και βλέπω ότι διαφωνείτε με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Βυζαντινού Μουσείου. Εσείς λέτε ότι το Βυζαντινό Μουσείο της Θεσσαλονίκης είναι κλειστό -σε αυτό συμφωνούμε, άλλωστε αυτή είναι και η πραγματικότητα η πικρή αυτή τις μέρες -και δεν ξέρουμε και για πόσο ακόμη- και αυτό το αποδίδετε στις επισκευές που πρέπει να γίνουν. Ο δε πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου λέει -επαναλαμβάνω πάλι από τη συνέντευξή του την πρόσφατη- ότι θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες πρόσληψης έκτακτου προσωπικού και θα επέλθει η κανονικότητα, αλλά δεν μπορεί να προσδιορίσει το ακριβές διάστημα που θα χρειαστεί. Στη συνέντευξή του ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου δεν αναφέρεται καθόλου στις αναγκαίες επισκευαστικές εργασίες, τις οποίες εσείς επικαλείστε για το κλείσιμο του μουσείου.

Κοιτάξε, νομίζω ότι δεν είναι σωστό να κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Για εμάς το πρόβλημα προκύπτει και ήταν περίπου δεδομένο ότι θα προκύψει από την εφαρμογή αυτού του νόμου με τον οποίο τα πέντε αυτά μουσεία έγιναν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Υποσχθήκατε και εσείς και η Κυβέρνησή σας ευελιξία διοικητική, κυρία Υπουργέ, αλλά αυτό που βλέπουμε είναι μια χαρακτηριστική δυσκαμψία και δαιδαλώδεις διοικητικές διαδικασίες. Η όποια πρόσληψη εποχικού προσωπικού, αν και όταν προκύψει -εσείς βεβαίως αποδώσατε τις ευθύνες πάλι στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού αυτού προσώπου- δεν πρόκειται να λύσει αυτό το ζήτημα. Θα αφορά δυο, τρεις, τέσσερις μήνες, πέντε μήνες και μετά ξανά πάλι τα ίδια: μονή βάρδια -έτσι λειτουργεί αυτό το μουσείο εδώ και καιρό-, κλειστές αίθουσες -οι τέσσερις μονάχα από τις έντεκα ανοιχτές, ενώ πρόκειται για ένα πραγματικό στολίδι της πόλης και τεχνικά και κατασκευαστικά-, λειψή καθαριότητα, κατάρρευση υποδομών. Το υπάρχον μόνιμο προσωπικό είναι γνωστό ότι δεν επαρκεί ούτε για τη στοιχειώδη λειτουργία αυτού του μουσείου. Είναι χαρακτηριστικό μάλιστα ότι έχουν ανακληθεί οι άδειες του ήδη εξαντλημένου αυτού μόνιμου προσωπικού σε μια απέλπιδα προσπάθεια να μείνει ανοιχτός ο Λευκός Πύργος τώρα το καλοκαίρι μέχρι τις 8.00' το βράδυ, γιατί όντως η επισκεψιμότητά του είναι τεράστια -και όλοι καταλαβαίνουμε γιατί βέβαια-, κάτι που θα έπρεπε να συμβαίνει από την 1^η του Απριλίου σύμφωνα με τον νόμο που υπάρχει για την τουριστική περίοδο.

Όλα αυτά βέβαια είναι τυχαία; Θα έλεγε κανείς ότι είναι μόνο

στο Βυζαντινό Μουσείο; Ούτε τυχαία είναι, ούτε μεμονωμένα. Προβλήματα υποστελέχωσης και μάλιστα το ίδιο έντονα υπάρχουν και στην Αθήνα, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Βυζαντινό Χριστιανικό Μουσείο, εδώ, κοντά στη Βουλή, και σε όλα τα μουσεία λίγο ως πολύ και δεν αποτυπώνουν παρά, λέμε εμείς, μια πορεία απαξίωσης ουσιαστικά του πολιτισμού, η οποία συνεχίζεται, μέσα από την εμπορευματοποίησή του.

Αυτή η εμπορευματοποίηση, κυρία Υπουργέ, όπως σας είπαμε και στη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου, εντάθηκε με τη μετατροπή αυτών των πέντε μεγάλων μουσείων της χώρας σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, γιατί αποσπάστηκαν από τον διοικητικό κορμό του Υπουργείου Πολιτισμού και τα ρίξατε για να κολιμπήσουν εκεί στα βαθιά νερά του εμπορευματοποιημένου πολιτισμού με τους καρχαρίες μεγαλοκαπιταλιστές φυσικά να καρδοκούν.

Σε μια συνέντευξή σας τον περασμένο Απρίλη, πάλι στην «Καθημερινή», την οποία επικαλούμαι, λέτε ότι αυτά τα πέντε μουσεία απέκτησαν δικό τους ΑΦΜ, ότι εντάσσονται ως αυτοτελείς φορείς σε εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα, ότι συνάπτουν απευθείας συμβάσεις και συνεργασίες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς -είναι δικιά σας λόγια αυτά- και εξασφαλίζουν σημαντικές χορηγίες.

Συγγνώμη, αλλά εσείς βλέπετε εδώ κάτι σχετικό με τον επιστημονικό, παιδαγωγικό και κοινωνικό ρόλο των μουσείων; Όχι βέβαια, γιατί δεν υπάρχει. Όλα αυτά αποτελούν όψεις και πλευρές της εμπορευματικής και επιχειρηματικής λειτουργίας των μουσείων, μια λειτουργία η οποία υποτάσσει την πολιτιστική κληρονομιά στα άμεσα οικονομικά συμφέροντα των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων, των κρουαζιερόπλοιων, των διαφόρων tour operators.

Και εν πάση περιπτώσει, μπορείτε εσείς εδώ ως υπεύθυνη, ως Υπουργός Πολιτισμού να εγγυηθείτε και να μας δώσετε μια συγκεκριμένη ημερομηνία για την άμεση λειτουργία του Βυζαντινού Μουσείου στη Θεσσαλονίκη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κοιτάτε, ότι έχουμε μια εντελώς διαφορετική αντίληψη στο πώς προσεγγίζουμε τον πολιτισμό, είναι προφανές. Άλλωστε ο πολιτισμός είναι μια κατ' εξοχήν πολιτική έννοια και θα ήταν προβληματικό εάν εμείς και εσείς συμπίπαμε στο πώς αντιμετωπίζουμε τον πολιτισμό, τη διαχείρισή του, την αντίληψη περί πολιτισμού.

Ακούστε, δεν θα μπω σε αυτήν τη συζήτηση της εμπορευματοποίησης. Τα έχουμε πει χιλιάδες φορές. Εσείς επιμένετε ότι ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, δηλαδή ένας φορέας ο οποίος είναι δημόσιος, ανήκει στη δημόσια σφαίρα, εμπορευματοποιεί τον πολιτισμό. Πρόβλημα σας η αντίληψη αυτή.

Από εκεί και πέρα για τα θέματα τα οποία θίξατε, κατ' αρχάς να πω ότι ποτέ δεν έχω ακούσει το ΚΚΕ να θεωρεί, έστω μία υπηρεσία σε όλο το δημόσιο ότι είναι επαρκώς στελεχωμένη. Αυτό που σας ενδιαφέρει, γιατί αυτό ταυτίζεται με την ιδεολογία σας, είναι ένα κράτος τεράστιο, με καμία απολύτως σχέση με ιδιωτική πρωτοβουλία. Είναι θέματα αντίληψης αυτά, είναι θέματα ιδεολογίας, βαθιάς ιδεολογίας. Επομένως ας το περάσουμε και αυτό.

Επικαλείστε τις κλειστές αίθουσες στο Βυζαντινό Μουσείο κ.λπ.. Δεν ξέρω από πότε έχετε να πάτε. Εάν πηγαίνατε πρόσφατα, θα βλέπατε ότι οι αίθουσες είναι κλειστές, διότι έχουν εισχωρήσει τόσες υγρασίες, ώστε δημιουργούν πρόβλημα, όχι γιατί στάζει νερό. Όλα αυτά κληροδοτήθηκαν στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου από την εποχή που ήταν υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Όλα αυτά προσπαθεί να θεραπεύσει και η διοίκηση, συνεπικουρούμενη από το Υπουργείο.

Σας είπα προηγουμένως -ακούτε όμως επιλεκτικά πάντα στις πρωτολογίες- ότι οι εγκρίσεις από την Κεντρική Κυβέρνηση για την πρόσληψη του ΙΔΟΧ προσωπικού είχαν ολοκληρωθεί την 1^η Μαρτίου. Υπαίτιότητι του διοικητικού συμβουλίου -δεν σας το έκρυψα, σας το είπα στην πρωτολογία μου- καθυστέρησαν οι προσλήψεις αυτού του προσωπικού.

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, επειδή αναφέρεστε αποσπασματικά σε μια δήλωσή του, δεν λέει κάτι άλλο από αυτό ακριβώς το οποίο είπα και εγώ, ότι καθυστέρησαν οι διαδικασίες και απαιτείται συγκεκριμένος χρόνος για τη διαδικασία πρόσληψης. Είναι αυτό το οποίο γίνεται.

Από εκεί και πέρα, επειδή αρνείστε την οποιαδήποτε ευελιξία των μουσείων αυτών, το οποιοδήποτε δικαίωμα της αυτοδιοίκησης τους, για να πάμε λίγο να δούμε το γειτονικό μουσείο, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Θεσσαλονίκης, το οποίο λειτουργεί ακριβώς με το ίδιο στάτους.

Γιατί εκεί δεν υπάρχουν αρρυθμίες; Γιατί εκεί δεν υπάρχουν προβλήματα; Γιατί παίρνει χορηγίες; Γιατί η επισκεψιμότητά του συνεχώς αυξάνει, σε αντίθεση με το Βυζαντινό Μουσείο, το οποίο διαχρονικά -όχι τώρα που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου- το καλοκαίρι είχε εξαιρετικά περιορισμένους επισκέπτες; Γιατί υπάρχουν ποικίλα θέματα.

Προφανώς πρέπει να υπάρχει και το Βυζαντινό Μουσείο, προφανώς δεν κρίνουμε μόνο από τους επισκέπτες, αλλά δεν μπορεί να μην ληφθεί υπ' όψιν ότι ήρθε μέρα που το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη είχε δέκα άτομα. Πρέπει κανείς να δει ποιοι το επισκέπτονται. Οι Θεσσαλονικείς δεν θα πάνε το καλοκαίρι στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού. Ποιος είναι ο κατηγορίας που επισκέπτεται το Βυζαντινό Μουσείο; Είναι πολύ πιο σύνθετα τα πράγματα.

Πρέπει λοιπόν κάποτε όσο και αν σας ενοχλεί να λειτουργούν τα μουσεία, να λειτουργούν με ευελιξία και λαμβάνοντας υπ' όψιν εν τέλει το κόστος και το όφελος της λειτουργίας τους. Και αυτό ακριβώς διασφαλίζει πάντα το Υπουργείο Πολιτισμού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε με την πέμπτη με αριθμό 1214/14-7-2025 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας και Βουλευτού Β1^η Βόρειου Τομέα Αθηνών κ. Ζωής Κωνσταντοπούλου προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα: «Οργιώδεις μεθοδεύσεις στις δημόσιες συμβάσεις από την Κυβέρνηση».

Κυρία Πρόεδρε, έχετε τον λόγο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, πριν μπω στο θέμα της ερώτησής μου και στο κυρίως περιεχόμενό της, να σας υποβάλλω και μια ερώτηση μήπως ξέρετε, γιατί βρέθηκε στο Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και εκεί στη διάρκεια του συμβουλίου κυκλοφόρησε αυτό το πολύ εμπνευσμένο βίντεο του κ. Μητσotάκη με τα ψάρια που κάποιοι επικοινωνιολόγοι μάλλον τον συμβούλεψαν για να μην συσχετίζεται τόσο πολύ με τα πρόβατα και τον ΟΠΕΚΕΠΕ, να δώσει στη δημοσιότητα ένα βίντεο με ψάρια, για να διαφημίσει τη νέα πρωτοβουλία του για τα θαλάσσια πάρκα.

Εκεί λοιπόν, για την οριοθέτηση των θαλασσίων πάρκων, είδαμε μια περίεργη χάραξη, ειδικά στο Ιόνιο, και όταν ρώτησα ποιος την έχει κάνει, μου είπαν «ο μελετητής». Επειδή φαντάζομαι ότι και αυτή η μελέτη είναι κάποια απευθείας ανάθεση από τις πολλές στις οποίες αρέσκει η Κυβέρνηση, ήθελα να ρωτήσω μήπως κάτι γνωρίζατε σχετικά με το ποιος είναι αυτός ο μελετητής που χάραξε τα θαλάσσια πάρκα με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο, ειδικά για το Ιόνιο.

Βλέπω ότι σημειώνετε εντατικά, οπότε αναπτύσσω και την προσδοκία ότι θα μου απαντήσετε.

Έρχομαι τώρα στο κυρίως θέμα της επίκαιρης ερώτησής μου που μετά από την απάντησή σας και αναλόγως και της απάντησής σας, θα την απευθύνω και στον Πρωθυπουργό, να δούμε μήπως θελήσει να κλείσει τη σεζόν με μια παρουσία στη Βουλή, μιας και δεν έχει έρθει παρά μόνο μία φορά σε όλη την τακτική Σύνοδο για να απαντήσει σε μία επίκαιρη ερώτηση.

Το θέμα αφορά τις οργιώδεις μεθοδεύσεις στις δημόσιες συμβάσεις, όπως αυτές αποκαλύπτονται από την πρόσφατη έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενός από τα τρία ανώτατα δικαστήρια της χώρας και εκείνο που είναι αρμόδιο και για λογιστικούς και νομικούς ελέγχους των δημοσίων δαπανών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Προέδρου)

Το Ελεγκτικό Συνέδριο λοιπόν στην έκθεσή του που αφορά την περίοδο 1-7-2023 με 31-12-2024 διαπιστώνει δεκατρείς παραβάσεις τις οποίες εντοπίζει, μεταξύ των οποίων: μη νόμιμη εξαίρεση των διαδικασιών ανάθεσης μικτών συμβάσεων από την εφαρμογή των κειμένων διατάξεων, ουσιώδεις τροποποιήσεις όρων διακήρυξης χωρίς δημοσίευση, ελλιπή τεκμηρίωση της σκοπιμότητας και του προϋπολογισμού δημοσίων συμβάσεων σε βαθμό που δεν επιβεβαιώνεται ο εύλογος χαρακτήρας στις δημοσιονομικές δαπάνες υπό όρους διαφάνειας, αδικαιολόγητη παρέκκλιση από τον κανόνα της διενέργειας διαγωνισμού για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, μη νόμιμες ουσιώδεις τροποποιήσεις όρων, αδικαιολόγητους αποκλεισμούς ελλείψει σαφήνειας στους όρους της διακήρυξης, περιορισμούς και αδικαιολόγητες διακρίσεις στα κριτήρια επιλογής, μη νόμιμους αποκλεισμούς από διαγωνιστικές και διαγωνιστικές διαδικασίες, αξιολόγηση τεχνικών προσφορών χωρίς πλήρη και επαρκή αιτιολογία, αποδοχή προσφορών κατά παράβαση της διακήρυξης, αποδοχή εναλλακτικών προσφορών χωρίς να απαιτείται και χωρίς να επιτρέπεται, πλημμέλειες στα στάδια ελέγχου δικαιολογητικών και ούτω καθεξής.

Είναι μια έκθεση κόλαφος. Αναφέρθηκα σε αυτήν και στην ομιλία μου στο νομοσχέδιό σας για τις δημόσιες συμβάσεις. Παρατηρούμε μια προσπάθεια της Κυβέρνησης να υποτιμήσει το θέμα και να πει: «Εντάξει, δεν έχουμε δώσει με απευθείας ανάθεση και τόσα πολλά, μόνο 12 δισεκατομμύρια την τελευταία εξαιτίας, μόνο 2 δισεκατομμύρια την τελευταία διετία». Αυτά τα ποσά είναι ιλιγγιώδη, είναι αστρονομικά, για να τα διαχειρίζεστε χωρίς εφαρμογή των κανόνων διαφάνειας και χρηστής διοίκησης. Και τα ερωτήματα είναι δύο και θα περιμένω τις απαντήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Μου αρέσει που συντονίζομαστε, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτον, σε ποιες ενέργειες έχετε προβεί για να ανατάξετε την οργάνωση κατάστασης στον τομέα δημοσίων συμβάσεων; Τι πρόκειται να κάνετε στο άμεσο μέλλον, αν δεν έχετε κάνει και τόσα μέχρι τώρα και νομίζετε ότι πρέπει να κάνετε; Δεύτερον, θα προβείτε σε ελέγχους για τα προηγούμενα χρόνια με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις;

Περιμένω τις απαντήσεις σας και θα επανέλθω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Θα ευχαριστήσω και την Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματος Πλεύση Ελευθερίας για την ερώτησή της, γιατί αφορά ένα θέμα για το οποίο οφείλουμε προφανώς να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να ενημερώνεται η κοινή γνώμη και είναι υποχρέωση όλου του πολιτικού συστήματος να κάνει ό,τι μπορεί προκειμένου να συμβάλλει στη διαφάνεια.

Βεβαίως αυτή η λέξη, η οποία η κυρία Πρόεδρος έχει παρατηρήσει ότι δεν χρησιμοποιείται συχνά στην τελευταία νομοθετική παρέμβαση, για μένα δεν έχει σημασία πόσες φορές τη χρησιμοποιεί κανείς, αλλά αν είναι αντικείμενο και περιεχόμενο μιας ενεργού και σοβαρής πολιτικής στο θέμα των δημοσίων συμβάσεων.

Αυτό, κυρία Πρόεδρε, σε ό,τι με αφορά προσωπικά και σε ό,τι αφορά την παράταξη την οποία εκπροσωπώ, ήταν, είναι και θα είναι μια βασική αρχή και πιστεύω ότι ο καθένας ελέγχεται και προσωπικά για τον τρόπο που εφαρμόζει τις αρχές αυτές και ειδικά σε θέματα νομιμότητας, πιστεύω ότι δεν μπορεί να υπάρχουν εκππτώσεις.

Το δικό μου παράδειγμα, λοιπόν, που αποτελεί κυβερνητική πολιτική έχει δοθεί με ξεκάθαρο τρόπο στο Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν, όπως έχω ανακοινώσει, εντοπίσαμε ότι εκατοντάδες επενδυτικά σχέδια του παρελθόντος, νόμων αναπτυξιακών προηγούμενων ετών, δεν έχουν ολοκληρωθεί όπως έπρεπε και παρεμβήκαμε και παρεμβήκαμε και νομοθετικά, προκειμένου να γίνουν γρήγορα όλες οι διαδικασίες επιστροφής εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ πίσω στα ταμεία του Ελληνικού Δημοσίου,

δηλαδή πίσω στον Έλληνα φορολογούμενο. Αυτό είναι μια πολύ συγκεκριμένη πολιτική.

Το δεύτερο και για το οποίο πραγματικά ευχαριστώ που έχετε κάνει αυτήν την ερώτηση, αλλά οφείλουμε να το ξεκαθαρίσουμε, είναι ότι το Υπουργείο Ανάπτυξης σε ό,τι αφορά τις δημόσιες συμβάσεις έχει νομοθετική ευθύνη, έχει ρυθμιστική ευθύνη. Ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης είναι η ρύθμιση του πλαισίου, δεν είναι ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις. Αυτό θέλω να είναι απολύτως σαφές.

Επίσης, σε ό,τι αφορά την έκθεση που μελέτησα του Ελεγκτικού Συνεδρίου να ξεκαθαρίσουμε κάτι, είναι ένας θεσμός, είναι ετήσιες οι εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Έχω δει όλες τις εκθέσεις από το 2016 μέχρι σήμερα. Πιστεύω ότι και εσείς, κυρία Πρόεδρε, τις έχετε δει. Βλέπετε ότι στη συντριπτική πλειονότητα τα δεκατρία σημεία που επισημαίνει το Ελεγκτικό Συνέδριο επαναλαμβάνονται και τα προηγούμενα χρόνια.

Αυτό δεν το λέω, ξέρετε, για να δικαιολογήσω κάτι, αλλά για να πω στους ανθρώπους που μας παρακολουθούν αυτήν τη στιγμή, και έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτό να γίνει κατανοητό, το εξής: Ότι είναι υποχρεωτικός ο προσυμβατικός έλεγχος, δηλαδή ο έλεγχος προτού προχωρήσει κανείς στην υπογραφή σύμβασης από 300.000 ευρώ από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από 1.700.000 από κλιμάκιο σε ό,τι αφορά χρήματα που προέρχονται από εθνικούς πόρους και πάνω από 5.000.000 σε ό,τι αφορά τα χρήματα που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση από κλιμάκιο. Εάν δεν πάρετε τη σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν μπορεί κανένας να υπογράψει σύμβαση.

Συνεπώς, δεν έχει συμβεί κάτι παράνομο πουθενά. Υπήρξαν παρατηρήσεις, οι οποίες λήφθηκαν υπ' όψιν από αυτούς που έχουν διενεργήσει τους διαγωνισμούς, και προχώρησαν στις διορθώσεις, προκειμένου να υπογραφούν οι συμβάσεις. Διαφορετικά θα είχε γίνει κάτι παράνομο.

Θέλω να είμαι πάρα πολύ ευθύς μαζί σας. Εάν έχετε υπ' όψιν σας περιπτώση που αυτό που μόλις είπα δεν έχει γίνει, σας παρακαλώ πάρα πολύ να την αναφέρετε δημόσια και συγκεκριμένα και, αν υπάρχει περίπτωση για την οποία θεωρείτε ότι έχει υπάρξει παρανομία, να την πάτε στον κύριο εισαγγελέα. Διότι όταν λέμε διαφάνεια εννοούμε διαφάνεια παντού, για τους πάντες και για τα πάντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κυρία Πρόεδρε, έχετε τον λόγο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ξέρετε, κάποτε μου είπε ο κ. Βενιζέλος: «Αν νομίζετε ότι για τα υποβρύχια και τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά υπάρχει παρανομία, να τα πάτε στον εισαγγελέα» και τα πήγα. Πήγα τη συνεδρίαση της Βουλής στην Εισαγγελία Διαφθοράς. Και η Εισαγγελία Διαφθοράς με την κ. Πόπη Παπανδρέου τότε, που ήταν στην Εισαγγελία Διαφθοράς, διαβίβασε τη δικογραφία στη Βουλή για να ελεγχθούν Παπακωνσταντίνου και Βενιζέλος.

Και ξέρετε τι έκανε τότε η κυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου; Έκλεισε τη Βουλή στις 4 Ιουνίου. Δεν είχε κλείσει ποτέ τόσο νωρίς η Βουλή. Τα δε στελέχη της Νέας Δημοκρατίας και ο κ. Αθανασίου, Υπουργός Δικαιοσύνης τότε της Νέας Δημοκρατίας, κρατούσε τη δικογραφία στο συρτάρι του για περισσότερο από μήνα, αφού προηγουμένως τα κρατούσε στο συρτάρι του και ένας περιώνυμος Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Επομένως, κύριε Υπουργέ, να μην έχετε καμία αμφιβολία ότι εμείς και εγώ προσωπικά θα κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας. Να ξέρετε ότι δεν είναι του χεριού σας. Και επειδή κάνατε μία διάκριση και την κρατάω, είπατε ότι είναι και θέμα προσωπικού παραδείγματος, και εγώ αυτό το εκλαμβάνω σαν έναν διαχωρισμό της θέσης σας, δεν είναι όλα και όλοι του χεριού σας και κυρίως του χεριού αυτής της Κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη, ο οποίος έχει οργάνσει.

Νομίζω θα το ξέρετε ότι πια ασφυκτιούν και στελέχη του κόμματός σας και λένε: «Μα, πόσα πια θα φάνε». Το ξέρετε αυτό; Βοά ο τόπος από τα στελέχη του κόμματός σας που λένε «μα, πόσο πια θα φάνε» από την αχορταγιά, η οποία έχει ξεχειλίσει και έχει καταλάβει ο κόσμος ότι η Κυβέρνηση αυτή τρώει με χρυσά κουτάλια από το δημόσιο χρήμα.

Βεβαίως θα σας αναφέρω παραδείγματα με πρώτο και κατα-

λυτικό το παράδειγμα της Σύμβασης 717 για την οποία ακόμη και τον Φλεβάρη του 2024 πήγαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ανάπτυξης -όχι επί των δικών σας ημερών, αλλά ελέγξετε το παρακαλώ μιας και μου ζητήσατε δημόσια να τα πούμε. Εγώ τα έχω πει πολλές φορές δημόσια, ίσως δεν τα έχετε ακούσει, δεν σας τα έχουν μεταφέρει, να λοιπόν η ευκαιρία.

Σύμφωνα με τη μαρτυρία της κ. Γναρδέλλη, την οποία, όπως καταλαβαίνουμε, προωθεί η Κυβέρνηση για Αντιπρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου -και ελπίζω να μη συμβεί αυτό, γιατί πρόκειται και για πρόσωπο που έχει καταμνησθεί για αδικήματα που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία- σύμφωνα με τη μαρτυρία της πέρυσι τον Φλεβάρη πήγανε στο Ελεγκτικό Συνέδριο στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης για να ενημερωθούν για τη Σύμβαση 717, για τη σύμβαση δηλαδή που συνδέεται με το έγκλημα των Τεμπών, για τη σύμβαση την οποία διαβίβασε η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας.

Συμβαίνει να είναι πάλι η κ. Πόπη Παπανδρέου, γιατί οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν ευσυνειδησία και είναι ταγμένοι στο καθήκον πηγαίνουν και προχωράνε όσο και αν κάποιοι απεργάζονται πώς θα τους εκκαθαρίσουν. Γιατί σίγουρα έχετε ακούσει και για τη συνομιλία στη δικογραφία του ΟΠΕΚΕΠΕ, που δύο κοινοί κακοποιοί που ανήκουν στο κόμμα στο οποίο ανήκετε και εσείς, στη Νέα Δημοκρατία, συζητάνε για το πώς ο ένας Υπουργός μίλησε στον άλλον, δηλαδή ο Μάκης Βορίδης στον Φλωρίδη, για το πώς θα «ξεκλωθούν» -εντός εισαγωγικών το λέω εγώ, αλλά εκείνοι το λένε εκτός- την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα.

Η προαλειφόμενη λοιπόν και προτεινόμενη, ενδεχομένως, και για Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου είπτε από πέρυσι, απαντώντας σε δική μου ερώτηση, ότι στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης πήγαν να συζητήσουν για τη Σύμβαση 717. Και ξέρετε τι προέκυψε πριν λίγες μέρες; Προέκυψε ότι εκείνες τις ημέρες συζητιόταν στο Ελεγκτικό Συνέδριο η υπόθεση της 717 και η προσφυγή της ΕΡΓΟΣΕ. Και έγινε αυτή η διαδικασία στα μουλωχτά, δεν εμφανίστηκε η ΕΡΓΟΣΕ, δεν εμφανίστηκε το Ελληνικό Δημόσιο, αλλά παρέστη μόνο με δήλωση και ω του θαύματος βγήκε απόφαση υπέρ της ΕΡΓΟΣΕ που δεν παρέστη και το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει ασκήσει ούτε αναίρεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Αυτήν την απόφαση την είχε στα χέρια του χέρι με χέρι, γιατί ήταν από τις εκτιπώσεις που γίνονται από τους δικαστές και όχι από το δημόσιο αναρτηθέν έγγραφο, ο Καραμανλής που την έφερε εδώ ως αποδεικτικό αθωωτικό στοιχείο.

Τώρα λοιπόν έχετε μία πολύ σοβαρή συγκεκριμένη καταγγελία από Αρχηγό κόμματος για παραβίαση των κανόνων που μόλις αναφέρατε στην πιο σοβαρή υπόθεση δημόσιας συμβάσης που ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα και παρεμποδίζεται ο έλεγχος πολιτικών προσώπων από τη Νέα Δημοκρατία.

Αντίστοιχα, επειδή τελειώνει ο χρόνος και δεν θέλω με τον κύριο Πρόεδρο, που είναι πάντα ευγενής, να αντιπαρεσθώ, υπάρχουν τα παραδείγματα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Γιατί και εκεί μιλάμε για μία σειρά από διαδικασίες διαφάνειας και δημοσίων συμβάσεων και κυρίως διαφάνειας στη διαχείριση του δημοσίου χρήματος η οποία δεν έχει πάει περίπατο, έχει πάει με το ferry boat σε κάποιο νησί για την τεχνική λύση.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Θεοδωρικάκο, είναι σημαντικό να είμαστε ειλικρινείς. Εγώ, αφού με προσκαλέσατε, σας επανέλαβα και πια είναι καταγεγραμμένο, καταχωρισμένο και θα περιμένω τις δικές σας ενέργειες για αυτό που με προσκαλέσατε να σας γνωστοποιήσω.

Εγώ περιμένω όμως ακόμα από εσάς τι άλλο θα κάνετε και κυρίως θα εισηγηθείτε να γίνουν αγωγές του Ελληνικού Δημοσίου κατά και κυβερνητικών στελεχών που έχουν ζημιώσει το Δημόσιο με αυτές τις απευθείας αναθέσεις; Θα επιμένετε στην ισότητα όλων ενώπιον του νόμου; Και όταν λέτε να έρθουν πίσω τα κλεμμένα ή τα υπεξαριμένα ή τα με άλλους τρόπους καταστάντα αντικείμενα κατάχρησης κονδυλίων και χρήματα εννοείτε με αυτό ότι δεν θα διστάσετε να στραφέτε και κατά των δικών σας στελεχών και ας κάθεστε στα ίδια έδρανα;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ελάτε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρία Πρόεδρε, κυρία Κωνσταντοπούλου, δεν απαντήσατε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Εγώ θα απαντήσω; Εγώ ερωτώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Σας παρακαλώ, ακούστε λίγο. Ακούστε κυρία μου, δεν απαντήσατε σε αυτό που σας είπα και το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, αλλά με τον τρόπο που τοποθετηθήκατε προφανώς εκ των υστέρων άλλη μια φορά εμφανίζεστε να το αγνοείτε, αν και το ξέρετε πάρα πολύ καλά.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει ευθύνη που αφορά τη νομοθέτηση του ρυθμιστικού πλαισίου και όχι ελεγκτικές αρμοδιότητες. Ελπίζω τώρα, που το ξανακούσατε, ότι το έχετε αφομοιώσει και το αποδέχεστε, γιατί αυτή είναι η νομική πραγματικότητα...

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Οι γυναίκες είναι λίγο χαζές. Έπρεπε να μου το ξαναπείτε για να το αφομοιώσω.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): ...την οποία, κυρία Πρόεδρε, τη γνωρίζετε πάρα πολύ καλά. Απλώς, θεωρώ ότι κάποιοι κομματικοί λόγοι και η δική σας αντίληψη για το πώς πρέπει να κάνετε αντιπολίτευση σας κάνει ορισμένες φορές να θέλετε να ξεχάσετε πραγματικότητα που είμαι βέβαιος ότι ως νομικός, τις γνωρίζετε άριστα. Το πρώτο που ήθελα, λοιπόν, να σας πω είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι πάγια θέση μου, από παλιά, ως πολίτη αυτής της χώρας, είναι ότι το να πετάς λάσπη στον ανεμοπήτρα δεν είναι καλό πράγμα γιατί η δημοκρατία. Δεν σας προσφέρει τίποτα.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Στον κ. Φλωρίδη πείτε το αυτό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Το να λέτε: «Πόσο ακόμα θα φάνε», ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι είναι μια ακραία συκοφαντική τοποθέτηση, εύκολη να την πετάς καταμεσής του καλοκαιριού. Δεν ξέρω πόσο συμφωνούν με αυτές τις αντιλήψεις, αλλά καταλαβαίνετε ότι δεν προσφέρετε απολύτως τίποτα στον ρόλο της δημοκρατίας και της ευθύνης που πιστεύω ότι πρέπει να έχει κάθε ένας από εμάς, για λόγους ειλικρίνειας και αξιοπιστίας, σε αυτήν την Αίθουσα. Εκτός, επαναλαμβάνω, εάν μπορούσε να γίνετε πολύ συγκεκριμένη. Αυτό είναι το δεύτερο που ήθελα να σας πω, κυρία Πρόεδρε.

Το τρίτο, σε ό,τι αφορά το τι κάνει ο υποφαινόμενος στον τομέα ευθύνης του, στο Υπουργείο Ανάπτυξης, είναι αυτό που δεν έχει κάνει κανένας άλλος πριν. Δεν έδωσα καμία παράταση σε προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους και ένα-ένα αυτά τα εκατοντάδες σχέδια που δεν έχουν εκτελεστεί τα στέλνουμε στην ΑΑΔΕ για να γυρίσουν πίσω τα χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων.

Σε ό,τι αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ είναι μία, σαφής και ξεκάθαρη η κυβερνητική θέση και πιστεύω ότι ανταποκρίνεται σε αυτό που θέλει το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. «Φέρτε πίσω τα κλεμμένα». Ένας προς έναν αυτοί που τα τελευταία αυτά πέντε-δέκα χρόνια, τότε έχει ξεκινήσει αυτή η διαδικασία, οφείλουν να φέρουν πίσω τα χρήματα. Επ' αυτού θα πρέπει να κριθεί η Κυβέρνηση για την αποτελεσματικότητά της. Εγώ θέλω να είμαι απολύτως σαφής. Πρέπει να γίνει πράξη αυτό. Το πιστεύω ακράδαντα και είναι θέμα αξιοπιστίας της πολιτικής μας να αρχίσουν να επιστρέφουν τα χρήματα και να γίνουν οι δικαστικές διαδικασίες σε βάρος αυτών που έκλεψαν χρήματα του Έλληνα πολίτη, του Ευρωπαίου πολίτη. Δεν έχει σημασία, κι εμείς Ευρωπαίοι πολίτες είμαστε και οφείλουμε για όλα τα χρήματα που διαχειριζόμαστε αυτό να γίνεται με χρηστό και διαφανή τρόπο σε κάθε περίπτωση. Όπως σας είπα, αυτή είναι η πολιτική που κάνουμε ιδιαίτερα και στον τομέα του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ο κ. Μητσοτάκης θα φέρει τα κλεμμένα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Δεν θα συ-

ζητηθούν κατόπιν συνεννόησης οι ερωτήσεις με αριθμό 1195/10-7-2025 και 1204/14-7-2025. Δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του Βουλευτή η επίκαιρη ερώτηση με αριθμό 1186/7-7-2025 και η αναφορά με αριθμό 1564/4-4-2025.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 18.05' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τρίτη 22 Ιουλίου 2025 και ώρα 9.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: κοινοβουλευτικό έλεγχο, ειδική ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας: Συζήτηση επί του διανεμηθέντος πορίσματος της «Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής προς διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, σχετικά με το «τραγικό δυστύχημα, που έλαβε χώρα στις 28/02/2023 στην περιοχή Ευαγγελισμός Τεμπών Λάρισας» για την ενδεχόμενη τέλεση από

τον κ. Καραμανλή Κωνσταντίνο του Αχιλλέως, πρώην Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών του αδικήματος «της παράβασης καθήκοντος (259 ΠΚ) και ειδικότερα της κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2021 έως και τις 28.2.2023, κατά παράβαση του άρθρου 40 παρ.3 του νόμου 4974/2022 και προς τον σκοπό πρόκλησης οικονομικής βλάβης στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "Όργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος ΑΕ"» και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην πρόταση», περί αποδοχής ή μη της πρότασης για την άσκηση δίωξης κατά του ως άνω πρώην Υπουργού και λήψη απόφασης, με μυστική ψηφοφορία, επί της προτάσεως της Επιτροπής για την καταγγελλόμενη πράξη για την οποία ζητείται άσκηση δίωξης, όπως αυτή καθορίζεται και εξειδικεύεται στο πόρισμά της, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 86 του Συντάγματος, 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και του ν. 3126/2003 «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ